

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Anna Ročková

**Analýza a komparace mediálního ohlasu
politických kampaní Miloše Zemana a Karla
Schwarzenberga před prezidentskými volbami
v roce 2013**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Anna Ročková**

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Jan Halada, CSc.**

Rok obhajoby: 2017

Bibliografický záznam

ROČKOVÁ, Anna. *Analýza a komparace mediálního ohlasu prezidentské kampaně Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga před prezidentskými volbami v roce 2013*. Praha, 2017. 79 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Jan Halada, CSc.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá mediálním ohlasem volebních kampaní kandidátů na prezidenta Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga, kteří postoupili do druhého kola prezidentské volby, ve vybraných médiích, konkrétně v *Mladé frontě Dnes*, *Hospodářských novinách*, *Lidových novinách*, *Právu* a na serverech *iDnes*, *iHned* a *lidovky.cz*.

Přímá volba se konala v roce 2013 a jednalo se o historicky první přímou volbu hlavy státu v historii republiky, a proto jí byla věnována pozornost jak v médiích, tak ve společnosti.

Tato bakalářská práce se snaží s časovým odstupem zhodnotit, jak vybraná média referovala o kandidátech druhého kola přímé volby a zda se o kandidátech a jejich kampaních psalo spíše v online či v tištěných médiích. Dalším cílem této práce je zjistit, jestli některý z kandidátů použil v období mezi prvním a druhým kolem volby negativní kampaň vůči svému soupeři.

Teoretická část se věnuje především obecným pojmům, pozadí přímé volby prezidenta, kandidátům a také vybraným médiím, v praktické části se nachází samotné analýzy mediálního ohlasu vybraných médií, komparace online a tištěných médií a také obsahová analýza přímých řečí obou kandidátů, aby bylo zjištěno, zda některý z nich použil negativní kampaň.

Abstract

This bachelor thesis deals with a media response to a presidential campaigns of Miloš Zeman and Karel Schwarzenberg as they were the two candidates of the second round in presidential elections. This media response is analysed in newspapers *Mladá fronta Dnes*, *Hospodářské noviny*, *Lidové noviny*, *Právo* and on internet portals *iDnes*, *iHned*, *lidovky.cz*.

This presidential election took place in 2013 and it was historically the first presidential election when inhabitants of the Czech republic elected the president directly and that is why not only the selected media but also society took interest in such an occasion.

With a certain time distance, this bachelor thesis rates how did media responded on the presidential campaigns of the candidates of the second round of this election and if it was more the printed media or the online reported about this presidential election. Another goal of this thesis is to find out whether any of those two candidates used a negative campaign against his opponent.

The theoretical part deals with the terms used in the thesis, with the presidential election itself with biography of the candidates and of course with the media. The practical part contains the analysis of the media response of the selected media, the comparison of online and printed media and also the analysis of the direct speeches of the candidates with the aim to find out if any of them used a negative campaign against his opponent.

Klíčová slova

Prezidentská kampaň, prezidentská volba, mediální ohlas, negativní kampaň, Miloš Zeman, Karel Schwarzenberg

Key words

Presidential campaign, presidential election, media response, negative campaign, Miloš Zeman, Karel Schwarzenberg

Rozsah práce

137 194 znaků s mezerami

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 10. 5. 2017

Anna Ročková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu doc. PhDr. Janu Haladovi, CSc. za jeho pomoc v průběhu vypracovávání mé práce, odborné připomínky, podněty a cenné rady. Poděkování také patří mé rodině za podporu během mého studia

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:
 Anna Ročková

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:
 2014

E-mail diplomantky/diplomanta:
 anna.rockova@gmail.com

Studijní obor/forma studia:
 Žurnalistika/prezenční

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd

Došlo dne: **19-05-2016** -1-

Čj: **2649** Příloh: _____ Skripturní heslo: _____
 Přiděleno: _____

Předpokládaný název práce v češtině:

Analyza a komparace mediálního ohlasu politických kampaní Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga před prezidentskými volbami v roce 2013

Předpokládaný název práce v angličtině:

The analysis and comparison of the media response on the political campaigns of Miloš Zeman and Karel Schwarzenberg prior to presidential election in 2013

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)
 LS 2016/2017

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Práce se bude zabývat analýzou a komparací politických kampaní dvou kandidátů na funkci prezidenta České republiky před volbami v roce 2013. Cílem mé práce bude zjistit, jak vybraná média referovala o politických kampaních těchto kandidátů a jestli média referovala o obou kandidátech stejně. Práce se také bude zabývat tím, zda některý z kandidátů využíval některé médium jako nástroj své kampaně a jestli byla využita negativní kampaň v médiích. Zároveň porovnam, v jakém typu médií kampaně probíhaly - zda v tištěných médiích či v online médiích. V teoretické části budou popsány pojmy, které budou předmětem analýzy, a v praktické části se zaměřím na jednotlivé mediální tituly a budu analyzovat a komparovat, jak konkrétní mediální tituly o těchto politických kampaních referovaly.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

TEORETICKÁ ČÁST

- 1) Úvod
- 2) Politická kampaň - definice a vymezení pojmu
- 3) Negativní kampaň - definice a vymezení pojmu
- 4) Politický marketing - představení některých způsobů politického marketingu
- 5) Představení médií, která budou komparována - bude se jednat o tištěná i online média (MF Dnes, Lidové noviny, Hospodářské noviny, Právo, iDnes, iHned)
- 6) Miloš Zeman - představení osoby Miloše Zemana a jeho politiky
- 7) Karel Schwarzenberg - představení osoby Karla Schwarzenberga a jeho politiky
- 8) Kampaň Miloše Zemana - hlavní body a program jeho prezidentské kampaně
- 9) Kampaň Karla Schwarzenberga - hlavní body a program jeho prezidentské kampaně

PRAKTICKÁ ČÁST

- 10) Komparace přístupu médií ke kandidátům - jak média referovala o kandidátech
- 11) Komparace četnosti v tištěných a online médiích - porovnání toho, zda o kandidátech referovala spíše tištěná či online média
- 12) Komparace politických kampaní obou kandidátů - porovnání vedení politických kampaní obou kandidátů
- 13) Použití negativní politické kampaně - analýza, zda některý z kandidátů použil negativní kampaň v médiích
- 14) Závěr

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Komparovaná a analyzovaná periodika:

MF Dnes

Lidové noviny

Hospodářské noviny

Právo

iHned

iDnes

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Metodou mé bakalářské práce bude komparace dvou politických kampaní a jejich mediálního ohlasu ve vybraných českých periodikách a také analýza článků za účelem určení, jak o každém kandidátovi jednotlivé tituly referovaly.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. Dějiny českých médií 20. století. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8.

Kniha mapuje vývoj českých a slovenských médií ve 20. století. Kromě stavu a vývoje jednotlivých titulů nastiňuje i obraz společnosti. V této práci pomůže nastínit vývoj jednotlivých médií a popsat obraz doby, v níž některé z titulů vznikly.

MATUŠKOVÁ, Anna. Politický marketing a české politické strany. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. ISBN 978-80-210-5169-0.

Kniha se zabývá primárně volebními kampaněmi v roce 2006 a také proměnou politických kampaní po roce 1989. Nicméně ve svém úvodu, v teoretické části, pojednává o politickém marketingu, který je zde rozebrán pomocí konceptů používaných v politickém marketingu.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7.

Tato encyklopedie obsahuje pojmy a hesla vztahující se k oborům žurnalistiky a marketingové komunikace. Jedná se tak o komplexní slovník zahrnující veškeré pojmy, z nichž některé ani nemají české ekvivalenty. Abecední seznam pojmů je doplněn i o některé důležité dokumenty a listiny, například o Etický kodex novináře.

ŠEDO, Jakub. České prezidentské volby v roce 2013. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury/Politologická řada, 2013. ISBN 978-80-7325-325-7.

Kniha se zabývá okolnostmi ohledně první přímé prezidentské volby a pokrývá pestrou škálu témat. Začíná v době schvalování první přímé volby prezidenta, zabývá se kandidáty a klíčovými okamžiky

jejich kampaní.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Knihy obsahuje výzkumy, které se běžně používají v médiích. Jsou zde popsány výzkumy jak komerční (tedy například výzkumy sledovanosti), tak i výzkumy akademické (například interpretace textu). V knize jsou uvedeny i příklady z českých médií.

ŽANTOVSKÝ, Petr. Česká politika a média po roce 1989. Praha: Institut Václava Klause, 2013. Publikace. ISBN 978-80-87806-02-9.

V knize jsou analyzovány a popsány jednotlivé etapy žurnalistiky, které byly typické pro období po pádu komunismu, a tento vývoj je mapován až do současnosti, tedy přesněji do roku 2013. V knize jsou popsány dvě oblasti: politika a žurnalistika, které, ačkoliv jsou odlišné, se stejně ve společnosti prolínají.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

CHRTKOVÁ, Kristýna. Personalizace politické komunikace v ČR: kvantitativní obsahová analýza prezidentské kampaně 2013 v českých denících [online]. 2014 [cit. 2016-05-15]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/detail/139541>. Vedoucí práce Jan Křeček.

MIRZAJEV, Tomáš. Volební strategie, politický marketing a marketingový výzkum na příkladu 2. kola přímé volby prezidenta ČR 2013. Vysoká škola ekonomická v Praze, 2013.

PAVLÍKOVÁ, Miroslava. Analýza užití on-line nástrojů během prezidentské kampaně Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga. Masarykova univerzita v Brně, 2013.

ŠINDELÁŘ, Jiří. Moderní metody politické komunikace v prezidentské kampani K. Schwarzenberga: fundraising, dobrovolnictví, endorsement [online]. 2014 [cit. 2016-05-15]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/detail/138970>. Vedoucí práce Denisa Hejlová.

TVAROHOVÁ, Jana. Míra negativního zobrazení Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga v médiích v průběhu prezidentské volby v roce 2013 [online]. 2014 [cit. 2016-05-15]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/detail/139109>. Vedoucí práce Jan Křeček.

VŠETÍČKOVÁ, Denisa. Politická komunikace a politainment v prezidentských volbách roku 2013 v České republice [online]. 2014 [cit. 2016-05-15]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/detail/124862>. Vedoucí práce Daniel Kunštát.

Datum / Podpis studenta/ky

19.5.2016 (Podpisa)

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

doc. PhDr. JAN HALADA, CSc.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

19.5.2016

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

Úvod	3
TEORETICKÁ ČÁST	5
1. Politická komunikace	5
2. Politická kampaň	5
2.1 Volební kampaň	6
2.2 Negativní kampaň	6
3. Přímá volba prezidenta	7
3.1 Ústavní zákon č. 71/2012 Sb.	7
3.2 Článek 56	7
3.3 První přímá volba prezidenta	8
3.3.1 První kolo	8
3.3.2 Druhé kolo	8
4. Představení kandidátů druhého kola přímé volby prezidenta	8
4.1 Ing. Miloš Zeman	9
4.2 Karel Schwarzenberg	10
5. Představení volebních kampaní obou kandidátů na funkci prezidenta České republiky	12
5.1 Volební kampaň Miloše Zemana	13
5.2 Volební kampaň Karla Schwarzenberga	13
6. Analyzovaná média a hlavní mediální skupiny	15
6.1 Mediální skupiny	15
6.1.1 MAFRA, a. s.	15
6.1.2 Economia, a. s.	15
6.2 Analyzovaná média	15
6.2.1 Mladá fronta Dnes	15
6.2.2 iDnes	16
6.2.3 Lidové noviny	16
6.2.4 Lidovky.cz	16
6.2.5 Hospodářské noviny	16
6.2.6 iHned	17
6.2.7 Právo	17
PRAKTICKÁ ČÁST	17
7. Online média	17
7.1 Základní rysy online žurnalistiky	18
7.2 Odlišnost online zpravodajství od zpravodajství v tištěných médiích	19
7.3 Komparace online a tištěných médií	21
8. Způsoby, jakými o kandidátech referovala vybraná média	21
8.1 Mladá fronta DNES	22
8.2 iDnes	29
8.3 Lidové noviny	33
8.4 Lidovky.cz	36
8.5 Hospodářské noviny	40
8.6 iHned	41
8.7 Právo	45
8.8 Výsledek analýzy	45
9. Obsahová analýza	47

9.1 Mladá fronta Dnes	47
Výroky Miloše Zemana v <i>MF Dnes</i>	47
Výroky Karla Schwarzenberga v <i>MF Dnes</i>	48
9.2 iDnes	48
Výroky Miloše Zemana na <i>iDnes</i>	48
Výroky Karla Schwarzenberga na <i>iDnes</i>	49
9.3 Lidové noviny	49
Výroky Miloše Zemana v <i>Lidových novinách</i>	49
Výroky Karla Schwarzenberga v <i>Lidových novinách</i>	51
9.4 Lidovky.cz	51
Výroky Miloše Zemana v <i>lidovkách.cz</i>	51
Výroky Karla Schwarzenberga v <i>lidovkách.cz</i>	52
9.5 Hospodářské noviny	53
Výroky Miloše Zemana v <i>Hospodářských novinách</i>	53
9.6 iHned	54
Výroky Miloše Zemana v <i>iHned</i>	54
Výroky Karla Schwarzenberga v <i>iHned</i>	54
9.7 Právo	55
Výroky Miloše Zemana v <i>Právu</i>	55
Výroky Karla Schwarzenberga v <i>Právu</i>	55
9.8 Vyhodnocení obsahové analýzy	55
Závěr	57
Summary	59
Použitá literatura	61
Seznam příloh	70
Přílohy	71

Úvod

Ve své bakalářské práci *Komparace a analýza mediálního ohlasu prezidentské kampaně Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga* se zabývám první přímou volbou prezidenta České republiky, která se konala v roce 2013.

Jak již název naznačuje, hlavní pozornost je upřena na dva kandidáty, kteří postoupili do druhého kola přímé volby prezidenta, a na jejich volební kampaně. Ve své práci zkoumám mediální ohlas jejich kampaní v období právě mezi prvním a druhým kolem prezidentské volby, konkrétně od 13. do 24. ledna 2013, a to proto, že před prvním kolem bylo více kandidátů a pozornost nebyla tak úzce zaměřena pouze na Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga a na jejich kampaně.

Hlavním cílem práce je zjistit, jaký ohlas měly volební kampaně ve vybraných českých médiích ve zkoumaném období. Mezi tato periodika jsem zařadila hlavní české deníky, tedy *Mladou frontu Dnes*, *Lidové noviny*, *Hospodářské noviny* a *Právo*, a internetové zpravodajské portály *iDnes*, *iHned* a *lidovky.cz*.

Práce má dvě části: teoretickou a praktickou. V teoretické části se práce zabývá základními teoretickými pojmy, dále pak seznamuje s pozadím první přímé volby prezidenta, je zde tedy charakterizován zákon, který upravil znění ústavy, a popsána jsou zde také obě kola přímé volby. Dále tato část obsahuje životopisy obou kandidátů a stručné pozadí jejich volební kampaně. Součástí je také charakteristika médií, které ve své práci používám v praktické části.

V praktické části své práce jsem prováděla samotnou analýzu a komparaci. První kapitola se zabývá komparací tištěných a online médií, kde mým hlavním cílem bylo zjistit, zda se o prezidentské volbě a kampaních obou kandidátů psalo více v tištěných médiích či na internetu. Druhá kapitola se pak zabývá obsahem všech vybraných relevantních zpravodajských článků, které psaly o kandidátech a jejich volebních kampaních v rámci přímé volby prezidenta. Zprávy z každého analyzovaného periodika jsou zde popsány, zasazeny do kontextu a v závěru této kapitoly je obsaženo, zda se v některém z analyzovaných médií objevila zpráva, která byla unikátní a nebyla publikována v jiném titulu. Ve třetí kapitole jsem pak analyzovala přímé řeči obou kandidátů za účelem zjistit, jestli Miloš Zeman nebo Karel Schwarzenberg použili v médiích negativní kampaň, tedy jestli se negativně vyjádřili o svém soupeři, a případně který z kandidátů používal negativní kampaň častěji.

Cílem mé práce je poskytnout náhled na mediální ohlas první přímé volby prezidenta, zjistit, jak vybraná média referovala o volebních kampaních kandidátů a o kandidátech samotných, zda se o přímé volbě více referovalo v tištěných médiích či na internetu a zda Miloš Zeman nebo Karel Schwarzenberg použili v médiích negativní kampaň proti svému soupeři.

Ve své tezi jsem si také stanovila, že v praktické části rozeberu způsoby vedení kampaně obou kandidátů, avšak tato kapitola by měla stejný obsah jako kapitola v části teoretické, která se zabývá charakteristikou volebních kampaní Zemana a Schwarzenberga, a proto jsem ji do praktické části již

nezařadila. Zároveň jsem také v tezi plánovala do teoretické části bakalářské práce zahrnout kapitolu o politickém marketingu, ovšem v průběhu vypracování práce jsem zjistila, že v práci se nepracuje s marketingem, a proto definice tohoto pojmu není pro práci stěžejní.

V průběhu vypracování své práce jsem narazila na několik problémů, které se týkaly především množství akademických zdrojů, kterých, vzhledem k tomu, že první přímá volba prezidenta České republiky se odehrála relativně nedávno, není mnoho. Proto jsem k vypracování některých kapitol používala internetové zdroje či literaturu faktu zpracovávající některé z požadovaných témat.

K vypracování teoretické části jsem využívala akademickou literaturu, internetové zdroje a také literaturu faktu, v praktické části byly mými hlavními zdroji zpravodajské články, které byly ve zkoumaném období publikovány ve vybraných médiích.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Politická komunikace

Předložit definici pojmu „politická komunikace“ je obtížné, jelikož jak píše Brian McNair ve své knize *An Introduction to Political Communication*: „Oba komponenty tohoto názvu jsou otevřené velkému množství definic, které jsou více či méně obecné“. Předkládá zde ovšem definici Dentona a Woodwarda, kteří politickou komunikaci definují takto: „*Teoretická diskuze o rozdělování veřejných zdrojů, veřejných autoritách (kdo bude mít moc vytvářet právo, dělat legislativní a exekutivní rozhodnutí) a veřejných sankcích (za co bude stát odměňovat či trestat)*.“ McNair přidává další tři definice politické komunikace:

1. Jsou to všechny formy komunikace realizované politiky a dalšími politickými aktéry za účelem dosažení specifických cílů;
2. Komunikace adresovaná těmto aktérům od nepolitických aktérů (například od novinářů či voličů);
3. Komunikace o těchto aktérech a jejich aktivitách (obsažen ve zprávách, editorialech a dalších formách mediální diskuze o politice).¹

V knize *Political Communication in American Campaigns* se zase objevuje definice politické komunikace, která zní: „*Je to diskuze mezi politickými elitami, médii a veřejností*.“² V této práci se prolíná několik rovin politické komunikace, zejména právě ta, kterou definuje kniha *Political Communication in American Campaigns* a v níž se prolínají skupiny politických elit, médií a veřejnosti, a dále pak ty, které jsou definované Brianem McNairem.

Politická komunikace v sobě prolíná dvě disciplíny, a to politologii a mediální studia. Někteří dokonce označují tyto dva obory za mateřskou disciplínu politické komunikace. K tématům, kterými se tento podobor zabývá, pak právě nejčastěji patří volební kampaně, nová média, občanská angažovanost a mezinárodní vztahy.³ V tomto případě budou relevantní volební kampaně, kterými se budu zabývat.

2. Politická kampaň

Slovník politického managementu a volebního marketingu definuje kampaň jako „*organizované a naplánované úsilí různých subjektů s cílem dosáhnout předem stanovených hodnot*“. Toto úsilí má především ovlivnit rozhodovací proces potenciálních voličů. Kampaň je časově ohraničena a skládá se z marketingových sdělení. Jejím cílem je pak ovlivnit chování těch, na které je zaměřena, a to konkrétně ve čtyřech fázích: prvním úkolem kampaně je informovat voliče,

¹ MCNAIR, Brian. *An Introduction to Political Communication*. 5. Oxon: Routledge, 2011, s. 4. ISBN 978-0-415-59644-2.

² S. TUMAN, Joseph. *Political Communication in American Campaigns*. United States of America: Sage, 2008, s. 6. ISBN 978-1-4129-0945-7.

³ KŘEČEK, Jan. *Politická komunikace od res publica po public relations*. Praha: Grada, 2013, s. 8. ISBN 978-80-247-3536-8.

dále je pak přesvědčit, ve třetí fázi by měla posílit stávající podporu a v té konečné by měla zmobilizovat voliče.

Kampaň by měla být velmi dobře vedena, a proto vedle volebního štábu a samotného kandidáta zaměstnává i odborníky na politickou komunikaci a marketing. Důležitá je také dobrá organizace a taktika, která přizpůsobuje strategii měnícím se okolnostem.

Podle obsahu sdělení se pak politická kampaň dělí na srovnávací, pozitivní a negativní.⁴

2.1 Volební kampaň

Volební kampaň je vymezená zákonem a během ní má dojít k představení strany či kandidáta a také hlavních programových bodů. Existuje několik druhů vymezení politických kampaní, ovšem pro tuto práci bude stěžejní kampaň, která je zaměřena na kandidáta. Ta patří k tzv. moderním kampaním, v nichž hrají významnou roli externí experti. Pro tuto kampaň je mimo jiné typické, že jsou více centralizované, více se soustředí na představování politiků, jsou si v jednotlivých regionech podobné a jsou více finančně náročné.⁵

2.2 Negativní kampaň

Negativní kampaň je typem kampaně, který majoritně využívá negativní formu sdělení či srovnání s jinou alternativní nabídkou. Její formy se liší v tom, co negativní kampaň ustavuje: může to být skandalizující reklama, přímá narážka či útočná politická kampaň. „*Tento druh volební a politické agitace je vymezen tendencí napadat ostatní kandidáty, záležitosti a otázky, za kterými stojí, nebo politické strany, jejichž jsou členy.*“⁶

Brian McNair říká, že kampaň je negativní, pokud „*se soustředí více na slabé stránky soupeře, které jsou ale ničím nepodložené, než na pozitivní atributy své či soupeřovy*“.⁷

V knize *Negativní kampaně a politická reklama ve volbách* je negativní kampaň definována jako forma „*vedení předvolebního boje a způsob, jak lze zpochybnit program a důvěryhodnost politického odpůrce v očích voličů*“.⁸

Negativní kampaň může být buď samostatně stojící či může být i součástí pozitivní kampaně, tedy té, v níž je kandidát a jeho program prezentován sám. V tomto případě se pak kandidát, na základě komparace s protivníkem, snaží zdůraznit své silné stránky, kterými jeho oponent nemusí disponovat, a pozitivní sdělení je dominantní, umocněné „drobným“ negativním poselstvím. Naopak samostatná negativní kampaň pouze zdůrazňuje slabiny druhého kandidáta.

⁴ KUBÁČEK, Jan. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Praha: Grada, 2012, s. 25-26. ISBN 978-80-247-4013-3.

⁵ CHYTILEK, Roman, EIBL Otto a MATUŠKOVÁ Anna et al. *Teorie a metody politického marketingu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012, s. 159-160. ISBN 978-80-7325-281-6.

⁶ KUBÁČEK, Jan. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Praha: Grada, 2012, s. 29-32. ISBN 978-80-247-4013-3.

⁷ MCNAIR, Brian. *An Introduction to Political Communication*. 5. Oxon: Routledge, 2011, s. 96. ISBN 978-0-415-59644-2.

⁸ BRADOVÁ, Eva et al. *Negativní kampaně a politická reklama ve volbách*. Olomouc: Periplum, 2008, s. 9. ISBN 978-80-86624-44-0.

Jejím cílem je poškodit protivníka a odradit nerozhodnuté voliče, její ambice jsou pak především, aby byl soupeř znedůvěryhodněn.⁹

Negativní kampani v médiích je věnována kapitola praktické části, v níž jsou analyzovány výroky obou kandidátů ve vybraných médiích.

3. Přímá volba prezidenta

3.1 Ústavní zákon č. 71/2012 Sb.

O přímé volbě prezidenta se v České republice diskutovalo už dlouho, poprvé se objevila již krátce po revoluci. V průběhu dalších let se vždy dostalo toto téma na povrch, nicméně návrh se nikdy nedočkal velké podpory.

Do roku 2011, kdy byl předložen stávající návrh úpravy ústavního zákona, se politici o zavedení přímé volby prezidenta snažili několikrát, uspěli ale až právě v roce 2011. Bylo to i proto, že do parlamentu se dostaly strany, které byly pro zavedení přímé volby, a navíc se blížila prezidentská volba, v níž nutně muselo dojít k obměně na postu prezidenta republiky.¹⁰

O ústavním zákonu č. 71/2012 Sb. se hlasovalo 8. února 2012, účinnosti nabyl dnem 1. října 2012, s výjimkou ustanovení čl. I bodů 8 až 10, která nabyla účinnosti dnem 8. března 2013, a měnil ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů.

Hlavní změnou byl čl. 54, odstavec 2, který říkal, že prezident republiky je volen v přímých volbách. Samotná přímá volba a její kritéria pak byla upravena v článku 56.¹¹

3.2 Článek 56

Článek 56 definuje, jak bude probíhat přímá volba prezidenta republiky. V druhém odstavci je stanoveno, že prezidentem se stane kandidát, který obdržel nadpoloviční většinu platných hlasů oprávněných voličů. Pokud však takový kandidát není, koná se druhé kolo přímé volby prezidenta republiky, do kterého postupují dva nejúspěšnější kandidáti z prvního kola volby.

Odstavec tři pak říká, že prezidentem republiky je zvolen kandidát, který v druhém kole volby obdržel nejvyšší počet platných hlasů oprávněných voličů. Pokud je těchto kandidátů více, není zvolen prezident republiky a do deseti dnů se vyhlásí nová volba republiky.

Odstavec pět se vyjadřuje k navrhování kandidátů na post prezidenta republiky, což může udělat občan České republiky, který je starší 18 let, a tento návrh musí být podpořen peticí opatřenou minimálně 50 000 podpisy oprávněných voličů. Navrhnout kandidáta může také dvacet poslanců či deset senátorů.

⁹ KUBÁČEK, Jan. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Praha: Grada, 2012, s. 31. ISBN 978-80-247-4013-3.

¹⁰ ŠEDO, Jan, ed. *České prezidentské volby v roce 2013*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014, s. 31. ISBN 978-80-7325-325-7.

¹¹ Ústavní zákon č. 71/2012 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů

Sedmý a osmý odstavec se pak zabývá dobou, kdy se volba vyhláší a koná.¹²

3.3 První přímá volba prezidenta

3.3.1 První kolo

První kolo přímé volby prezidenta se konalo 11.–12. ledna 2013 a účastnilo se jej devět kandidátů včetně Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga.¹³

Jelikož nikdo z kandidátů nezískal v prvním kole nadpoloviční většinu platných hlasů od oprávněných voličů, konalo se kolo druhé, do kterého postoupili dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů, tedy Miloš Zeman, který získal 24,21 % hlasů, a Karel Schwarzenberg se ziskem 23,40 % hlasů.¹⁴

3.3.2 Druhé kolo

Druhé kolo přímé volby prezidenta se konalo 25.–26. ledna 2013¹⁵ a postoupil do něj Miloš Zeman a Karel Schwarzenberg. Mezi prvním a druhým kolem uplynulo 14 dnů, v nichž kandidáti vedli svou volební kampaň a měli čas na mobilizaci podpory ze strany veřejnosti.¹⁶

Po sečtení všech platných hlasů oprávněných voličů se vítězem druhého kola stal Miloš Zeman se ziskem 54,80 % hlasů a Karel Schwarzenberg získal 45,19 % hlasů.¹⁷ Miloš Zeman se tak stal prezidentem České republiky.

4. Představení kandidátů druhého kola přímé volby prezidenta

Tato část bakalářské práce se věnuje oběma kandidátům, kteří se díky hlasům voličů dostali do druhého kola přímé volby prezidenta v roce 2013, tedy Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga.

Oba dva kandidáti jsou důležitými osobnostmi pro českou politickou i společenskou scénu. V této části se proto zaměřím na jejich život a politické i osobní úspěchy a neúspěchy, které často měly dopad na stav politiky nejen u nás, ale i za hranicemi České republiky.

Pro ani jednoho z kandidátů není k dispozici oficiální životopis v knižní podobě, a tak jsou jako hlavní zdroje využity knihy literatury faktu a oficiální internetové stránky obou politiků.

¹² Ústavní zákon č. 71/2012 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů

¹³ Vyhlášení a konání prezidentských voleb České republiky. *Volba prezidenta České republiky* [online]. 2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: http://www.volba-prezidenta.cz/termin_konani_prezidentskych_voleb/

¹⁴ Výsledek volby. *Volby.cz* [online]. c2013 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

¹⁵ Vyhlášení a konání prezidentských voleb České republiky. *Volba prezidenta České republiky* [online]. 2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: http://www.volba-prezidenta.cz/termin_konani_prezidentskych_voleb/

¹⁶ ŠEDO, Jan, ed. *České prezidentské volby v roce 2013*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014, s. 49. ISBN 978-80-7325-325-7.

¹⁷ Výsledek volby. *Volby.cz* [online]. c2013 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

4.1 Ing. Miloš Zeman

Ing. Miloš Zeman je politik a v současnosti prezident České republiky. Narodil se 28. září 1944 v Kolíně do rodiny poštovního úředníka a učitelky. Jeho rodiče se však po jeho narození rozvedli, a tak vyrůstal pouze s matkou. Od roku 1950 navštěvoval základní devítiletou školu v Kolíně a po jejím ukončení nastoupil na čtyřleté studium Střední ekonomické školy v Kolíně. Studium vysoké školy mu bylo zakázáno, a tak od roku 1963 začal pracovat ve strojárnách Tatra Kolín jako úředník.¹⁸ Po dvou letech mu však bylo umožněno dálkové studium na Vysoké škole ekonomické a v roce 1967 přešel na denní studium oboru národohospodářské plánování.¹⁹ Na Vysoké škole ekonomické pak v roce 1969 odpromoval a téhož roku zde začal i sám vyučovat.²⁰

Politická kariéra Miloše Zemana začala roku 1968 vstupem do Komunistické strany Československa, z ní byl ovšem hned o rok později vyloučen, jelikož nesouhlasil se sovětskou okupací a nastupující normalizací. Následující dva roky byl na volné noze, většinou publikoval studie pod cizím jménem, v roce 1971 nastoupil do podniku Sportpropag a v témže roce se i poprvé oženil. Manželství trvalo celkem sedm let a vzešel z něj syn David, který se stal lékařem.

Ve Sportpropagu, kde pracoval, vytvořil oddělení komplexního modelování, které však bylo v roce 1984 na příkaz ÚV KSČ zrušeno, a Miloš Zeman ve společnosti skončil. Poté nastoupil do zemědělského podniku Agrodát, v němž se zabýval simulačními modely zemědělských systémů. O dva roky později se stal členem Světové prognostické společnosti.

V revolučním roce 1989 se zúčastnil demonstrací na Národní třídě, později vystupoval na demonstracích na Letné a byl účastníkem několika besed na vysokých školách a v divadlech.

Devadesátá léta představovala pro Miloše Zemana vzestup politické kariéry, byl kooptován do Federálního shromáždění za Občanské fórum a v červnu téhož roku byl znovu zvolen poslancem Federálního shromáždění, stále za Občanské fórum. Zároveň se také stal předsedou rozpočtového výboru a členem předsednictva Federálního shromáždění.

Když se roku 1992 konaly volby, Miloš Zeman už kandidoval za Českou stranu sociálně demokratickou, jejímž členem se stal po rozpadu Občanského fóra. I po těchto volbách se stal poslancem Federálního shromáždění. V únoru 1993 se stal předsedou České strany sociálně demokratické, jejíž popularita napříč volbami rostla. Funkci předsedy obhájil i v letech 1995, 1997 a 1999. Kandidaturu na post předsedy strany nepřijal v roce 2001 a jako důvod udal to, že jeho úkol, kterým bylo to, aby se sociální demokracie stala nejsilnější politickou stranou v České republice, je splněn.

¹⁸ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 15. ISBN 978-80-7229-383-4.

¹⁹ Životopis. Miloš Zeman: Prezident České republiky [online]. Praha: look4vision.cz, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.zemanmilos.cz/cz/v/zivotopis.htm>

²⁰ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 15. ISBN 978-80-7229-383-4.

Rok 1993 pro něj byl úspěšný i v osobním životě, jelikož se podruhé oženil. Jeho manželství s Ivanou Zemanovou trvá dodnes a mají spolu dceru Kateřinu, která se narodila v roce 1994. Největší kariérní úspěchy však přišly v druhé polovině devadesátých let, konkrétně mezi lety 1996–1998, kdy byl zvolen předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a poté v roce 1998 byl jmenován předsedou vlády České republiky. Zemanova vláda bojovala s hospodářskou krizí, během níž došlo k poklesu hrubého domácího produktu, snažila se však o nápravu stavu celé České republiky. V době jejího působení se podařilo snížit inflaci a také deficit státního rozpočtu.

Na post předsedy vlády však odmítl znovu kandidovat v roce 2002. V témže roce ho členové a příznivci sociální demokracie vyzvali, aby kandidoval na post prezidenta České republiky, ovšem v nadcházejících volbách v roce 2003 nebyl zvolen. V této době také ukončil svou politickou kariéru a odešel na Vysočinu, kde řadu let žil a také vydal svou nejúspěšnější knihu *Jak jsem se mylil v politice*. Sociální demokracii však podporoval dále a od tehdejšího předsedy Jiřího Paroubka obdržel nabídku na další kandidaturu na post prezidenta republiky. Tu však vzhledem ke své předchozí zkušenosti z roku 2003 odmítl. Ze sociální demokracie vystoupil v roce 2007, a to kvůli nesouhlasu s politikou předsedy strany Jiřího Paroubka.

O dva roky později založil Stranu Práv Občanů, jejímž předsedou byl později zvolen. Ve volbách 2010 však strana nepřesáhla pětiprocentní volební klauzuli, a z toho důvodu Miloš Zeman rezignoval na post předsedy strany. Stal se ovšem čestným předsedou strany a je jím dosud.²¹

V roce 2012 se rozhodl znovu kandidovat na post prezidenta republiky v první přímé volbě. Byl první, kdo nasbíral dostatečné množství podpisů na petici potřebnou pro kandidaturu, a stal se tak oficiálním kandidátem.

V lednu 2013 se dostal do druhého kola přímé volby prezidenta České republiky a porazil v něm svého protikandidáta Karla Schwarzenberga, když získal 54,8 % hlasů.²²

4.2 Karel Schwarzenberg

Karel Schwarzenberg, celým jménem Karel Jan Nepomuk Josef Norbert Bedřich Antonín Vratislav Mena ze Schwarzenbergu, se narodil 10. prosince 1937 v Praze do šlechtické rodiny rodu Schwarzenbergů.²³ V rodině byli čtyři děti, kromě Karla ještě jeho dvě sestry a jeden bratr. Po konci války se rodina Karla Schwarzenberga ocitla v těžké situaci, v důsledku níž musela celá rodina v roce 1948 emigrovat do Rakouska. Samotná emigrace neproběhla bez komplikací, jeho matce Antonii se

²¹ Životopis. Miloš Zeman: Prezident České republiky [online]. Praha: look4vision.cz, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.zemanmilos.cz/cz/t/zivotopis.htm>

²² Životopis: Osobní stránky prezidenta ČR. *Pražský hrad: Prezident ČR* [online]. Praha: FG Forrest, c2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/zivotopis>

²³ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklič, 2013, s. 82. ISBN 978-80-7229-383-4.

však vše podařilo zařídit tak, že sice až na druhý pokus, ale úspěšně, odjeli jen s nejnужnějsími věcmi za hranice Československa.²⁴

Roku 1957 odmaturoval Karel Schwarzenberg na vídeňském gymnáziu a poté studoval lesnictví ve Štýrském Hradci a v Mnichově. Svá studia však musel přerušit, jelikož ho adoptoval jeho strýc Jindřich Schwarzenberg, aby měl dědice pro svůj majetek v Rakousku a Bavorsku. Adopce z těchto pragmatických důvodů nebyly pro šlechtické rody nijak neobvyklé. Rody si chtěly udržet své postavení a těmto hodnotám byli příslušníci rodů ochotni podřídit mnohé.²⁵ Právě proto, aby se mohl o majetek později starat, začal studovat práva ve Vídni.²⁶

V roce 1957 se na večírku pro aristokraty seznámil se svou budoucí manželkou Theresou, hraběnkou z Hardeggu. Vzali se o deset let později, 22. dubna 1967, hraběnka se však do knížete dle svých slov zamilovala až rok před svatbou.²⁷ Osm měsíců po sňatku se jim narodil první potomek, syn Jan Nepomuk, a o rok později dcera Anna Karolina. V roce 1988 se však manželé rozvedli, jelikož Theresa porodila syna Karla Filipa, který byl nemanželský. Kníže má však s Karlem Filipem dodnes dobré vztahy.²⁸

Karel Schwarzenberg se angažoval v otázkách týkajících se lidských práv a roku 1984 se stal předsedou Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva, a to dle jeho slov proto, že: „hledali někoho, kdo sice má rozsáhlé politické styky, ale není sám přímo angažován v nějaké politické straně, a kdo se zajímá o to, co se děje za hranicemi“.²⁹

Rok 1989 byl pro Karla Schwarzenberga důležitý. Vrátil se totiž zpět do své rodné vlasti a také se v nově formované republice stal kancléřem prezidenta Československé federativní republiky, Václava Havla. Oficiálně do funkce nastoupil 11. července 1990, ale neoficiálně jím byl již od jejich setkání v roce 1987. Funkci zastával skvěle zejména díky svým mezinárodním kontaktům a politickému instinktu.³⁰ Funkci zastával až do Havlovy abdikace, která se uskutečnila 20. července 1992. Ještě téhož roku pak vedl první delegaci OSCE do Náhorního Karabachu po začátku války mezi Arménií a Ázerbájdžánem.

Mezi lety 1992–2004 se také věnoval správě svého majetku, řízení rodinného podniku, lesnictví a údržbě památek. Působil také v několika nadacích, spolcích a dalších organizacích.³¹ Od roku 1996 byl také členem Občanské demokratické aliance, za níž pak v roce 2002 neúspěšně kandidoval do Senátu Parlamentu České republiky (dále jen Senát PČR) ve Strakoncích. Úspěšný byl až v dalších volbách o dva roky později, kdy kandidoval ve volebním obvodu Prahy 6 za koalici

²⁴ TÓTHOVÁ, Barbora. *Karel Schwarzenberg: Životopis*. Praha: Torst, 2007, s. 42. ISBN 978-80-7215-327-5.

²⁵ TÓTHOVÁ, Barbora. *Karel Schwarzenberg: Životopis*. Praha: Torst, 2007, s. 58. ISBN 978-80-7215-327-5.

²⁶ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 82. ISBN 978-80-7229-383-4.

²⁷ TÓTHOVÁ, Barbora. *Karel Schwarzenberg: Životopis*. Praha: Torst, 2007, s. 88. ISBN 978-80-7215-327-5.

²⁸ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 86. ISBN 978-80-7229-383-4.

²⁹ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 88. ISBN 978-80-7229-383-4.

³⁰ TÓTHOVÁ, Barbora. *Karel Schwarzenberg: Životopis*. Praha: Torst, 2007, s. 142. ISBN 978-80-7215-327-5.

³¹ Životopis. *Karel Schwarzenberg: Oficiální stránky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.karelschwarzenberg.cz/zivotopis.html>

Unie Svobody, Demokratické unie a právě i Občanské demokratické aliance a dostal se do Senátu PČR, v němž se stal členem výboru pro evropské záležitosti. Tam působil mezi lety 2004–2006 a na konci roku 2006 se stal předsedou zahraničního výboru Senátu PČR.³²

Velký zlom pak přišel na počátku roku 2007, kdy byl jmenován ministrem zahraničí České republiky. Do vlády byl jmenován Stranou zelených.³³ V této funkci učinil několik zásadních rozhodnutí, například v prosinci 2007 podepsal za Českou republiku Lisabonskou smlouvu či se podílel na přípravách prvního českého předsednictví v Radě Evropské unie.³⁴

Další velký krok přišel v roce 2009, kdy spolu s Miroslavem Kalouskem založil novou politickou stranu TOP 09. Na ustavujícím sjezdu strany se stal také jejím předsedou.³⁵ Za tuto stranu byl pak také roku 2010 zvolen do Poslanecké sněmovny České republiky a později se stal prvním místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí v koaliční vládě, v níž byla kromě TOP 09 také ODS a Věci veřejné.

V roce 2011 se rozhodl kandidovat za TOP 09 na úřad prezidenta republiky v nadcházejících volbách v roce 2013. Karel Schwarzenberg se dostal až do druhého kola, v něm ho však porazil Miloš Zeman, současný prezident České republiky.³⁶ V souvislosti s jeho kandidaturou na post prezidenta vznikla také platforma Karlovoforum, která sdružovala všechny, kteří Karla Schwarzenberga jako kandidáta na prezidenta podporovali.

Kromě prezidentských voleb se v roce 2013 také konaly předčasné volby do Poslanecké sněmovny, v nichž byl zvolen poslancem, stal se předsedou Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny a od listopadu 2015 je také čestným předsedou strany TOP 09.³⁷

5. Představení volebních kampaní obou kandidátů na funkci prezidenta České republiky

Tématem této části bakalářské práce jsou volební kampaně obou kandidátů, které zde jsou stručně představeny. První kandidát, který začal volební kampaň už v dubnu 2012, byl Jan Fischer. Ostatní kandidáti začali s volební kampaní až na podzim roku 2012, svou kandidaturu však oznámili dříve.³⁸

³² BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 90. ISBN 978-80-7229-383-4.

³³ Životopis. *Karel Schwarzenberg: Oficiální stránky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.karelschwarzenberg.cz/zivotopis.html>

³⁴ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 94. ISBN 978-80-7229-383-4.

³⁵ Životopis. *Karel Schwarzenberg: Oficiální stránky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.karelschwarzenberg.cz/zivotopis.html>

³⁶ BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013, s. 94. ISBN 978-80-7229-383-4.

³⁷ Životopis. *Karel Schwarzenberg: Oficiální stránky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.karelschwarzenberg.cz/zivotopis.html>

³⁸ Kampaň k prezidentským volbám 2013. *Institut politického marketingu* [online]. Institut politického marketingu, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/prezidentska-kampan-2013>

5.1 Volební kampaň Miloše Zemana

Miloš Zeman oznámil svou kandidaturu na funkci prezidenta České republiky 26. června 2012, kdy nasbíral pod kandidátní petici potřebných 50 tisíc podpisů od právoplatných voličů. Miloš Zeman se nechal slyšet, že ke kandidatuře ho přiměl především “ubohý stav české politiky”, a uvedl, že jako prezident by chtěl být “sjednotitelem” a “zprostředkovatelem”.³⁹ Zeman byl nejúspěšnější kandidát prvního kola přímé volby prezidenta, ve kterém získal 24,21 % hlasů.⁴⁰

Jeho prezidentskou kampaň předcházela ještě kampaň na podporu kandidatury Miloše Zemana, v níž tvůrci propagovali petici s podpisy a Zemanovy webové stránky. V rámci této kampaně na podporu kandidatury vznikly billboardy, na nichž Zeman působil jako jeden z mnoha obyčejných lidí — byl uvolněný a rozesmátý.

V samotné prezidentské kampani cílil především na levicové a středové voliče a také na nerozhodnuté voliče, kteří inklinují k volbě celebrity, a tu Miloš Zeman díky své politické kariéře do jisté míry představoval.⁴¹ Cílovou skupinou jeho kampaně byla především starší generace, mladší generaci pak oslovovala především Zemanova dcera, která s mladými lidmi komunikovala přes sociální síť.⁴²

Zeman svou kampaň chtěl vést jako kontaktní, důraz kladl především na mediální vystoupení v televizních debatách, na turné po krajských městech, kde se setkával s voliči. Jeho kampaň byla ukončena koncertem.⁴³

V čele volebního týmu byl Vratislav Mynář, bývalý předseda Strany práv občanů Zemanovci.⁴⁴ Členem týmu byl i Martin Nejedlý, podnikatel, který dlouho působil v Rusku, a mimo jiné byl i jednatelem firmy LUKOIL Aviation Czech s. r. o.⁴⁵ V Zemanově volebním týmu také působil lobbista Miroslav Šlouf a již zmíněná Kateřina Zemanová.⁴⁶

5.2 Volební kampaň Karla Schwarzenberga

Karel Schwarzenberg se rozhodl kandidovat na funkci prezidenta republiky již v září roku 2011⁴⁷, oficiálním kandidátem se však stal až v říjnu 2012, kdy jeho kandidaturu podepsali poslanci

³⁹ Miloš Zeman, kandidát na prezidenta České republiky za SPOZ: Ing. Miloš Zeman, CSs. *Volba prezidenta České republiky* [online]. Boskovice: Dabs, c2011-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: http://www.volba-prezidenta.cz/milos_zeman_spoz/

⁴⁰ Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 11.01. – 12.01.2013: Výsledek volby. *Volby.cz: Volba prezidenta republiky* [online]. Praha: Český statistický úřad, c2013 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

⁴¹ Kampaň Miloše Zemana očima experta: Favoritem nejen díky kampani, bude i v debatách. *Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, c1996-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59089610->

⁴² Kampaň k prezidentským volbám 2013. *Institut politického marketingu* [online]. Institut politického marketingu, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/prezidentska-kampan-2013>

⁴³ ŠEDO, Jan, ed. *České prezidentské volby v roce 2013*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014, s. 85 ISBN 978-80-7325-325-7.

⁴⁴ Kampaň k prezidentským volbám 2013. *Institut politického marketingu* [online]. Institut politického marketingu, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/prezidentska-kampan-2013>

⁴⁵ Martin Nejedlý. *NasiPolitici.cz* [online]. Hradec Králové: WDW.cz, c2008-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/3022-martin-nejedly>

⁴⁶ Kampaň k prezidentským volbám 2013. *Institut politického marketingu* [online]. Institut politického marketingu, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/prezidentska-kampan-2013>

⁴⁷ Životopis. *Karel Schwarzenberg: Oficiální stránky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.karelschwarzenberg.cz/zivotopis.html>

strany TOP 09 a hnutí Starostové a nezávislí.⁴⁸ Díky podpoře politické strany TOP 09 byl tedy zbaven povinnosti sbírat podpisy právoplatných voličů na kandidátní petici,⁴⁹ jelikož jeho kandidaturu podpořilo více jak 20 poslanců, což je jedna z podmínek pro uznání kandidatury v přímé volbě prezidenta.⁵⁰

V prvním kole byl druhým nejúspěšnějším kandidátem se ziskem 23,40 % hlasů,⁵¹ a postoupil tak do druhého kola přímé volby prezidenta, ve kterém se utkal s Milošem Zemanem. V rámci své kandidatury založil v roce 2012 platformu Karlovoforum, která sdružuje podporovatele a fanoušky Karla Schwarzenberga.⁵²

Vlastní volební kampaň byla zahájena 19. října 2012, kdy na svých webových stránkách Karel Schwarzenberg uvedl, že jako hlava státu by chtěl vést a inspirovat celospolečenské diskuze o budoucím směřování České republiky. Dále zde uvedl, že ve funkci prezidenta by se zaměřil na zlepšení postavení České republiky ve světě, snažil by se eliminovat korupci a snažil by se odhalovat korupční praktiky, zaměřil by se na sociální skupiny, na staré lidi a národnostní menšiny, které je nutné podporovat a respektovat, snažil by se podporovat podniky, které pronikají do zahraničí, a vytvářel by podmínky pro investory.⁵³

Karel Schwarzenberg se v rámci své kampaně vyjádřil i ke své funkci ve vládě, kterou v té době zastával. Uvedl, že pokud by jeho cesta na Hrad byla úspěšná, nepokračoval by ve stranické kariéře a neusiloval by ani o funkci čestného předsedy TOP 09.⁵⁴

Svou volební strategii cílil na voliče s vysokoškolským vzděláním a na mladé lidi, kteří mu během kampaně vypomohli jako dobrovolníci a brigádníci. Kampaň byla založena na slušnosti a na humoru, vyhýbal se negativní kampani proti Miloši Zemanovi a nezdůrazňoval jeho politickou minulost.⁵⁵

Karel Schwarzenberg měl také poměrně úspěšnou kampaň na sociálních sítích, která díky velkému množství fanoušků a četné komunikaci s příznivci nejen na webových stránkách, ale i na Facebooku, je považována za nejúspěšnější, co se zapojení příznivců týče.⁵⁶

⁴⁸ Karel Schwarzenberg je oficiálním kandidátem prezidentských voleb. *Fórum Karla Schwarzenberga* [online]. Perfect Planet, 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.volimkarla.cz/karel-schwarzenberg-je-oficialnim-kandidatem-prezidentskych-voleb/>

⁴⁹ Karel Schwarzenberg, kandidát TOP 09 na prezidenta České republiky. *Volba prezidenta České republiky* [online]. Boskovice: Dabs, c2011-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: http://www.volba-prezidenta.cz/karel_schwarzenberg_top09/

⁵⁰ Ústavní zákon č. 71/2012 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů

⁵¹ Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 11.01. – 12.01.2013: Výsledek volby. *Volby.cz: Volba prezidenta republiky* [online]. Praha: Český statistický úřad, c2013 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

⁵² Životopis. *Karel Schwarzenberg: Oficiální stránky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.karelschwarzenberg.cz/zivotopis.html>

⁵³ Karel Schwarzenberg zahájil svou volební kampaň. *Fórum Karla Schwarzenberga* [online]. Perfect Planet, 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.volimkarla.cz/prezidentsky-plan-karla-schwarzenberga/>

⁵⁴ Prezidentský plán Karla Schwarzenberga. *Fórum Karla Schwarzenberga* [online]. Perfect Planet, 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.volimkarla.cz/prezidentsky-plan-karla-schwarzenberga/>

⁵⁵ Kampaň k prezidentským volbám 2013. *Institut politického marketingu* [online]. Institut politického marketingu, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/prezidentska-kampan-2013>

⁵⁶ ŠEDO, Jan, ed. *České prezidentské volby v roce 2013*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014, s. 82. ISBN 978-80-7325-325-7.

Hlavní témata, která byla v médiích probírána, se týkala Benešových dekretů, o kterých se Karel Schwarzenberg vyjádřil, že jsou neplatné a že by v dnešní době celá československá vláda byla postavena před Mezinárodní soudní tribunál v Haagu, dále pak rezonovalo v médiích například i členství Karla Schwarzenberga v nepopulární Nečasově vládě. Na všechna tato témata poukazoval tým Miloše Zemana i on sám, když je ochotně rozebíral během mediálních vystoupení.⁵⁷

Jedním z předních členů kampaně Karla Schwarzenberga byl Marek Vocel, mluvčím volební kampaně byl bývalý novinář *Mladé fronty Dnes* Marek Pražák a v týmu nechyběla ani přední česká politoložka a expertka na volební kampaně Anna Matušková.⁵⁸

6. Analyzovaná média a hlavní mediální skupiny

6.1 Mediální skupiny

6.1.1 MAFRA, a. s.

MAFRA, a. s., je multimediální skupina působící na českém trhu a vydává jak tištěné tituly (např. *Mladá fronta Dnes* či *Lidové noviny*), tak provozuje online portály (např. *iDnes* a *lidovky.cz*), ale její součástí jsou například i rozhlasové a televizní stanice (Óčko a Rádio Impuls).

Tištěné tituly této skupiny pravidelně čte více než 2 miliony čtenářů, internetové portály pak navštíví téměř 3,5 milionů lidí.⁵⁹

6.1.2 Economia, a. s.

Economia, a. s., je společností, která působí na českém mediálním trhu a provozuje nejen webové portály, jako je například *iHned* či *Aktuálně.cz*, ale vydává i tištěná média, například *Hospodářské noviny*, týdeník *Ekonom*, *Respekt* či *Marketing & Media*. Zároveň také provozuje webový projekt *Aktuálně.TV*.⁶⁰

6.2 Analyzovaná média

6.2.1 Mladá fronta Dnes

Mladá fronta Dnes (dále jen *MF Dnes*) začala pod tímto názvem na trhu působit v roce 1990, kdy změnila své jméno z *Mladé fronty*.⁶¹ Jedná se o celostátní deník, který přináší zpravodajství, ale i oddechové čtení v přílohách a časopisech. *MF Dnes* je součástí mediální skupiny MAFRA, a. s. Standardní každodenní rubriky jsou *Z domova*, *Ekonomika*, *Publicistika*, *Ze světa*, *Kultura*, *Názory*, *Sport* a také zprávy z regionu, které se liší od lokace, v níž dané vydání vychází.⁶²

⁵⁷ Kampaně k prezidentským volbám 2013. *Institut politického marketingu* [online]. Institut politického marketingu, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/prezidentska-kampan-2013>

⁵⁸ Kdo jsou mozky Schwarzenbergovy úspěšné kampaně? Seznamte se. *Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, c1996-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/politika/c1-59113890-volba-prezident-schwarzenberg-zeman>

⁵⁹ O společnosti. *Mediální skupina Mafra* [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/o-spolecnosti.aspx>

⁶⁰ O společnosti. *Economia* [online]. Praha: Economia, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

⁶¹ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, s. 258. ISBN 978-80-7367-698-8.

⁶² Mladá fronta Dnes. *Mediální společnost Mafra* [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-mfd.htm>

6.2.2 iDnes

Server *iDnes* je největším webovým portálem společnosti MAFRA, a. s., a vznikl 12. ledna 1998. Portál se soustředí především na zpravodajství z České republiky, zahraničí, sport či na zprávy ekonomické, ale nabízí také magazíny s tematikou kultury, bydlení či moderní technologie.

V současné době rozvoje moderních technologií existuje i aplikace, která je dostupná nejen pro mobilní telefony a tablety, ale i pro chytré televize.⁶³

6.2.3 Lidové noviny

Lidové noviny byly založeny roku 1893,⁶⁴ ale během více než 120 let své existence prošly velkým vývojem, který často závisel na aktuální politické situaci v zemi. Velkým fenoménem byly zejména v době samizdatu, kdy působily i mimo Prahu, čímž „prolamovaly omezený kruh příjemců nezávislých tiskovin“.⁶⁵

V současné době patří *Lidové noviny* do mediální skupiny MAFRA, a. s., a je to zpravodajský list, který se zajímá o politiku, kulturu, ekonomii, ovšem prostor je zde věnován i komentářům a názorům. Zpravodajská část *Lidových novin* má tyto rubriky: Domov, Svět, Kultura, Názory, Ekonomika, Sport. V rámci *Lidových novin* vychází i magazíny s různou tematikou, jedním z nich je například stylový magazín *Esprit*.⁶⁶

6.2.4 Lidovky.cz

Server *Lidovky.cz* také patří do mediální skupiny MAFRA, a. s., a je to internetová podoba *Lidových novin*. Podobně jako u serveru *iDnes*, i toto je zpravodajský server zaměřující se na novinky z domova i ze světa, které mají různorodou tematiku. Mezi hlavní rubriky patří Domov, Svět, Byznys, Sport, Cestování, ale je jich ještě mnohem více.

6.2.5 Hospodářské noviny

Hospodářské noviny začaly vycházet jako deník v roce 1990, kdy byla založena společnost *Economia*, a. s.⁶⁷ Stejně jako v případě *MF Dnes* a *Lidových novin*, i zde se jedná o zpravodajský deník, který přináší novinky ze světa, České republiky, sportu, ekonomie a dalších odvětví. Působí zde také významní čeští komentátoři, kteří publikují sloupky a názory přibližující pohledy na svět a na společenské dění.

V rámci *Hospodářských novin* také vychází přílohy s různým zaměřením, které mají zajistit kvalitní volnočasové čtení.

⁶³ Zpravodajský portál *iDnes.cz*. *Mediální společnost Mafra* [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-idnes.htm&cat=internet>

⁶⁴ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, s. 23. ISBN 978-80-7367-698-8.

⁶⁵ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, s. 225. ISBN 978-80-7367-698-8.

⁶⁶ *Lidové noviny*. *Mediální společnost Mafra* [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-lidovenoviny.htm>

⁶⁷ O společnosti. *Economia* [online]. Praha: *Economia*, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

6.2.6 iHned

Server *iHned* je zpravodajským portálem společnosti *Economia*, a. s., a na mediální trh vstoupil v roce 1999.⁶⁸ Jedná se o internetové stránky tištěných *Hospodářských novin* a denně přináší informace z České republiky, ze zahraničí, z ekonomie, sportu, společnosti a další. Kromě toho ale přináší novinky ze světa technologie, životního stylu a umění.

6.2.7 Právo

Právo začalo v této podobě a s tímto názvem působit na mediálním trhu v roce 1995⁶⁹, kdy došlo ke změně jména z tehdejších stranických novin nazvané *Rudé právo*.

Deník *Právo* se spolu s portálem *Seznam.cz* podílí na internetovém zpravodajském serveru *Novinky.cz*.

V tištěné podobě tohoto deníku vychází také několik příloh, například úterní *Styl pro ženy* či *Magazín + TV*.

PRAKTICKÁ ČÁST

7. Online média

Žurnalistika jako obor prochází v posledních letech mnoha proměnami, které souvisí nejen s vývojem společnosti, ale i s vývojem technologií. „*Vývoj komunikačních technologií ovlivnil způsob sběru informací o událostech i jejich přenosu. Technologické informace ovlivnily jednání novinářů a mediálních organizací, ale také chování příjemců a v neposlední řadě i podobu mediálních obsahů.*“⁷⁰

V současné době se potýkáme s boomem nových médií, tedy médií, které lze souhrnně nazvat elektronickými, případně onlinovými, a vyznačují se rychlostí a vstřícností ke konzumentům.⁷¹

Podle *Praktické encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace* jsou online média (nebo také žurnalistika na internetu) žurnalistickou činností, která využívá k distribuci výsledků své práce internet. Je zde také vymezené, jaké jsou rozdíly mezi internetovou a tištěnou žurnalistikou. Liší se tedy formou, kdy v internetové žurnalistice se využívá hypertext a multimediální prvky, které jsou přidáné do zprávy. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace* také dělí internetovou žurnalistiku na dvě kategorie. Tou první jsou “internetové varianty” již existujících novin, agentur a další, například *Mladá fronta DNES* má svůj internetový protějšek *iDnes*, a také internetové zpravodajství od již existujících rozhlasových a televizních stanic, např. *BBC*. Druhá

⁶⁸ O společnosti. *Economia* [online]. Praha: *Economia*, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

⁶⁹ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, s. 258. ISBN 978-80-7367-698-8.

⁷⁰ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 182. ISBN 80-7367-096-8.

⁷¹ OSVALDOVÁ, Barbora a Alice TEJKALOVÁ, ed. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009, s. 7. ISBN 978-80-246-1684-1.

skupina sdružuje periodicky obnovované webové stránky, které zveřejňují obsahy pouze pro uživatele internetu. Pro tato periodika je typické, že mají různé žánrové a tematické vyhranění a také různou periodicitu.⁷²

Podstatnými rysy, které více charakterizují nová média, tedy média na internetu, je to, že jsou vzájemně propojená, jsou přístupná pro individuální uživatele, jsou interaktivní, mají otevřený charakter a jsou všudypřítomná.⁷³

7.1 Základní rysy online žurnalistiky

Jelikož online žurnalistika prošla rychlým, ale významným vývojem, je nutné vědět, které aspekty jsou pro ni typické.

Prvním zásadním trendem, který je charakteristický pro online žurnalistiku, je zrychlování, tedy závislost informací na čase. V rámci toho se vymezují tři hlavní aspekty, které významně přispívají ke zrychlování přijímání informací. Prvním je to, že se mění struktura výrobního dne novinářů. „Uzávěrky se z večerních hodin jednou denně (tradičních médií) mění na okamžitou uzavěrku (rolling deadline), kdy novináři zpracovávají téma pro online médium okamžitě a pro tradiční médium (pokud je výroba propojená) v době tradiční uzavěrky.“⁷⁴ Rozdíl mezi tištěnými a online médii je také ten, že internetový obsah musí být konstantně aktualizován.⁷⁵ Ke zrychlování nepřispívá jen časové hledisko, jak by se mohlo zdát, ale změna se dotkla také požadavků, které jsou kladeny na novináře. Dnes musí být žurnalista schopen sloučit více funkcí a musí umět poskytnout čtenářům informace z více oborů a ne jen z oboru své specializace.⁷⁶ Bývá proto často označován jako multi-skilled reporter. V knize *Convergent Journalism* je multi-skilled reporter charakterizován jako někdo, kdo má nejen zkušenosti s reportováním, ale i s fotografiemi a audio a video nahrávkami. Všechny tyto obsahy umí zpracovat a zároveň dokáže napsat zprávu či příběh, který následně bude distribuován na více mediálních platformách.⁷⁷

Změny se dotýkají také obsahu, jež je na internetu poskytován, a to bohužel často k horšímu, což již bylo naznačeno v úvodní části této kapitoly. Tlak na novináře, jakožto na někoho, kdo musí zastat více funkcí a mít více odborných znalostí, a zároveň musí podat informace v co nejrychlejší čas, se zvětšuje a promítá se to i do kvality obsahu sdělení. Veškeré informace, které žurnalista získá, se dle pravidel musí ověřit nejméně ze dvou na sobě nezávislých zdrojů, nicméně v časové tísní to může leckdy být velice obtížné.

⁷² OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA ET AL. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. Praha: Libri, 2007, s. 246. ISBN 978-80-7277-266-7.

⁷³ MCQUAIL, Denis. Úvod do teorie masové komunikace. 4. Praha: Portál, 2009, s. 50. ISBN 978-80-7367-574-5.

⁷⁴ ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 11. ISBN 978-80-210-5825-5.

⁷⁵ QUINN, Stephen a Vincent F. FILAK. *Convergent Journalism*. Burlington: Focal Press, 2005, s. 24. ISBN 978-0-240-80724-9.

⁷⁶ ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 10. ISBN 978-80-210-5825-5.

⁷⁷ QUINN, Stephen a Vincent F. FILAK. *Convergent Journalism*. Burlington: Focal Press, 2005, s. 155. ISBN 978-0-240-80724-9.

Druhým významným trendem, který charakterizuje online žurnalistiku, je propojování. Tento trend se týká tištěných i online médií a souvisí s technologiemi.⁷⁸ K tomuto propojování dochází především díky konvergenci, která je v knize *Convergent Journalism* definována jako forma žurnalistiky, v níž členové redakce spolupracují a výsledkem jejich práce je několik produktů pro více platforem, které mají zasáhnout masové publikum svým interaktivním obsahem.⁷⁹

Jedním z důsledků konvergence může být například překlápění obsahu z tištěného typu média do online médií či naopak. „*Přestože tradiční i online médium by mělo mít specifické požadavky na obsah, formu i strukturu sdělení, často se stejný článek objevuje v obou typech médií.*“⁸⁰ Tento jev se objevuje i v komparovaných periodících, kdy například *Hospodářské noviny* a server *iHned* zveřejnily dva články s podobnými informacemi, nicméně se oba lišily jak svou délkou, tak i množstvím publikovaných informací.

Druhým, a zcela opačným důsledkem konvergence, pak může být naprosté rozdělení typu obsahu určeného pro online či tištěná média. Tato situace může vypadat například tak, že v online médiích se vyskytují především nejnovější a nejaktuálnější informace, zatímco v tištěných verzích se vyskytují i analýzy a další hloubková zpracování tématu.⁸¹

Na proměnu žurnalistiky a na vývoj online žurnalistiky má ale samozřejmě také vliv i příjemce sdělení a jeho potřeby. Změny v uživatelských zvyklostech jsou třetím trendem, které určují rysy online žurnalistiky. Základní změnou v tomto ohledu je to, že uživatelé jsou nároční a chtějí informace rychle, jasně a přesně. Právě tyto požadavky ze stran čtenářů vyvolávají rostoucí tlak na novináře, kteří daný obsah tvoří. Další velkou změnou je to, že obsahy z velké části tvoří právě uživatelé a příjemci sdělení. S nástupem online médií získali čtenáři ještě větší možnosti volby toho, o čem si chtějí číst a co se chtějí dozvědět. Třetí proměnou je to, že s rozvojem technologií a díky tomu, že většina lidí má neustálý přístup k internetu, se stírá rozdíl mezi uživatelem, novinářem a producentem sdělení.⁸² Dnes má již každý možnost podílet se do určité míry na tvorbě obsahu, ať už v online médiích či na sociálních sítích, jejichž vliv v poslední době velmi roste.

Toto jsou tedy základní trendy, které určují podobu online žurnalistiky.

7.2 Odlišnost online zpravodajství od zpravodajství v tištěných médiích

Ačkoliv se žurnalistika v online a v tištěných médiích liší, základní principy zůstávají stejné. Novináři publikující na online platformách by měli z tradiční žurnalistiky vycházet, stále je tedy

⁷⁸ ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 11. ISBN 978-80-210-5825-5.

⁷⁹ QUINN, Stephen a Vincent F. FILAK. *Convergent Journalism*. Burlington: Focal Press, 2005, s. 4. ISBN 978-0-240-807249.

⁸⁰ ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 12. ISBN 978-80-210-5825-5.

⁸¹ ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 12. ISBN 978-80-210-5825-5.

⁸² ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 14. ISBN 978-80-210-5825-5.

nutné, aby ověřovali informace, měli dostatečný počet zdrojů, aby obsah byl vyvážený, a především aby dodržovali zákony a etické principy.⁸³

Naopak rozdílů, jichž může při psaní a publikování využívat žurnalista píšící pro online média, je hned několik. „*K hlavním odlišnostem patří zejména možnost využívání multimediálních prvků a hypertextových odkazů v online zpravodajství. Hojně se využívají fotogalerie, videa a různé formy infografiky. Klasickou možností u online materiálů je také možnost čtenářských diskuzí.*“⁸⁴ Jejich hlavním účelem je dát čtenářům možnost, aby se vyjádřili k tématu a sdělili svůj názor na dění ve společnosti.

Obsah na internetu a v tištěných novinách se rovněž liší svou délkou, a sice v tisku je délka jednoho článku či jedné stránky omezena, zatímco obsah online zprávy nemá stanovenou maximální délku. Toto samé omezení se týká i titulků, které na internetu mohou být delší, zatímco v novinách se musí vejít na stránku.

V rámci titulků se však liší i jazyk, který se používá. Pravidla pro psaní titulků na online servery nejsou tak striktní jako pro tisk, jelikož na internetu se snaží autoři přitáhnout pozornost ke svému článku, a tak je často jazyk titulků volnější.

Jak je již zmíněno výše, liší se také uzávěrky. Tisk má uzávěrky striktně dané, zatímco online zpravodajství nikoliv. Při tvorbě online obsahu na zpravodajské servery je navíc také možné doplňovat informace a průběžně zprávu aktualizovat. To je samozřejmě v tištěných médiích nemožné. Odlišnosti se týkají také výběru témat, které se zařazují do tištěného a online zpravodajství. Aktuality a bezprostřední dění se čím dál tím více přesouvá na online platformy, zatímco tištěná média se více zaměřují na analytické zpravodajství a jdou více do hloubky témat. Účelem těchto zpráv není tedy jen informovat, co se stalo, ale zároveň také přinést nové souvislosti k danému tématu.

Naopak žánry, které se v online a v tištěných médiích objevují, nejsou až tak rozdílné. Ve spojení s novými médii se však často mluví i o hybridních žánrech. V knize *Žurnalistika v informační společnosti digitalizace a internetizace žurnalistiky* jsou popsány takto: „*Takový žánr označuje materiály, ve kterých se prolínají různé rysy, a proto je není možné ani jednoznačně definovat, ani zařadit, ani charakterizovat.*“⁸⁵ V jejich důsledku pak bývají překračovány hranice vymezených rámců a žánry nelze definovat podle atributů, na které jsme zvyklí. V online zpravodajství se však objevují i nové žánry, kterými je například online zpráva, online rozhovor a online reportáž.⁸⁶

⁸³ ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 24. ISBN 978-80-210-5825-5.

⁸⁴ ČUŘÍK, Jaroslav. *Zpravodajské žánry v tištěných a online médiích*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 23. ISBN 978-80-210-7590-0.

⁸⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a Alice TEJKALOVÁ, ed. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009, s. 110. ISBN 978-80-246-1684-1.

⁸⁶ ČUŘÍK, Jaroslav. *Zpravodajské žánry v tištěných a online médiích*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 23-26. ISBN 978-80-210-7590-0.

7.3 Komparace online a tištěných médií

V rámci výzkumné části v mé bakalářské práci jsem se zaměřila také na to, zda-li se o politických kampaních dvou úspěšných kandidátů prvního kola referovalo spíše v tištěných médiích či na internetu.

Pro komparaci jsem použila všechna analyzovaná periodika, tedy *Mladou frontu DNES*, *Hospodářské noviny*, *Lidové noviny*, *iDnes*, *iHned*, *lidovky.cz* a *Právo*. V rámci porovnání jsem seskupila všechna tištěná a všechna online periodika a následně jsem spočítala všechny články, které nějakým způsobem referovaly o prezidentské kampani obou kandidátů. Do komparace jsem zahrнула i články, které jsem v jiné části analýzy své práce nevyužila, například rozhovory, komentáře a jiné. Tyto i mnohdy nerelevantní články jsem do výzkumu této části zařadila proto, že tato komparace se týká porovnání referování o prezidentských kampaních kandidátů, a tak je nutné brát v potaz všechny zprávy a články, které byly na toto téma publikovány.

U každého komparovaného média jsem tedy spočítala relevantní a nerelevantní zprávy, které referovaly o prezidentské kampani, poté média seskupila do dvou skupin. První skupina sdružovala online média, což byly 3 internetové zpravodajské servery: *iDnes*, *iHned* a *lidovky.cz*. Ve druhé skupině se ocitla tradiční, tedy tištěná média, tj.: *Mladá fronta DNES*, *Hospodářské noviny*, *Lidové noviny* a *Právo*. Druhá skupina čítá o jeden titul více než první, nicméně tato nerovnost je zanedbatelná, jelikož v *Právu* vyšlo k tématu prezidentské volební kampaně v komparovaném období pouze 9 článků.

Po sečtení všech zpráv a článků, které se mého tématu týkaly, jsem zjistila, že online média o prezidentské kampani referovala celkem v 77 článcích a zprávách, zatímco v tištěných médiích to bylo o šest článků méně, tedy 71. Tento rozdíl však není nijak výrazný, nelze z něj proto vyvodit žádný závěr, který by měl velký význam.

Existuje ovšem jeden aspekt, který mohl ovlivnit tento vcelku malý rozdíl v počtu publikovaných článků na internetu a v tisku, a sice ten, že online média využívají postupné aktualizování informací do jednotlivých článků. Právě tento fakt mohl přispět k celkově nižšímu počtu článků uveřejněných na internetu, jelikož v okamžiku nově nabytých informací nemuseli novináři vydávat nový článek, jako by tomu bylo v tištěných médiích, ale pouze doplnili nové informace do již existující zprávy.

8. Způsoby, jakými o kandidátech referovala vybraná média

Tato kapitola bude rozebírat způsoby, kterými referovala o kandidátech a jejich kampaních vybraná média. Pokusím se zde zanalyzovat, jaké články a jaké zprávy byly o prezidentské volbě publikovány a jak se média stavěla k oběma kandidátům.

Veškeré články jsem hledala pomocí databáze Newton Media Search, ve které jsem si určila zkoumané období, tedy od 13. do 24. ledna, vybrala zkoumaná periodika a následně zadávala hesla, díky nimž jsem našla všechny vydané články v daném období. Materiál jsem poté roztrídila na relevantní a nerelevantní články, přičemž relevantní pro mě byly zpravodajské články s výpovědní hodnotou pro mou práci, zatímco do skupiny nerelevantních článků se řadily publicistické texty, názory, příspěvky na blozích zpravodajských portálů a jiné.

Poté jsem se zaměřila na obsah relevantních zpravodajských článků a ten je popsán níže. Zabývala jsem se také komparací, zda některý z článků nebyl v některém z médií unikátní.

8.1 Mladá fronta DNES

Zprávy, které vyšly v *Mladé frontě DNES* (dále jen *MF Dnes*) po ukončení prvního kola prezidentské volby, konkrétně 14. ledna, se samozřejmě vyjadřovaly k výsledku celé volby a informovaly o tom, že vítězi, a tedy postupujícími kandidáty, se stali Miloš Zeman a Karel Schwarzenberg. V prvních zprávách se objevovala stanoviska kandidátů k výsledku, jejich plány na budoucí politickou kampaň a také to, kdo z osobností, popřípadě z politických stran, podpoří kterého kandidáta.⁸⁷ Podobný obsah se objevoval po prvním kole volby téměř ve všech analyzovaných médiích.

Týž den MF DNES také vydala zprávu o tom, že ČSSD podpoří v druhém kole volby Miloše Zemana, ale ne zcela jednomyslně. V této zprávě jsou výpovědi členů strany ČSSD, kteří se různí v názorech na podporu Miloše Zemana. Vedení strany, v čele s Bohuslavem Sobotkou, totiž vyzvalo veřejnost, aby podpořili Miloše Zemana v druhém kole volby, nicméně někteří členové, například Vladimír Špidla, byli z počátku toho názoru, že pro stranu by bylo lepší, kdyby se prezidentem stal Karel Schwarzenberg. Další se ale od tohoto kandidáta maximálně distancovali, a to hlavně z důvodu jeho členství v tehdejší vládě a spojení s Miroslavem Kalouskem. V této zprávě byl také analyzován výsledek kandidáta ČSSD Jiřího Dienstbiera, který se ziskem 16,1 % hlasů skončil na čtvrtém místě. Celkově byl tento výsledek hodnocen jako úspěšný, ovšem například Zdeňkovi Škromachovi se zdálo procento získaných hlasů nízké.⁸⁸ Ani tato zpráva nebyla ničím výjimečná, jelikož podpora ČSSD směrem k Zemanovi byla probírané téma.

Ve stejný den vyšly i rozhovory s oběma postupujícími, tedy s Milošem Zemanem a Karlem Schwarzenbergem. Oba hodnotí předvolební období a samotné první kolo volby a také samozřejmě sdělují své dojmy z toho, kdo se stal jejich soupeřem. Miloš Zeman například říká, že se v druhém kole chce vyvarovat jakékoliv negativní kampaně proti svému soupeři a také narážek na jeho zdravotní stav, ale že bude vždy připomínat, že Karel Schwarzenberg je „druhým mužem Nečasovy

⁸⁷ KUBÍK, Jiří. Dobrá volba. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 01.

⁸⁸ BROŽ, Jan. ČSSD nerada podpoří Zemana. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 10.

vlády“. Vyjadřuje se i k výsledkům ostatních kandidátů, konkrétně Jiřího Dienstbiera a Jana Fischera.⁸⁹

Karel Schwarzenberg se v rozhovoru nechal slyšet, že Miloš Zeman je pro něj těžký soupeř, a z části zde také analyzuje příčinu svého nečekaného úspěchu. Zároveň také deklaruje, že nebude nijak výrazně měnit svou kampaň před druhým kolem volby, chce totiž nabídnout Karla Schwarzenberga se vším, co k němu patří. I v tomto rozhovoru přišlo na řadu téma tehdejší vlády a pozice Karla Schwarzenberga v ní. Schwarzenberg se k opatřením vlády vyjádřil slovy: „Jsem členem vlády, to nemůžu popírat. Podívejte se, když vláda dělá opatření, která jsme byli nuceni udělat – škrtnat, šetřit a ještě k tomu je hospodářská krize – tak na to doplácí.“ Na otázku, zda-li se nemíní od vlády nějakým způsobem vzdát či rezignovat na pozici vicepremiéra, však odpovídá záporně, jelikož nevidí žádný důvod, proč by to měl udělat. Pokud by se však po druhém kole stal prezidentem, veškeré vládní funkce by složil. Zároveň se zde vyjadřoval i ke svému diskutovanému vztahu s Miroslavem Kalouskem, který byl v tehdejší vládě ministrem financí. Řekl, že Kalousek je vynikajícím ministrem financí a každá následující vláda mu jistě za správu státních financí bude děkovat. I on, podobně jako Miloš Zeman, hlásil, že se před druhým kolem prezidentské volby chce vyvarovat jakékoliv negativní kampaně. Posledním rozebíraným tématem v rozhovoru byla podpora Václava Klause Miloši Zemanovi, kterou Karel Schwarzenberg zhodnotil tak, že se oba politici znají velmi dlouho a že nejlepším svorníkem je vždy společný kostlivec ve skříní, v jejich případě opoziční smlouva.⁹⁰ Právě na tento výrok později reagoval Miloš Zeman ve svém vyjádření a ten se stal jedním z mnoha sporných bodů obou kandidátů před druhým kolem prezidentské volby.

Rozhovory těsně po prvním kole přímé volby byly vcelku ojedinělou záležitostí, nepublikovalo je v tomto období žádné jiné periodikum, nicméně obě interview přinesly především pohled obou kandidátů na první kolo volby a jejich plány na kolo druhé, nebylo v nich nic zásadního.

Další zpráva, stále z 14. ledna, přinesla informaci, že Praha se může stát městem, které rozhodne o vítězi druhého kola prezidentské volby. Právě zde dopadly výsledky jednoznačně, protože tu přesvědčivě zvítězil Karel Schwarzenberg se ziskem 43 % hlasů, volilo ho 260 tisíc lidí z celkového milionu oprávněných voličů s bydlištěm v hlavním městě. Jsou zde uvedeny názory politologa Pavla Šaradína, který říká, že pokud by se podařilo zmobilizovat mladší generaci, vznikla by velká síla, která by mohla dostat Karla Schwarzenberga na Hrad. Naopak Miloš Zeman získal v Praze hlasy více než sto tisíců lidí a umístil se tak na druhém místě. Ovšem rozdíl mezi oběma kandidáty činil více než 26 %. Důvody, které k tomu přispěly, jsou dle informací v článku takové, že Pražany netrápí socioekonomické problémy, a proto je pro ně zajímavější Karel Schwarzenberg jako

⁸⁹ DOLEJŠÍ, Václav. Teď nesmím urážet, zvolil Zeman taktiku na knížete. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 6.

⁹⁰ KUBÍK, Jiří. S takovým soupeřem neusnu. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 07.

kandidát na prezidenta České republiky. Šaradín zde také uvedl, že rozhodující roli budou mít média, především televizní debaty, a také mobilizace voličů. Právě v tom dle něj tkvěla výhoda Karla Schwarzenberga, jehož spektrum voličů bylo pestřejší než u Miloše Zemana.⁹¹

Titulek „*Nadšení ve štábu knížete: „Srdce lidí patří Karlovi“*“ náležel zprávě ze stejného dne, která se věnovala výhradně úspěchu Karla Schwarzenberga, jeho volebnímu týmu a závěru kampaně před prvním kolem, který měl velký vliv na výsledek a postup Karla Schwarzenberga do druhého kola. V této zprávě se nachází vyjádření slavných osobností české kulturní scény, kteří vyjádřili svou podporu Schwarzenbergovi, a také vyjádření samotného kandidáta, jenž velký vliv přičítal také mladým lidem, kteří se zasloužili o získaný počet hlasů.⁹²

Nebylo nijak zvláštní psát o podpoře veřejnosti směrem k jednomu nebo druhému kandidátovi, zde však byla situace výjimečná, jelikož okolo Karla Schwarzenberga se strhla lavina podpory jak od známých lidí, tak od dobrovolníků a brigádníků, kteří pomáhali realizovat jeho kampaň, a tak zprávy tohoto typu měly své opodstatnění a bylo důležité o nich referovat.

Tématu volby prezidenta se věnovala i regionální mutace v Jihočeském kraji. Právě s ním je historicky spjat rod Karla Schwarzenberga, který zde také zvítězil v devíti z deseti největších měst. Miloš Zeman získal jen jedno jediné, a sice Strakonice, ale dominoval v menších obcích, v nichž mají obyvatelé nižší příjmy než lidé z města. *MF Dnes* zde také analyzovala názory obou kandidátů na konkrétní vybraná témata, například na boj s kůrovcem v Národním parku Šumava, na Temelín či na pivovar Budvar.⁹³

Následující den se ve vydání pro Brno a Moravu analyzovaly výsledky obou kandidátů. Většinu hlasů v kraji získal Miloš Zeman, ovšem jen s nepatrným rozdílem zhruba dvaceti tisíc hlasů. Karel Schwarzenberg měl navíc silnou pozici v největším moravském městě – v Brně, kde získal většinu hlasů. *MF Dnes* informuje o tom, že právě Brno bude chtít získat v druhém kole Miloš Zeman, a to konkrétně kontaktní kampaní se stánky v ulicích a s poutači a plakáty. Kandidaturu Karla Schwarzenberga zase měli podporovat skupiny dobrovolníků či brněňští sokolové.⁹⁴ Ne každé periodikum vydává regionální mutace, a tak se tyto články trochu lišily od ostatních, nicméně například výsledky a plánované kampaně v Brně měly velký mediální ohlas, jelikož se očekávalo, že zde bude boj o hlasy významný, a tak *MF Dnes* nebyla jediným médiem, které o tom referovalo. Další články z krajů však zůstaly v jiných médiích upozaděny.

Týž den se objevila zpráva týkající se volby prezidenta i v hradeckém vydání *MF Dnes*, v němž se autorka Michaela Rambousková vyjadřuje k výsledku prvního kola volby. Hlavním

⁹¹ ŠVEC, Pavel. Praha může rozhodnout. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 01.

⁹² SYROVÁTKA, Tomáš a JIŘÍČKA, Jan. Nadšení ve štábu knížete: „Srdce lidí patří Karlovi“. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 11.

⁹³ JANOUŠ, Václav, BENEŠ, Martin a MAREK, Lukáš. Jihočeši víc věří „svému“ knížeti. Zeman byl druhý. *Mladá fronta Dnes: Jižní Čechy*. 2013, 24(12), 01.

⁹⁴ Zeman chce před finále dobyt Schwarzenbergovo Brno. *Mladá fronta Dnes: Brno a Jižní Morava*. 2013, 24(13), 01.

tématem, na které se zaměřila, bylo to, že v obci Hrádeček, kde měl chalupu Václav Havel, zvítězil Miloš Zeman, nikoliv Havlův poradce a přítel Karel Schwarzenberg.⁹⁵

Toto je unikátní informace, kterou neuveřejnilo žádné jiné médium a která může být pro veřejnost značně šokující, jelikož se dalo předpokládat, že v obci, která je tak spjatá se jménem Václava Havla, vyhraje člověk jemu blízký, tedy Karel Schwarzenberg, nicméně opak byl pravdou. Autorka ve zprávě uvádí i vysvětlení, a sice, že lidé v obci Havla až tak nemilovali, spíše se ho báli, aby se sami nedostali do hledáčku policie.

Ve stejný den vyšel v *MF Dnes* článek s titulkem „Lidé Zemanovi nevěří, Schwarzenberg je pro ně cizí“, v němž jsou rozebírány vlastnosti obou kandidátů a dojmy, které z nich veřejnost má. Největší handicap Karla Schwarzenberga je dle *MF Dnes* v jeho původu, u Zemana zase jeho nedůvěryhodnost. Naopak Schwarzenbergova nedokonalá čeština dle odborníků na veřejnost nepůsobí, stejně tak je ale přežitě akcentování na nedostatky Miloše Zemana. Na úplném konci této zprávy se pak nachází pozitivní i negativní vlastnosti obou kandidátů. Karel Schwarzenberg je zde popsán jako morální, neúplatný, zkušený a vzdělaný, ale s cizím původem, pasivní a sociálně necitlivý. Miloši Zemanovi jsou zde pak přiděleny vlastnosti jako vzdělaný se silnou osobností a sociálním cítěním, ale i nedůvěryhodný, nemorální a nesympatický.⁹⁶

15. ledna *MF Dnes* rozebírala také kampaň, která probíhala na sociálních sítích a měla velký vliv na průběh prezidentské volby. Je zde akcentován rozdíl mezi oběma kandidáty a jejich odlišným vystupováním na sociálních sítích, zejména pak na Facebooku, kde se v rozmezí dní od 2. do 23. ledna objevilo 23 tisíc příspěvků týkajících se Karla Schwarzenberga, zatímco těch o Miloši Zemanovi bylo jen zhruba 4,5 tisíce. Tato data jsou ve zprávě uvedena na základě zjištění analytické společnosti Semantic Visions.

Potenciál sociálních sítí si přitom uvědomovaly oba volební štáby a plánovaly co největší využití těchto online nástrojů, skrze něž chtěly oslovit všechny skupiny voličů. Zároveň však ani jeden z týmů nepodceňoval kampaně na ulicích. Právě Miloš Zeman plánoval co nejvíce využít billboardy, plakáty, osobní kontakt a jako vrchol své kampaně měl naplánovaný koncert od jeho podporovatelů.⁹⁷

Jelikož kampaň na sociálních sítích byla nečekaně rozsáhlá a velkolepá, hlavně tedy ze strany Karla Schwarzenberga, jak již bylo řečeno, toto téma se rozebíralo ve velkém, žádný novinář však nepřinesl nijak významné zjištění, jelikož všude se opakovalo to samé: Karel Schwarzenberg má větší ohlas na sociálních sítích než Miloš Zeman a kampaň vedená mezi lidmi na internetu může mít větší vliv, než si myslíme.

⁹⁵ RAMBOUSKOVÁ, Michaela. Havlovi přátelé neuspěli. Hrádeček fandí Zemanovi. *Kraj Hradecký*. 2013, 24(12), 01.

⁹⁶ BROŽ, Jan. Lidé Zemanovi nevěří, Schwarzenberg je „cizí“. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(13), 02.

⁹⁷ ŠVEC, Pavel. Souboj o Pražský hrad začíná. Hraje se o téměř milion Pražanů. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(13), 01.

V ten den vyšla i zpráva, která informovala o finančním daru Voka Wipperna, blízkého přítele podnikatele Františka Mrázka, který byl poslán na účet Miloše Zemana. Ten finanční dar odmítl, nicméně *MF Dnes* byla spolu s *iDnes* jediným médiem, které o této skutečnosti informovalo.⁹⁸

Další zpráva, která vyšla v *MF Dnes* v ten samý den, informovala na základě informací od politologa Kamila Švece, že Karel Schwarzenberg má velkou šanci vyhrát druhé kolo prezidentské volby. Tyto odhady byly postaveny na základě odhadů volebních výsledků z Prahy a z Hradce Králové, který hlavní město kopíroval. Velký počet hlasů také získal v Krkonoších, konkrétně v Peci pod Sněžkou, Špindlerově Mlýně a v Malých Svatoňovicích získal nadpoloviční většinu všech odevzdaných hlasů od právoplatných voličů. Švec zde také vytyčil profily voličů obou kandidátů. Miloše Zemana dle něj volí lidé z menších měst, kteří nepatří do nejvyšších ekonomických vrstev, zatímco Karel Schwarzenberg má podporu u lidí z větších měst s větším rozhledem. *MF Dnes* v této zprávě také uvádí, že oslovila některé osobnosti z české společenské scény a z jejího průzkumu vyplynulo, že většina lidí pohybujících se v kulturní a podnikatelské sféře bude volit právě Karla Schwarzenberga.⁹⁹

17. ledna pak vyšla zpráva o tom, že Karla Schwarzenberga podporuje řada českých osobností. Patří mezi ně například Zdeněk Svěrák, Jana Plodková či Jitka Čvančarová. *MF Dnes* také přinesla stručná vyjádření oslovených osobností, proč podporují právě Karla Schwarzenberga.¹⁰⁰

V opozici ke zprávě o osobnostech podporujících knížete Schwarzenberga vyšla ten samý den i zpráva o tom, že Filip Renč se chystá natočit volební spot o podpoře Miloše Zemana v prezidentské kandidatuře v druhém kole volby. Režisér Renč natočil podobné video i v prvním kole. Jedním z problémů bránících vzniku tohoto spotu byly ale finance, které na účtu bývalého premiéra v tu dobu rychle mizely. S podobnými problémy se potýkal i Zemanův protikandidát, jak o tom informovala *MF Dnes*.¹⁰¹

Volební spoty a způsoby vedení kampaně byly v novinách stále, často se také dávaly do souvislosti se Zemanovým levným pronájmem billboardů či netransparentním financováním kampaně, přičemž referovala o tom téměř všechna média.

Další zpráva se zaměřovala na podporu Karla Schwarzenberga, které se mu dostávalo i od majitelů hospod a barů, kde pro něj pořádali koncerty a akce. Na jeho podporu se konala dokonce Nedělní noc s Karlem, při které v desítkách klubů po České republice hráli hudebníci. Do velkých rozměrů narostla tato akce hlavně v Brně, na které, jak je zmíněno výše, se soustředil před druhým kolem volby Miloš Zeman. Ten ale zvolil kontaktní kampaň.¹⁰²

⁹⁸ SYROVÁTKA, Tomáš. Zeman vrátí dar Mrázkovu příteli. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(13), 03.

⁹⁹ ZÁLESKÝ, Petr. Hradec politicky kopíruje Prahu, říká politolog Švec. *Mladá fronta Dnes: Kraj Královehradecký*. 2013, 24(13), 03.

¹⁰⁰ ROKOSOVÁ, Alena, ZIKMUNDOVÁ, Markéta a FOJČÍKOVÁ, Zuzana. Kdo podpoří Schwarzenberga v kraji. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(15), 02.

¹⁰¹ BROŽ, Jan. Renč čeká na povel od Zemana, jeho soupeř už klip točí. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(15), 03.

¹⁰² HOŘÍNKOVÁ, Monika. Jazz nebo reggae „pro prezidenta“ podniku Křtiny. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(15), 04.

19. ledna vyšla zpráva, která se zabývala vlastnostmi kandidátů a především přinesla zajímavé zjištění, a sice, že lidé jsou při volbách poháněni hlavně nechutí vůči jednomu z kandidátů, která vede k tomu, že zvolí jeho oponenta. Zároveň je zde také analyzováno, co veřejnost nejčastěji vytyká kandidátům. U Karla Schwarzenberga to jsou především reformy vlády, ale oceňují jeho osobnost a smysl pro humor. Miloš Zeman je zase pro své příznivce „starým známým“ a jeho voliči s ním mají dobrou zkušenost. Součástí zprávy jsou také výsledky výzkumu akciové společnosti ppm factum, který přinesl zjištění, že pouhých 5 % lidí dá na doporučení od některého z vypadlých kandidátů.¹⁰³

Předvolební průzkumy plnily stránky novin a internetu, stejně jako analýza osobností obou kandidátů, a tak to nebylo nic nového, nicméně *MF Dnes* jako jediná informovala o zjištění, že veřejnost pohání k volbě jednoho kandidáta nechutí ke kandidátovi druhému.

Výsledky výzkumu akciové společnosti ppm factum se staly podkladem pro zprávu z téhož dne, která přinesla zjištění, že ženy preferují spíše Miloše Zemana před Karlem Schwarzenbergem. Ten měl největší podporu v Praze, kdežto Zeman měl voličskou většinu na Moravě. Klíčem k tomu, aby získal i zbytek území České republiky, měly být právě ženy, na něž se měl Karel Schwarzenberg soustředit a získat jejich voličskou podporu. Výzkum akciové společnosti ppm factum zároveň také přinesl výsledky, které jsou mírně v opozici k informacím ze zprávy „Chceme volit proti kandidátům“, ve kterých je uvedeno, že doporučení od vyřazených kandidátů mají svou váhu pro voliče.¹⁰⁴ Jako jediná publikovala výsledky tohoto výzkumu *MF Dnes*.

Velký zlom přišel po televizní debatě, která způsobila velké vyostření předvolební kampaně na obou stranách. Miloš Zeman se v něm pustil do útoků proti jeho soupeři a narážel na jeho zdravotní stav, špatnou výslovnost a na působení Karla Schwarzenberga ve vládě. Zároveň však chtěl být do jisté míry mírný, a tak veškeré útoky říkal ústy svých rakouských kolegů, kteří mu údajně potvrdili, že má špatnou výslovnost i v němčině.

Karel Schwarzenberg odpovídal na otázky stručně, s vtipem, ovšem v prezidentské debatě neměl tolik času a prostoru na odpovědi. *MF Dnes* informuje, že Zeman se doposud snažil chovat umírněněji než obvykle, zdržovat se vulgarit a neútočit, ovšem v televizní debatě potvrdil, že diskuze jsou jeho silná disciplína.¹⁰⁵ Zpráva s těmito informacemi vyšla 19. ledna.

21. ledna pak vyšel článek s titulkem „Charakter, morálka a žbrblání“, který se orientuje pouze na Karla Schwarzenberga a jeho postoje a názory na konkrétní a vybrané věci, například na postoj k Evropské unii, na korupci, na financování politických stran, na milosti a na další velká témata. Uvádí zde například, že není proti milostem, ale že každá musí být řádně vysvětlena, a vyjádřil se, že se soustředí na posílení postavení České republiky v rámci Evropské unie.¹⁰⁶

¹⁰³ POKORNÝ, Jakub. Chceme volit proti kandidátům. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(17), 02.

¹⁰⁴ VIKTORA, Antonín. Ženy si „oblíbily“ Miloše Zemana. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(17), 03.

¹⁰⁵ BROŽ, Jan. Zemanova munice: Benešovy dekrety i švýcarský pas. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(17), 04.

¹⁰⁶ DOLEJŠÍ, Václav. Charakter, morálka a žbrblání. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(18), 03.

MF Dnes také přinášela názory veřejnosti a postoje lidí k oběma kandidátům a zabývala se i názory školáků na první přímou volbu prezidenta, na oba kandidáty a zjišťovala také, jak se o první přímé volbě vyučuje na školách.¹⁰⁷

Průzkum mezi studenty a školáky přinesla pouze *MF Dnes*, ostatní média informovala spíše o podpoře ze strany známých osobností, dobrovolníků či starostů, kteří se rozhodli rozesílat dopisy s prosbou, aby lidé podporovali Schwarzenberga.

V souvislosti s názory veřejnosti udělala *MF Dnes* také anketu mezi starosty Zlínského kraje o tom, koho z kandidátů v druhém kole přímé volby podpoří. Výsledky přinesly zjištění, že nestraníci se spíše kloní na stranu Karla Schwarzenberga.¹⁰⁸ Oba výše analyzované články vyšly 21. ledna.

Následující den přinesla *MF Dnes* informace, že podpory ze strany lidí pohybujících se v kultuře se mohl těšit opět Karel Schwarzenberg, jehož podpořili hudebníci a folkloristé z jižní Moravy. Některé z osobností se však samozřejmě přiklonily i na stranu Miloše Zemana. Opět se v této zprávě objevila informace, která mohla být v rozporu s výzkumem akciové společnosti ppm factum, o němž jsem psala výše, a sice, že se v přímé volbě prezidenta objevil fenomén opinion lídrů, tedy lidí, kteří svým názorem ovlivňují své okolí, a tento fenomén měl dle odborníků rostoucí tendenci a nabíral na důležitosti.¹⁰⁹

Před velkým finále, tedy druhým kolem prezidentské volby, *MF Dnes* publikovala článek, který uváděl šest největších lží, autoři Tomáš Syrovátka a Jakub Pokorný uvedli u každého kandidáta tři, kterých se během své volební kampaně dopustil. Zpráva byla publikována 22. ledna. V případě Miloše Zemana se jednalo o tvrzení, že manželka Karla Schwarzenberga má na svém rodovém sídle obrazy s hákovými kříži. Pravda je ovšem jiná, a sice toto sídlo již dávno rodině manželky Theresy nepatří. Dále pak se zříkal zodpovědnosti za privatizaci mosteckých dolů, ačkoliv v době privatizace byl ve vládě a provize z dolů skončila u lidí blízkých ČSSD. Poslední uvedenou lží Miloše Zemana bylo tvrzení, že nepovede vůči svému protivníkovi antikampaň, přitom běžně bylo možné spatřit billboardy se slogany „Stop Kalouskovi na Hradě“ a zároveň útočil na zdravotní stav a výslovnost svého oponenta.

Nejnámějším omylem Karla Schwarzenberga bylo vyjádření o neplatnosti Benešových dekretů, o kterých řekl, že jsou již 20 let zrušené. Pravda je taková, že formálně Benešovy dekry stále platí, ale nejsou již účinné. Dalším omylem knížete bylo to, že zaměnil pořadí vlád, a sice uvedl, že vláda Tošovského přišla až po Zemanovi. Tento omyl šel ruku v ruce s omylem Zemana o privatizaci dolů, nicméně Schwarzenberg kvůli své chybě ztratil možnost dokázat opak. Poslední chybou, jíž se dopustil, bylo vyjádření o vztahu Václava Klause a Miloše Zemana, které bylo

¹⁰⁷ HAVRÁNKOVÁ, Kateřina. „Ani jeden z kandidátů není ideální“. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(18), 03.

¹⁰⁸ SKÁCEL, Petr a CHMELOVÁ, Iva. Charismatický kníže, sociální Zeman. Boj o Hrad vrcholí. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(18), 01.

¹⁰⁹ RAISKUBOVÁ, Hana. Volby rozdělily hudebníky, folkloristé podpořili knížete. *Mladá fronta Dnes: Brno*. 2013, 24(19), 01.

uveřejněno v rozhovoru *MF Dnes*. Řekl o nich, že jsou kamarádi z Prognostáku a uzavřeli spolu opoziční smlouvu.

V tomto článku je také Miloš Zeman označen za toho, kdo se záměrně uchyluje k chybným fabulacím a podpásovým úderům, zatímco Karel Schwarzenberg je zde označen jako popleta, který se občas zmýlí.¹¹⁰

Podobné zpravodajské články byly publikovány i v jiných periodících, jelikož přinášely jakési ohlédnutí a shrnutí celé kampaně, lidé zde měli přehledně napsáno, jak daný kandidát působil v kampani, a před druhým kolem jim to mohlo pomoci utřídit si myšlenky.

Před samotným vrcholem, dne 23. ledna, informovala *MF Dnes* o husté atmosféře mezi oběma kandidáty a o tom, že spolu vzájemně nevydrží v jedné místnosti. Podkladem k těmto tvrzení jim pak byla situace před prezidentskou debatou, před kterou trávili čas naprosto odděleně.¹¹¹

Poslední analyzovaná zpráva pak pochází z 24. ledna a přináší informace o volebních omylech obou kandidátů. Uvádí se zde například to, že Miloš Zeman se přiznal k tomu, že jeho tým mu připravuje podklady pro zdiskreditování jeho soupeře, Karel Schwarzenberg se zase špatně připravoval na prezidentské debaty, a tak z nich často odcházel jako poražený. Na výroky svého soupeře často nedokázal pohotově reagovat a jeho tým přinášel vyjádření často až několik dní po debatě. Hodně výroků a faktů se však shoduje s informacemi uveřejněnými ve zprávě, která uvedla největší lži obou kandidátů.¹¹²

8.2 *iDnes*

Server *iDnes* publikoval dne 13. ledna zprávu, že Karel Schwarzenberg nehodlá kvůli postupu do druhého kola přímé volby prezidenta odstoupit z vlády. Ta samá zpráva i informuje o tom, že ČSSD vyzvala veřejnost, aby zvážila podporu Miloše Zemana v druhém kole, a Zeman tuto podporu uvítal.¹¹³

Další den byla zveřejněna zpráva, která nebyla v žádné své době zveřejněna v jiném médiu, a sice, že na účet Miloše Zemana přišla finanční podpora od kontroverzního podnikatele Voka Wipperna, který byl mimo jiné blízký přítel Františka Mrázka. Zeman však tyto peníze odmítl přijmout. Spojení mezi Zemanem a Mrázkem není přímé, nicméně v době, kdy byl Zeman premiérem, byl jedním z Mrázkových kontaktů jeho šéfredaktora Miroslav Šlouf.¹¹⁴ Jak již bylo řečeno, žádné jiné periodikum, s výjimkou *MF Dnes*, nepublikovalo zprávu s tímto obsahem a

¹¹⁰ SYROVÁTKA, Tomáš a Jakub POKORNÝ. Šest největších lží, manipulací a omylů prezidentské kampaně. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(19), 02.

¹¹¹ SVOBODOVÁ, Michaela a Jakub POKORNÝ. Nálada houstne. Finalisté už spolu ani nevydrží v jedné místnosti. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(20), 01.

¹¹² VIKTORA, Antonín a Tomáš SYROVÁTKA. Volební nesmysly. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(21), 01.

¹¹³ KOPECKÝ, Josef. Schwarzenberg neopustí vládu ani vedení TOP 09, Zeman chválil ČSSD. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/debata-schwarzenberga-se-zemanem-v-ct-po-1-kole-fo1-/domaci.aspx?c=A130113_122506_domaci_kop

¹¹⁴ SYROVÁTKA, Tomáš. Zeman vrátil dar od Mrázkovy přítel. Souzený podnikatel mu dal pět tisíc. Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/zeman-vrati-dar-mrazkova-pritele-d4o-/domaci.aspx?c=A130114_214122_domaci_ert. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-vrati-dar-mrazkova-pritele-d4o-/domaci.aspx?c=A130114_214122_domaci_ert

informacemi, nicméně co se týká netransparentních finančních darů na konto Miloše Zemana, těch bylo více a o tom už další média referovala.

Podobně jako *MF Dnes*, i na její internetové obdobě se referovalo o tom, že Schwarzenberg v prvním kole získal naprostou většinu hlasů v Brně, což se ovšem nelíbí Zemanovi, který zde bude pořádat kontaktní kampaň. Schwarzenbergovi ovšem v kraji a v Brně pomáhají veřejně známé osobnosti, dobrovolníci i spolky, například brněnští sokolové.¹¹⁵ Tyto informace byly publikovány 15. ledna.

Moravy se týká pak i další zpráva ze stejného dne, která referuje o tom, že Schwarzenberg potřebuje oslovit voliče na Moravě, jelikož jediné město, kde vyhrál, bylo Brno, zbytek území však ovládl Zeman. Toho zase bezprostředně po prvním kole podpořilo několik známých osobností, například Felix Slováček či Jiřina Bohdalová. Právě její podporu označil sám Zeman za „skutečnou bombu závěru kampaně“. Na podporu bývalého premiéra měly vzniknout i volební spoty, jejichž autorem měl být režisér Filip Renč. Dále se v textu rozebírají finance, jimiž Zemanův volební tým disponuje a které byly často velmi neprůhledné. Karel Schwarzenberg měl situaci ztíženou tím, že se nezabýval pouze volební kampaní, avšak měl ještě vládní povinnosti. Ty mu však nezabránilly, aby spolu se svým týmem pracoval na zisku dalších voličů, především z krajů, kde skončil na třetím nebo na čtvrtém místě.¹¹⁶

Další zpráva je ze 17. ledna a zmiňuje se o prezidentském duelu, v němž Karel Schwarzenberg byl stručnější a Miloš Zeman pichlavější. Například kritizoval výslovnost Schwarzenberga a slova kritiky přitom vkládal do úst svých kolegů v Rakousku. Naopak byl vystaven otázce, zda-li by si v případě výhry vzal s sebou na Hrad lidi napojené na pražskou mafii, z čehož ho obvinil Jiří Dienstbier. Schwarzenberg naopak čelil kritice ze strany Zemana za to, že jeho a Václava Klause označil za přátele z Prognost'áku. O tomto však informovala všechna analyzovaná média.¹¹⁷

Jedním z největších témat v době prezidentské kampaně byl výrok Karla Schwarzenberga o Benešových dekretech, které označil za neplatné. Za svá slova byl kritizován nejen od svého protivníka, ale i od tehdejšího prezidenta Václava Klause. Zpráva ovšem přináší vyjádření obou kritiků z minulosti, kdy i Václav Klaus u příležitosti výročí obsazení Československa nacisty řekl, že: „V České republice i v Německu bychom si měli umět říct: ‘Toto se stalo, dnes už minulost nezměníme, z dnešního hlediska šlo o činy nepřijatelné.’“ Podobnou argumentaci používal i Zeman a nyní to oba politici vyčítali Schwarzenbergovi, který je v reakci na to označil za jednu mocenskou

¹¹⁵ VALÁŠEK, Lukáš a JAKUBCOVÁ, Hana. Po prvním kole je Brno Schwarzenbergovo, Zeman to tak ale nechat nechce. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://brno.idnes.cz/zeman-chce-ziskat-volice-i-v-brne-dof-/brno-zpravy.aspx?c=A130115_1877150_brno-zpravy_kol

¹¹⁶ SYROVÁTKA, Tomáš a POKORNÝ, Jakub. Zeman natočí humorné spoty, Schwarzenberg potřebuje přesvědčit Moravu. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kandidati-na-hrad-pokracuji-v-kampani-dsa-/domaci.aspx?c=A130115_095130_domaci_jj

¹¹⁷ VÁLKOVÁ, Hana a DOLEJŠÍ, Václav. Prezident není fikus v rohu, miní Zeman. Předvádění škodí, opáčil Schwarzenberg. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/diskuse-mezí-schwarzenbergem-a-zemanem-d9t-/domaci.aspx?c=A130117_210226_domaci_hv

skupinu.¹¹⁸ O tomto vyjádření však informovala všechna média a na *iDnes* byla zpráva zveřejněna 20. ledna.

Velkého ohlasu se dočkala i kauza privatizace Mostecké uhelné společnosti, v níž figuroval Miloš Zeman jako předseda vlády a která se stala předmětem zprávy o den později. Zeman však tvrdil, že s touto privatizací neměl nic společného a že Mosteckou uhelnou společnost privatizovala vláda Josefa Tošovského. To ale není pravda, a Zeman se tak v televizní debatě na Primě dopustil vědomé lži.¹¹⁹ Tato lež byla dále v mnoha médiích probírána a analyzována, především ve článcích, které se zabývaly hodnocením pravdivosti výroků obou kandidátů.

Miloš Zeman byl předmětem i dalších dvou zpráv z 22. ledna, ovšem v jiných souvislostech. Ta první byla navázána na článek, který byl na serveru *iDnes* publikován a zde analyzován již dříve a který se týkal propojení Zemanova šéfporadce na Úřadu vlády Miroslava Šloufa a kmotra podsvětí Františka Mrázka. Záznam jejich vzájemného hovoru si Miloš Zeman poslechl během debaty, kterou pořádala *MF Dnes* a *iDnes*. Celý záznam měl Zemanovi dokázat spojení jeho poradce s pražským podsvětím. Zeman se zdál být překvapený, nicméně opakoval, že Šlouf již v jeho volebním týmu není, ale že ještě nebyl obviněn, a za minulost svého poradce odmítá nést politickou odpovědnost.¹²⁰

O této události ani skutečnosti žádné jiné periodikum neinformovalo, pouze *iDnes*, která jako jediná spolu s *MF Dnes* také přinesla informace o finančním daru na Zemanův účet od blízkého přítele Františka Mrázka.

Další zprávou bylo, že se Zeman omluvil svému soupeři za nepravdivý útok na jeho manželku Theresu. Bývalý premiér ji obvinil z toho, že na hradě, který patřil její rodině, visí obrazy s nacistickou tematikou. Později však vyšlo najevo, že hrad rodině Theresy už dávno nepatří. Za svá slova se omluvil, ovšem informaci o omluvě přinesla pouze *iDnes*.¹²¹

Na těchto internetových stránkách se také objevila analýza výroků obou kandidátů, a sice jejich pravdivost a nepravdivost, kterou poskytl server *Demagog.cz*. Analýze byly podrobeny výroky z debaty, již pořádala *MF Dnes* a *iDnes*. Z celkem 15 výroků Karla Schwarzenberga je jedenáct pravdivých, čtyři neověřitelné a jeden zavádějící. Výroků Miloše Zemana zde bylo uvedeno 22, z toho bylo jedenáct pravdivých, tři nepravdivé, jeden zavádějící a sedm neověřitelných.¹²² Z tohoto srovnání vyšel lépe Karel Schwarzenberg, jehož výroky byly až na malé výjimky pravdivé. Analýza byla publikována 23. ledna.

¹¹⁸ MÁNERT, Oldřich. Zeman a Klaus kritizují šéfa TOP 09 za dekrety, sami však mluvili podobně. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-klaus-a-dekrety-05x-/domaci.aspx?c=A130120_212211_domaci_ert

¹¹⁹ KLÍMOVÁ, Jana a SYROVÁTKA, Tomáš. Zeman odmítá vinu v kauze Mostecké uhelné. Fakta však mluví proti němu. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/milos-zeman-a-privatizace-mostecke-uhelne-fic-/domaci.aspx?c=A130121_1879208_domaci_hro

¹²⁰ KMENTA, Jaroslav. Zeman byl při debatě v úzkých. Poslechl si, jak Mrázek volá Šloufa. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-byl-pri-debate-v-uzkych-poslechl-si-jak-mrazek-vola-sloufa-psx-/domaci.aspx?c=A130122_214615_domaci_js

¹²¹ KOPECKÝ, Josef a WIRNITZER, Jan. Zeman se omlouval, v duelu se Schwarzenbergem řešili Kalouska i Šloufa. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/debata-idnes-cz-a-mf-dnes-se-zemanem-a-schwarzenbergem-pcw-/domaci.aspx?c=A130122_150400_domaci_kop

¹²² DEMAGOG.CZ. Duel kandidátů pohledem serveru Demagog.cz. Projděte si všechny výroky. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vyroky-milose-zemana-a-karla-schwarzenberga-fm1-/domaci.aspx?c=A130123_110213_domaci_jav

Na *iDnes* byl také téhož dne publikován zpravodajský článek o tom, že v několika domovech pro seniory se objevily letáky na podporu Miloše Zemana, které obsahovaly lživé a zkreslené informace. Na jedné straně figuroval Zeman jako politik, který bojuje proti kůrovcí, je proti restitucím a zasazuje se o bezplatné školství, na straně druhé byl vykreslen Schwarzenberg jako muž, který škodí Česku, chce zpoplatnit zdravotnictví a školství. Na letácích přitom bylo oficiální logo Zemanovy kampaně. Mezi veřejností to vyvolalo neklid, jelikož senioři jsou obecně více ovlivnitelní a naivní, a tak často nerozpoznají, co je pravda a co ne. Rozhořčení vyvolaly letáky i mezi politology, kteří považovali jejich obsah za neetický. Vedle těchto materiálů se v domově důchodců vyskytovaly i dopisy podepsané předsedou KSČM Vojtěchem Filipem, který text uváděl spojením „Vážené soudružky a soudruzi! Svůj hlas dám občanu České republiky, který celý život prožil v naší vlasti, má nejen ekonomické vzdělání, ale i přehled, vizi a zkušenosti, a kterému je porozumět.“ Autentičnost dopisu následně potvrdil předseda výboru Bohuslav Mrázek.¹²³ Server *iDnes* byl jediným médiem, které přineslo tuto informaci. Jinde se neobjevila ani v žádné době, i přes to, že je svým obsahem alarmující.

Jedna z posledních informací před druhým kolem prezidentské volby se objevila 24. ledna a týkala se posledního televizního duelu, v němž mimo jiné pokládali otázky i stoupenci kandidátů. Byl zde určen i čas na poslední vzkazy před volbou. Miloš Zeman prosil o hlasy nestraníky a Karel Schwarzenberg slíbil, že bude prezidentem bez stranických závazků a pro všechny.

Když kandidáti dostali otázku, na co z průběhu kampaně nejsou hrdí, odpověděl Zeman, že na některé příznivce a na to, jak za něj bojovali, konkrétně uvedl heslo „Kdo nevolí Zemana, není Čech“, které se nacházelo na výše zmíněných letácích umístěných v domovech pro seniory. Schwarzenberg zase řekl, že jeho štáb mohl být chvílemi až moc horlivý, což mohlo vadit některým lidem. O této poslední debatě však informovala i jiná média, a tak zde není obsažena žádná nová informace.¹²⁴

Týž den těsně před volbou se médií šířily negativní výroky, tentokrát od Zdeňka Štengla, místopředsedy Strany práv a občanů Zemanovci, na adresu Karla Schwarzenberga, který dle něj chce „abychom bylo opět protektorátem Německa.“ Reagoval tak na svém facebookovém profilu na Schwarzenbergův výrok o Benešových dekretch. Když se ho *iDnes* ptal, zda-li nyní neposunul celou debatu za hranu historických skutečností či slušnosti, odpověděl, že se jedná pouze o jeho osobní názor, a ne o názor politika.

Další negativní obsah byl pak ve videu na facebookovém profilu portálu Vaševěc.cz a obsahovalo záběry císaře Franze Josefa a říšského protektora Reinharda Heydricha s komentářem:

¹²³ BENEŠ, Martin. Letáky straší důchodce Schwarzenbergem. Jsou neetické, míní politolog. *iDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/letaky-podporujici-zemana-dcr-/domaci.aspx?c=A130123_102232_budejovice-zpravy_jkr

¹²⁴ TŘEČEK, Čeněk. KSČM, Čunek.. Citlivé otázky zůstaly v posledním duelu bez odpovědi. *iDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-schwarzenberg-debata-prezidentske-volby-ct-f7w-/domaci.aspx?c=A130124_175026_domaci_cen

„Nebylo už těch cizáků dost?“ I toto video bylo samozřejmě namířené proti Karlu Schwarzenbergovi.¹²⁵

V prezidentské kampani se však objevily i sexistické narážky a ty pramenily od obou kandidátů, 24. ledna o tom informoval server *iDnes*. Miloš Zeman se vyjádřil, že knížata ženy znásilňovat nemuseli, ale zemani si svá práva museli vydobýt. Proti tomuto výroku se ohradila Česká ženská lobby a protestovaly proti němu i známé ženy, například Daniela Kolářová, Jana Plodková či dokumentaristka Helena Třeštíková. Když pak Jitka Čvančarová vyzvala Zemana, aby se za svá slova omluvil, razantně to odmítl.

Schwarzenberg zase přirovnal prostituci k daru pro manželku, aby udělala úkony, které jinak dělá nerada. I po tomto výroku se strhla vlna nevole a kníže se všem ženám omluvil.¹²⁶

8.3 Lidové noviny

Lidové noviny začaly informovat o prvním kole prezidentské volby podobně jako ostatní média, a sice zprávou ze 14. ledna, v níž veřejnost seznámili s vítězi prvního kola a také s jejich tvrzeními, že nebudou vést negativní kampaň před druhým kolem prezidentské volby. Zároveň zde také rozebírají finance, které mohou oba kandidáti použít. Kníže chtěl vynaložit pět milionů korun, které ušetřil v prvním kole, a Miloš Zeman si chtěl vystačit pouze s jedním milionem.¹²⁷ Téměř všechna média publikovala zpočátku články, které analyzovaly první kolo volby, seznamovaly veřejnost s vítězi a zároveň s jejich plány na kolo druhé. Není to proto nijak ojedinělým jevem a setkáme se s ním ještě v dalších médiích.

V další zprávě z téhož dne se rozebírá osoba Miloše Zemana. Ten se v té době přesně před deseti lety ucházel o post prezidenta republiky, avšak neúspěšně. Jeho kandidatura deklarovala politický návrat, ovšem spolu s ním by se na Hrad dostala spousta kontroverzních lidí, například Martin Nejedlý. Celá zpráva tedy rozebírá Zemana, jeho minulost, pozadí, jeho přátele a spojence a i jeho vztah k Rusku.¹²⁸

Podobně jako *MF Dnes*, tak i *Lidové noviny* informují o tom, že ČSSD podpořila Miloše Zemana, ovšem dodává podrobnější informace než právě *MF Dnes*, a sice, že ČSSD nejprve tleskala svému kandidátovi Jiřímu Dienstbierovi, když škrтал fotku Miloše Zemana, avšak o pár dní později otočila a vyzývá občany, aby v druhém kole zvážili jeho podporu. Proč tomu tak bylo, to ve článku není výrazně deklarováno. Jsou zde však uvedeny i členové strany, kteří se s Milošem Zemanem jako

¹²⁵ VACA, Jan a VÁLKOVÁ, Hana. Schwarzenberg chce návrat protektorátu, tvrdí místopředseda Zemanovců. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/na-webu-kolujji-kontroverzni-nazory-na-vyroky-schwarzenberga-pun-domaci.aspx?c=A130124_140312_domaci_hv

¹²⁶ KOPECKÝ, Josef. Sexistické narážky v kampani. Nevyhnuli se jim Zeman ani Schwarzenberg. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-ani-schwarzenberg-se-v-kampani-nevyhnuli-sexistickym-poznamkam-1-es-domaci.aspx?c=A130124_120224_domaci_kop

¹²⁷ KÁLAL, Jan. Nepůjdeme si po krku, slibují hráči o Hrad. 12 dnů do rozhodnutí. *Lidové noviny*. 2013, 26(12), 04.

¹²⁸ KÁLAL, Jan a NACHTMANN, Filip. Cesta z Hradu na Vysočinu a zase zpět. *Lidové noviny*. 2013, 26(12), 02.

kandidátem nesmiřují a raději by na Hradě viděli Karla Schwarzenberga. Jedním z nich je například Vladimír Špidla.¹²⁹ Zpráva byla publikována 15. ledna. Podpora ČSSD pro Miloše Zemana bylo rozebírané téma, už kvůli vnitřní nejednotě strany a také kvůli vzájemné minulosti, a tak bylo jasné, že se podobný obsah objeví ve všech médiích.

O podpoře Miloše Zemana, ale tentokrát přímo z Pražského hradu, byla i další zpráva vydaná o tři dny později, tedy 18. ledna. Uvedena tu jsou slova Václava Klause, který řekl, že mu jde o to, „aby byl zvolen někdo, kdo pro tuto zemi už něco udělal“.¹³⁰ Podpora od tehdejšího prezidenta republiky se také objevila ve více periodicích, ale zpočátku se zdála být rozpačitá, vše se pak změnilo po výročích Karla Schwarzenberga o Benešových dekrettech, za což byl velmi kritizován ze strany svého oponenta i ze strany Václava Klause. Toto téma tedy rezonovalo v médiích i později.

Další zpráva již přináší nejnovější informace o vyostření prezidentské kampani a jako rozbušku uvádí právě výroky Karla Schwarzenberga o Benešových dekrettech a odsunu sudetských Němců. Článek z 21. ledna disponuje stejnými fakty a informacemi, jaké byly zveřejněny na serveru *lidovky.cz* a v dalších médiích, a sice, že se Schwarzenbergova výroku chytil Miloš Zeman, který ho v reakci na to nazýval sudeťáckým Němcem. Uvedeno zde je i vyjádření Václava Klause. Ten se nechal slyšet, že taková slova nemůže Schwarzenbergovi prominout a že se jako Čech cítí ohrožen. I zde je uvedena reakce Karla Schwarzenberga, který odmítá, že by kdy zpochybnil poválečná uspořádání a že to, že se Václav Klaus zastal Miloše Zemana, jen potvrzuje jeho teorii o podvodu na voličích a že oni dva spolu tvoří jednu mocenskou skupinu.¹³¹

Jelikož byl toto významný okamžik pro celé období před druhým kolem prezidentské volby, tak se o tom zmínila všechna analyzovaná média, a to velmi podobným způsobem jako zde, a sice tedy, že Miloš Zeman a Václav Klaus hlasitě kritizují Karla Schwarzenberga, který se snaží bránit postupným vysvětlováním svých slov a také útočí na tuto dvojici, jelikož si myslí, že tvoří jednu mocenskou skupinu.

Pouhé čtyři dny před druhým kolem prezidentské volby se tématem článků v *Lidových novinách* stala kampaň na sociálních sítích. Toto rezonovalo i v jiných médiích, jelikož ohlas kampaně Karla Schwarzenberga byl na sociálních sítích veliký. Zároveň jsou zde také uvedeny informace, že Miloš Zeman využívá Facebook především k negativní kampani, v níž uvádí zhruba to samé jako v jiných médiích, a sice útočí na Schwarzenberga kvůli jeho výroky týkajícím se Benešových dekretů. V závěru se zpráva zabývá negativními výroky, které byly vyřčeny na adresu každého z kandidátů.¹³²

¹²⁹ NACHTMANN, Filip. ČSSD vede ostrý boj o Zemana. *Lidové noviny*. 2013, 26(13), 02.

¹³⁰ KÁLAL, Jan. Hrad podpořil Zemana, kníže se nediví. *Lidové noviny*. 2013, 26(16), 03.

¹³¹ KŘIVKA, Vladimír. Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. *Lidové noviny*. 2013, 26(18), 01.

¹³² KABÁTOVÁ, Michaela. Negativní kampaň na sítích tvrdě narazila. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 02.

Útoky a negativní výroky se šířily sociálními sítěmi i nadále, kdy ve stejný den byla vydána zpráva, v níž Miloš Zeman zdůrazňoval, že Karel Schwarzenberg je na základě svých výroků sudetský Němec a že jeho žena Therese má na svém rodovém sídle obrazy s nacistickou tematikou. Následuje však přiznání předsedy volebního týmu Zemana Vratislava Mynáře, který upřesnil, že si jsou vědomi toho, že hrad, o kterém byla řeč, již není rodovým sídlem rodiny manželky Therese. Mynář však dále zastával názor, že až na tento fakt jsou všechny informace pravdivé.¹³³ O tomto výroku informovala i *MF Dnes* a další média.

Reakcí na tento článek byla zpráva opět z 22. ledna s titulkem „Hákové kříže? Absurdní, říká kníže“. Karel Schwarzenberg se zde vyjadřuje ke lživým tvrzením jeho oponenta ohledně obrazů z hradu Hardegg. Ten dle článků publicisty Adama B. Bartoše patří rodině Theresy, Schwarzenbergovy manželky. Její rodina však sídlo prodala před více než 200 lety, a právě to se stalo hlavním argumentem Karla Schwarzenberga. Toto byl další z momentů, který byl velmi důležitý pro kampaň v období mezi dvěma koly prezidentské volby a který ovládl média.¹³⁴

Jeden den před druhým kolem prezidentské volby vydaly *Lidové noviny* analýzu průběhu kampaní kandidátů, v níž je Miloš Zeman označen za muže, který lže, a Karel Schwarzenberg za nešiku. Jsou zde rozebírány klíčové momenty kampaně, které ovlivnily dění ve společnosti a v médiích. Podobnou analýzu přinesla například i *MF Dnes* za účelem ohlédnutí se za průběhem celé kampaně a obdobím před historicky první přímou volbou prezidenta.¹³⁵ Miloš Zeman vychází, už kvůli úvodnímu označení, z tohoto srovnání o něco hůře, jelikož z analýzy vyplývá, že své nepravdivé výroky šíří vědomě, zatímco Karel Schwarzenberg dělá své chyby neúmyslně.

Tentýž den zde byla zveřejněna ještě jedna analýza, a tentokrát finanční, v níž byly komparovány výdaje, které oba kandidáti použili na svou kampaň. Dle publikovaných výsledků více peněz utratil Karel Schwarzenberg, ovšem Zemanovi je zde vyčítáno především netransparentní financování celé kampaně, které se stalo předmětem mnoha článků a diskuzí v mnoha médiích. Kromě toho, že na jeho účet chodily částky od anonymních dárců, tak ani nebyly odváděny mzdy členům jeho volebního týmu. Volební štáb na tato zjištění reagoval tak, že mzdy byly hrazeny Stranou práv a občanů a budou zahrnuty až do celkových nákladů na kampaň. Proč však Strana práv a občanů nepostupuje stejně jako TOP 09, která peníze poslala na transparentní účet svého kandidáta, už nikdo ze Zemanova týmu nevysvětlil. Nutno podotknout, že netransparentní financování bylo Zemanovi vyčítáno a nebylo probíráno jen v *Lidových novinách*. Dalším tématem, které se zde řešilo, byly billboardy a jejich pronájem, který měl prý Miloš Zeman dle dostupných údajů extrémně nízký, zhruba 3000 korun za jeden billboard. Dle odborníků je to velice nízká cena, kterou by nikomu

¹³³ KŘIVKA, Vladimír a Jan KÁLAL. Zeman straší nacisty. Kampaň ovládla lež. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 01.

¹³⁴ KÁLAL, Jan. Hákové kříže? Absurdní, říká kníže. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 02.

¹³⁵ KŘIVKA, Vladimír a KÁLAL, Jan. Zemanova kampaň. Lež stírá další lež. *Lidové noviny*. 2013, 26(21), 01.

nemohli poskytnout ani v případě velkých množstevních slev. Z celkového porovnání transparentnosti účtů obou kandidátů však jednoznačně vychází lépe Karel Schwarzenberg s ohledem jak na výdaje, tak i na údaje o dárcích, kteří přispěli na jeho kampaň svými prostředky.¹³⁶

Celistvou finanční analýzu nepřineslo žádné z analyzovaných médií. Téma se však probíralo i v jiných novinách a na internetu, ale ne takto komplexně, spíše jen bylo součástí jiných informací.

Poslední článek, který zde analyzuji, se týkal možných spolupracovníků, které by si s sebou vzal případný vítěz na Hrad. Dle informací zde obsažených by Miloš Zeman mezi své nejbližší spolupracovníky zařadil některé z osob, které v té době pracovaly pro tehdejšího prezidenta Václava Klause. Jedním z nich měl údajně být Jiří Weigl či Miroslav Šlouf. Obě strany se však k této situaci odmítaly vyjádřit a byly zdrženlivé. Karel Schwarzenberg by si prý mezi své spolupracovníky vybral například Zdeňka Svěráka, ovšem ne do politické funkce, ale herec by mu měl pomáhat s řečí a výslovností.¹³⁷

8.4 Lidovky.cz

Na serveru *lidovky.cz* byla jako jedna z prvních publikovaných zpráv z období po prvním kole prezidentské volby, konkrétně z 13. ledna, o tom, že rakouští politici by na Hradě spíše raději viděli Karla Schwarzenberga než Miloše Zemana. Tyto informace však nejsou potvrzené žádným oficiálním prohlášením žádného z politiků. Jako důvody uvádí to, že je sympatičtější než Miloš Zeman a v Rakousku strávil část svého života.¹³⁸ Nutno podotknout, že například *MF Dnes* žádný takový článek s názorem ze zahraničí nepublikovala.

Týž den se sever *lidovky.cz* zabýval otázkou, zda-li mají sociální sítě vliv na výsledek prvního kola přímé volby prezidenta, jelikož dle názoru odborníků byla výrazná internetová kampaň Karla Schwarzenberga důvodem, proč postoupil do druhého kola prezidentské volby. *Lidovky.cz* zde píše, že Schwarzenberg má přehledné a dobře zpracované internetové stránky a je hodně aktivní i na sociálních sítích, například na Twitteru.¹³⁹ I v dříve analyzovaných médiích se zprávy na toto téma objevovaly, server *lidovky.cz* tedy nebyl jediný, kdo přinesl takové zjištění. Jak již bylo řečeno, kampaň na sociálních sítích byla tak velká, že si vysloužila velký ohlas i v médiích tradičních.

17. ledna byla na tomto serveru zveřejněna zpráva, která se týkala první televizní debaty před druhým kolem přímé volby prezidenta. *Lidovky.cz* zhodnotily Karla Schwarzenberga jako stručného a pohotového, zatímco Miloše Zemana jako útočného kandidáta, který mluvil většinu času. V debatě hodně zdůrazňoval spojení svého oponenta s tehdejší Nečasovou vládou, jeho odchod

¹³⁶ KALÁB, Vladimír. Prezidentem za všechny peníze. *Lidové noviny*. 2013, 26(21), 17.

¹³⁷ Jeden „bere“ u Klause, druhý od Havla. *Lidové noviny*. 2013, 26(21), 02.

¹³⁸ KERLES, Marek. Vídeň by za vítěze chtěla Schwarzenberga, Zemanovi uškodil Temelín. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/rakusane-by-si-prali-vitezstvi-knizete-zemanovi-uskodil-temelin-phw-/zpravy-svet.aspx?c=A130113_160843_ln_zahranici_mtr

¹³⁹ Ovlivnil Facebook a Twitter výsledek voleb? *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/cesky-internet-rezonuje-vysledky-prvniho-kola-prezidentske-volby-1f4-/media.aspx?c=A130113_133855_ln-media_hm

z hlasování o nedůvěře vlády a amnestii Václava Klause. Karel Schwarzenberg se zase snažil zaměřit na opoziční smlouvu, kterou uzavřel Miloš Zeman v době jeho působení ve vládě. Oba tedy měli své výpady proti protivníkovi, nicméně Miloš Zeman byl považován za útočnějšího a urážlivějšího.¹⁴⁰ Karel Schwarzenberg opět ze srovnání vychází o něco lépe, jelikož čtenář může nabýt dojmu, že jen trpěl urážky svého oponenta, ačkoliv sám několik takových výpadů učinil.

Na rozdíl na příklad od *MF Dnes* informoval server *lidovky.cz* o tom, že na prostějovské stránky organizace ČSSD zaútočil hacker, který vymazal dokumenty strany a obsah stránek a umístil na stránky fotografie Karla Schwarzenberga. Reakce ČSSD v Prostějově byla taková, že na pachatele bylo podáno trestní oznámení a veřejnost byla ujištěna, že se budou řídit doporučením strany a podpoří Miloše Zemana. Předseda prostějovské ČSSD Ladislav Hynek tento čin okomentoval jako porušování práv strany, poškozování dobrého jména ČSSD v Prostějově a narušování demokratického průběhu kampaně.¹⁴¹ Informaci o tomto útoku nepřineslo žádné jiné médium, pouze *lidovky.cz*, a zpráva byla vydána 18. ledna.

Další publikovaná zpráva ze stejného dne je o tom, že velkými tématy kampaně Miloše Zemana jsou Miroslav Kalousek a jeho vztah k druhému kandidátovi Karlu Schwarzenbergovi a kritika tehdejší vlády. V souvislosti s tím vznikla dvě hesla: „Stop Kalouskovi na Hradě“ a „Stop této vládě“, které se běžně objevovaly na veřejných plochách. V závěru zprávy je také uvedeno to, že oba kandidáti mají své podporovatele i za hranicemi České republiky. Kandidaturu Zemana nepřimo podpořil tehdejší prezident Rakouska Heinz Fischer, Schwarzenberga zase bývalý šéf Evropského parlamentu Jerzy Buzek.¹⁴²

Netradiční článek, který také nebyl publikován v žádném jiném komparovaném médiu, se týká módního vkusu obou kandidátů. Styl oblékání posuzoval stylista a vyšel z něj lépe Karel Schwarzenberg, který má dle odborníka lepší vkus a styl a umí lépe kombinovat oblečení a materiály.¹⁴³ Ačkoliv se jednalo o výrazně lehčí téma tohoto článku, žádné jiné médium nepublikovalo nic obdobného, pouze server *lidovky.cz*, a to stále 18. ledna.

19. ledna se zde také objevila důležitá informace o tom, že na účet Miloše Zemana chodí statisíce korun, ovšem jeho volební štáb odmítá sdělit, od koho tyto peníze pochází. Netransparentní financování prezidentské kampaně bylo diskutovaným tématem a Miloš Zeman se bránil, že sám

¹⁴⁰ SAMEK, Martin. Zeman začal útočit a debatě vládl, Schwarzenberg přesvědčoval klidem. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/debata-prezidentskych-kandidatu-zeman-utocil-schwarzenberg-byl-klidny-138-/zpravy-domov.aspx?c=A130117_221047_in_domov_sm

¹⁴¹ Hacker na web ČSSD umístil fotku Schwarzenberga. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/hacker-na-web-prostejovske-cssd-umistil-fotku-schwarzenberga-p60-/media.aspx?c=A130117_213816_in-media_sk

¹⁴² Zeman sází na odpor ke Kalouskovi. Nechci jej na Hradě, hlásá. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zemanova-kampan-miri-s-kritikou-schwarzenberga-na-miroslava-kalouska-1kb-/zpravy-domov.aspx?c=A130118_164501_in_domov_jkz

¹⁴³ PECHÁČKOVÁ, Alena. Jezevec nebo seladon? Prezidentští kandidáti očima módního stylisty. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://relax.lidovky.cz/rustikalni-jezevec-nebo-knizeci-seladon-prezidensti-kandidati-ocima-modniho-kritika-gae/moda.aspx?c=A130117_152407_in-zajimavosti_ape

jména všech dárců nezná, ovšem jeho volební tým často ohledně těchto informací mlžil a nechtěl sdělovat žádné detaily, vždy se však odvolával na to, že vše se pohybuje v mezích zákona, jelikož kompletní účetnictví musí být zveřejněno do 60 dnů od výsledků voleb.¹⁴⁴

Téhož dne byla zveřejněna i zpráva týkající se lži, které Miloš Zeman vyřkl v televizní debatě ohledně privatizace Mostecké uhelné společnosti, a sice, že za privatizaci není odpovědná jeho vláda, nýbrž vláda Josefa Tošovského. O této lži informovala i *MF Dnes*.¹⁴⁵ Netransparentní financování kampaně a kauza s privatizací Mostecké uhelné společnosti byla témata, která byla důležitá, a proto se o nich zmínila téměř všechna analyzovaná periodika. Miloš Zeman se v nich ukázal jako někdo, kdo vědomě šíří nepravdivé informace a zamlžuje pozadí své kampaně, na rozdíl od svého protivníka, který měl výdaje i příjmy detailně popsané.

Lidovky.cz informovaly i o změně v přístupu ke kampani u obou kandidátů. Zpráva s následujícími informacemi vyšla 20. ledna. Bezprostředně po prvním kole oba hlásali, že se hodlají vyvarovat negativní kampaně a útoků na svého oponenta, nicméně během prvního týdne se vše změnilo a slušnou kampaň vystřídaly urážky a útoky, především ze strany Miloše Zemana, který svému konkurentovi vyčítal vadu řeči i výroky, kterých se dopustil na účet Edvarda Beneše a jeho dekretů. V televizní debatě totiž řekl, že odsun Němců z Československa by byl dnes považován za porušení lidských práv a vláda spolu s Benešem by se ocitla před mezinárodním soudním dvorem v Haagu. Miloš Zeman ho za tato slova označoval jako sudetského Němce.¹⁴⁶

Ve stejný den vyšla také zpráva, která informovala o mimořádné tiskové konferenci, která se konala v Olomouci a na níž Karel Schwarzenberg uvedl, že Miloš Zeman a Václav Klaus tvoří jednu mocenskou skupinu. Zároveň se také Schwarzenberg ohradil proti manipulaci, jíž se dle něj na něm dopustili ostatní kvůli výrokům týkajících se Benešových dekretů.¹⁴⁷

Negativní kampaň nepolevovala ani ve dnech před druhým kolem prezidentské volby. 21. ledna byla publikována zpráva, že Miloš Zeman pokračoval s útoky na adresu Karla Schwarzenberga a i jeho rodinu, tentokrát konkrétně na jeho manželku Theresu. Řekl totiž, že na rodovém sídle Schwarzenbergovy ženy visí obrazy s nacistickou tematikou. Svá tvrzení opíral o informace získané z článku publicisty Adama B. Bartoše. Pravda ovšem byla odlišná, jelikož hrad Hardegg, kde se údajně obrazy měly nacházet, rodině Schwarzenbergovy manželky už více jak 200 let nepatří. Tým Miloše Zemana odmítal přiznat chybu a odvolával se na zdroj, za jehož informace

¹⁴⁴ PÁLKOVÁ, Šárka. Zemanovi na účet chodí statisíce. Jména dárců jeho štáb tají. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zemanovy-finance-jeho-stab-taji-jmena-darcu-fkd-/zpravy-domov.aspx?c=A130117_173710 ln domov spa

¹⁴⁵ HRUBEŠ, Karel. *Zeman v debatě opět lhal, za Mosteckou uhelnou je odpovědný také* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zeman-opet-nemluvil-pravdu-za-mosteckou-uhelnou-je-odpovedny-take-10x-/zpravy-domov.aspx?c=A130119_115815 ln domov khu

¹⁴⁶ HRUBEŠ, Karel. Knížata zdegenerovala, kostlivci z privatizace. Kampaň víří ostrá slova. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/knizata-zdegenerovala-a-dalsi-perly-dbz-/zpravy-domov.aspx?c=A130119_112505 ln domov khu

¹⁴⁷ Zeman s Klausem tvoří jednu skupinu, je to podvod, řekl Schwarzenberg. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-zeman-s-klausem-tvori-jednu-mocenskou-skupinu-je-to-podvod-na-volicich-go1-/zpravy-domov.aspx?c=A130120_115854 ln domov khu

neručí, ovšem Vratislav Mynář později *Lidovým novinám* přiznal, že hrad není rodovým sídlem Terezy Schwarzenbergové.¹⁴⁸

O podporu Karla Schwarzenberga se staraly osobnosti české kulturní scény, o které informuje hned další zpráva z 21. ledna. Kandidaturu knížete podporoval nejen například Zdeněk Svěrák, Eliška Wagnerová, Miloš Forman, Věra Čáslavská či Jan Tříska, ale například i skupina 25 předních českých vědců.¹⁴⁹

Jak již bylo řečeno, jedním z témat, která rezonovala v české společnosti před druhým kolem prezidentské volby, byl také vliv sociálních sítí a jejich využití oběma kandidáty. Digitální média více a lépe využíval Karel Schwarzenberg, který přispíval na sociální sítě v průměru třikrát více než jeho protivník, lidé o jeho příspěvcích diskutovali a měl hodně fanoušků. Zpráva ovšem zmiňuje fakt, že v posledních dnech před druhým kolem prezidentské volby výrazně narostl počet fanoušků Miloše Zemana, ovšem stále jich zůstalo výrazně méně než těch Schwarzenbergových. Lišilo se také to, jakým způsobem reagovali oba kandidáti na příspěvky na sociálních sítích. Karel Schwarzenberg se snažil odrážet útoky a uvádět fakta na pravou míru, zatímco Zemanovy příspěvky byly neosobní a méně postojové. Tuto analýzu poskytl serveru *lidovky.cz* Lukáš Maixner ze společnosti Socialbakers a na webových stránkách byla zveřejněna také 21. ledna.¹⁵⁰

Kandidáti také vsadili na propagaci svých programů skrz videa, na nichž účinkovaly některé z osobností české kulturní scény. Analýzou těchto videí se zabývala další zpráva na internetových stránkách *lidovky.cz* ze dne 23. ledna. V rozboru obsahu se zmiňují o tom, že Zeman se ve svých spotech obrací na občany z venkova a menších měst a ve videích Schwarzenberga se objevil například Zdeněk Svěrák či bývalá první dáma Dagmar Havlová.¹⁵¹

Jako poslední analyzovanou zprávu zde uvedu tu, která byla na *lidovkách.cz* publikována 24. ledna a týkala se nepravdivých tvrzení, která během své kampaně kandidáti uvedli do médií a nyní byla uvedena na pravou míru. Uvádí se zde tedy například již zmíněný příklad s obrazy s nacistickou tematikou, které byly vyvěšeny na bývalém rodovém sídle Schwarzenbergovy manželky či kauza s privatizací Mostecké uhelné společnosti.¹⁵²

¹⁴⁸ ŽIŽKOVÁ, Markéta. Zeman opírá útok na Schwarzenberga o článek antisemitského publicisty. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zeman-opira-utoky-na-schwarzenberga-o-clanek-antisemitskeho-publicisty-1o1-/zpravy-domov.aspx?c=A130121_135604_ln_domov_ziz

¹⁴⁹ Schwarzenberg sdružuje, nerozděluje, vyzývají k jeho volbě osobnosti. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-sdruzuje-nerozdeluje-vyzyvaji-k-jeho-volbe-osobnosti-120-/zpravy-domov.aspx?c=A130121_153511_ln_domov_kim

¹⁵⁰ Schwarzenberg vs Zeman na Facebooku: 5:1 pro knížete. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-na-facebooku-oslovuje-ctyri-pct-lidi-zeman-0-6-pct-pv1-/zpravy-domov.aspx?c=A130121_193908_ln_domov_kim

¹⁵¹ SVOBODOVÁ, Věra a HRUBEŠ, Karel. Videofinále kandidátů: Zemanův dav, Havlová i Svěrákova bajka. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/video-souboj-na-posledni-chvili-mlcenlivy-dav-havlova-sverak-i-antikampan-urbana-gp4-/zpravy-domov.aspx?c=A130123_133602_ln_domov_vsv

¹⁵² GOLIS, Ondřej, KEDROŇ, Radek a PÁLKOVÁ, Šárka. V Kolekce podpásovek: hajlování na hradě, podraz kamarádky a otec kolaborant. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/volebni-podrazy-hajlovani-na-hrade-podraz-kamaradky-a-otec-kolaborant-1kn-/zpravy-domov.aspx?c=A130123_125838_ln_domov_ogo

8.5 *Hospodářské noviny*

Stejně jako ostatní média, i *Hospodářské noviny* se jako první vyjádřily o vítězích prvního kola přímé volby prezidenta, především se ale soustředí na Karla Schwarzenberga, který se chce před druhým kolem vyvarovat negativní kampaně. V prvním analyzovaném článku ze dne 14. ledna je také obsažena informace, že Karel Schwarzenberg se svým týmem sází především na sociální sítě, ale jeho výchozí pozice není snadná, jelikož je spojován s Miroslavem Kalouskem. Kníže se také zásadně vymezil proti negativní kampani, které se chtěl vyvarovat. Na konci jsou uvedeny hlavní osoby figurující v kampani knížete.¹⁵³ Zprávy s podobným obsahem byly bezprostředně po prvním kole obvyklé, nicméně žádné jiné médium neseznámilo veřejnost blíže s osobami volebního týmu, v tomto byly *Hospodářské noviny* unikátní.

Další článek vydaný o den později se vyjadřuje o podpoře veřejnosti směrem k oběma kandidátům. Tisíce starostů českých vesnic se prostřednictvím dopisů přimlouvaly za zvolení Karla Schwarzenberga, a to zejména v regionech a v menších městech, kde Schwarzenberg nezískal většinu hlasů. Miloš Zeman však úzkostlivě tajil taktiku, s jakou chtěl proti Karlu Schwarzenbergovi vystoupit, nicméně zdroj z jeho štábu *Hospodářským novinám* potvrdil, že především se budou snažit přesvědčit lidi, aby k volbám přišli.¹⁵⁴

Týž den vyšla i zpráva o tom, že oba kandidáti se nechtějí uchýlit k negativní kampani a útokům proti svému oponentovi. Hned v jejím úvodu je uvedeno, že Zeman nabízí jiný model, než nabízel ve své první kandidatuře na post prezidenta v roce 2003, a také že musí změnit své vystupování, a to nepoužívat agresivní výpady a vulgární slovník. Karel Schwarzenberg je zde naopak popisován jako klidný a jako někdo, kdo dokáže pohotově a dobře reagovat na rétorické výpady. Zároveň však se zde uvádí, že Schwarzenberg se musí zaměřovat na menší města a starší lidi, které oslovuje Zeman. Zpráva tedy analyzuje, jakou šanci mají oba kandidáti, aby uspěli v druhém kole volby. Zaměřuje se na to, jakým způsobem mohou oslovovat voliče, a v úplném závěru jsou ještě navíc uvedeny pozitivní i negativní vlastnosti, větší část samotného textu je však zaměřena na Zemana a jeho osobu v minulosti a nyní.¹⁵⁵

Ohlas Schwarzenbergovy kampaně na sociálních sítích byl rozebírán i v těchto novinách, a tak je této situaci věnována další zpráva stále z 15. ledna. Jeho úspěch na Facebooku je zde demonstrován na příkladech studentů a lidí z veřejnosti, kteří knížete podporovali na svých profilech na sociálních sítích. Za postup Schwarzenberga v prvním kole totiž dle názorů odborníků může i skvěle vedená kampaň právě na internetu, jehož vliv v české společnosti sílí. Dle průzkumu amerického think-tanku Pew Research Center si například třetina uživatelů Facebooku a Twitteru

¹⁵³ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Ministr s barevným čírem zabral, kníže nechce negativní kampaň. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(12), 06.

¹⁵⁴ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Kníže získal starosty, Zeman bude vlídný. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(13), 01.

¹⁵⁵ KŘEČ, Luboš. Hradní finalisté si půjdou si po krku. Ale citlivě. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(13), 02.

dotváří své politické názory právě na těchto sociálních sítích. Tým Karla Schwarzenberga tedy komunikaci přes internet zvládl skvěle, ovšem u Miloše Zemana byla výrazně slabší. Omezil se totiž jen na umírněné a povinné zveřejňování příspěvků, žádné osobní věci ani nic postojového. Tým Miloše Zemana se orientoval spíše na tradiční nástroje, jako byly televizní a rozhlasové debaty.¹⁵⁶

Podobné informace přinesla i jiná analyzovaná média, toto téma rezonovalo českou společností proto, že první přímá volba prezidenta byla jedna z prvních velkých událostí, v níž se projevil vliv internetu a sociálních sítích na komunikaci s voliči, potažmo na výsledek volby, a tak tomu byla věnována patřičná pozornost.

Další zpráva, tentokrát již z 16. ledna, publikovaná v *Hospodářských novinách*, však byla lehce v kontrastu s předchozí analyzovanou informací. Tato zpráva se zmiňuje o tom, že tým Karla Schwarzenberga se snaží trochu utlumit množství aktualit publikovaných na internetu, jelikož dle slov manažera internetové kampaně Davida Gaydečky: „Lidé, kteří jsou již rozhodnuti volit pana Schwarzenberga, nepotřebují, aby jim to někdo připomínal každou hodinu.“ Masivní kampaň na sociálních sítích se totiž občas stala kontraproduktivní.¹⁵⁷

Hospodářské noviny, podobně jako *MF Dnes*, přinesly rozhovor s Milošem Zemanem, ovšem ne bezprostředně po prvním kole přímé volby prezidenta, nicméně pouhé dva dny před začátkem druhého kola. Rozhovor má několik témat, například se dotýká podpory ze strany veřejnosti a od lidí, dále pak Zemanova vztahu k ČSSD a samozřejmě také otázce Benešových dekretů a výroku jich se týkajících ze strany Karla Schwarzenberga.¹⁵⁸

8.6 *iHned*

Server *iHned* referoval jako první dne 13. ledna o podpoře ze strany ČSSD pro Miloše Zemana. Stejně jako v jiných médiích jsou zde doporučení od vedení strany a názory členů, kteří s tímto doporučením ne zcela souhlasí.¹⁵⁹

Další zpráva ze stejného dne hovoří o šancích obou kandidátů na úspěch ve druhém kole přímé prezidentské volby. Zdůrazňuje zde, že Karel Schwarzenberg má velké šance, už proto, že v prvním kole dostal pouze o 0,8 % hlasů méně než jeho konkurent. Dalším tématem je pak taktika obou kandidátů. Zatímco Miloš Zeman se snažil stále zdůrazňovat, že Karel Schwarzenberg je muž tehdejší Nečasovy vlády, kníže se chtěl soustředit pouze na svou osobnost, a ne na negativní útoky. V další části se pak řeší, jaké voliče kandidáti oslovují a na koho se mají soustředit, pokud chtějí získat voliče vyřazených kandidátů.¹⁶⁰

¹⁵⁶ ŠNÍDL, Vladimír. Web žije Karlem, Milošovi stačí televize. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(13), 04.

¹⁵⁷ Schwarzenberg přesýtil internet a teď už nad ním ztrácí kontrolu. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(14), 04.

¹⁵⁸ ŠÍDLO, Jindřich a HONZEJK, Petr. Karel Schwarzenberg slouží sudetákům, ne České republice. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(20), 02.

¹⁵⁹ SOUDNÝ, Vojtěch. Koho za prezidenta? ČSSD i přes oficiální podporu Zemana neskrývá rozpaky. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05].

Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59113020-cssd-podpora-zeman-spidla-volba-prezidenta>

¹⁶⁰ KUBITA, Jan. Co rozhodne: Šlouf, Lukoil, Rusko versus Kalousek, církevní restituce a daně. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59111390-co-rozhodne-slouf-lukoil-rusko-versus-kalousek-cirkevni-restituce-a-dane>

iHned se také zaměřil na téma, které žádné jiné médium nezpracovalo, kromě okrajového zmínění v *Hospodářských novinách*, a to na hlavní osoby volebního týmu Karla Schwarzenberga. Mezi ně patřil například Marek Vocel, Marek Pražák či politoložka Anna Matušková. Sám Schwarzenberg přičítal své úspěchy právě svému volebnímu týmu, který ve finále před prvním kolem dotáhl kampaň na vrchol a díky kterému Schwarzenberg postoupil do kola druhého. V druhé části zprávy se obsah týká hlavně toho, jak na svého protivníka reaguje Miloš Zeman, a také silných a slabých stránek Karla Schwarzenberga.¹⁶¹ Zpráva s tímto tématem vyšla 14. ledna.

I další zpravodajský článek ze stejného dne se týká více Karla Schwarzenberga než Miloše Zemana, jelikož se zabývá tím, jak veřejnost podporuje Karla Schwarzenberga. Lidé během období před prezidentskou volbou nosili placky „Volím Karla“ nebo „Karel for president,“ chodili do kanceláře, v níž sídlil volební štáb, a nabízeli pomoc jako dobrovolníci a další. Žádná podobná zpráva nevyšla v jiném médiu.¹⁶²

Na serveru *iHned* se také 15. ledna objevil článek s obdobným obsahem, jako byl ten v *Hospodářských novinách*, který pojednával o podpoře pro Karla Schwarzenberga od tisíců českých starostů. Ti napsali dopisy a rozesílali je do domácností. V druhé části se pak hovoří o tom, kdo z veřejně známých osobností podpoří Karla Schwarzenberga v jeho kandidatuře na prezidenta.¹⁶³ Jiná média než právě *Hospodářské noviny* a *iHned* neinformovaly o této iniciativě starostů.

Další zpráva s podobným obsahem, která se objevila jak v *Hospodářských novinách*, tak na internetových stránkách *iHned* dne 15. ledna, je o tom, že Karel Schwarzenberg vede svou kampaň spíše na internetu, zatímco Miloš Zeman se orientuje na klasické cesty, například na televizi či na rozhlas. Podpora Schwarzenberga na sociálních sítích je demonstrována na příkladu studentky medicíny, která na svém facebookovém profilu zveřejňuje příspěvky o knížeti.¹⁶⁴

Velké téma, které hodně rezonovalo v médiích, se týkalo televizní debaty kandidátů, a především výroku Karla Schwarzenberga o Benešových dekretech. Celkově však televizní debata skončila remízou, a to proto, že Zeman, ačkoliv si pro své monology uzurpoval více času, tak často útočil, a Schwarzenberg jeho útoky dokázal pohotově odrážet. O televizní debatě, událostech a výrocích referovala stejně téměř všechna média, jelikož znamenaly velký zlom v kampaních obou kandidátů.¹⁶⁵ Server *iHned* přinesl tyto informace 17. ledna.

¹⁶¹ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Kdo jsou mozky Schwarzenbergovy úspěšné kampaně? Seznamte se. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59113890-volba-prezident-schwarzenberg-zeman>

¹⁶² SVACINA, Gracián. Nosil jsem Občanské fórum a teď Karla. Nápor ve Schwarzenbergově kanceláři. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59120700-nosil-obcanske-forum-nyni-karla-schwarzenberga-hrady-kancelar-zaziva-napor>

¹⁶³ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Schwarzenberg chce přesvědčit venkovany. Starostové zaklepají na jejich dveře. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59121920-schwarzenberg-zeman-volba-prezident>

¹⁶⁴ ŠNÍDL, Vladimír. Internet žije Schwarzenbergem, Zemanovi stačí debaty v televizi. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59121860-internet-zije-schwarzenbergem-zemanovi-staci-televize>

¹⁶⁵ KUBITA, Jan a ČTK. První televizní duel: Zeman se pokoušel útočit. Schwarzenbergovi se dařilo odolávat. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59143680-prvni-televizni-duel-zeman-se-pokousel-utocit-schwarzenbergovi-se-darilo-odolavat>

Toto však nebyla jediná zpráva, která se zabývala televizní debatou a jejími dopady na prezidentskou volbu. Ta další, publikovaná následující den, reagovala na debatu na televizi Prima Family. Schwarzenberg v ní upřesnil svůj výrok o Benešových dekretech a Miloš Zeman se nechal slyšet, že již nerespektuje slova svého protivníka. Ten podle něj mluví jako sudetský Němec. Tyto informace byly k nalezení i v dalších analyzovaných periodících.¹⁶⁶

O způsobech a formách kampaní obou kandidátů informovala další zpráva ze stejného dne. Miloš Zeman vyvěsil nové billboardy s negativními výroky „Stop Kalouskovi na Hradě,“ zatímco jeho protivník vsadil na video klipy s podporou od známých osobností. Dále se zde také rozebírá, na jaké voliče který kandidát působí a jaká je další taktika. Zeman se spoléhá hlavně na diskuze v televizi a v rádiu a míří hlavně na levicově orientované voliče. Schwarzenberg se více projevoval na sociálních sítích a využíval video spotů, pomocí nichž oslovoval své příznivce.¹⁶⁷

Po aktualitách z televizních debat následovaly analýzy, kdo by měl oslovit jaké voliče. Podobně jako *MF Dnes*, i server *iHned* informoval o tom, že Karel Schwarzenberg se soustředí na obyvatele Moravy, kde v prvním kole zvítězil Miloš Zeman. Tamější působení bude založeno na kontaktní kampani, ve které budou hrát prim debaty se studenty a veřejností. Během turné po Moravě se vydal do Ostravy či Olomouce, jelikož jediným městem, které v prvním kole ovládl, bylo Brno.¹⁶⁸ O chystaných akcích na Moravě informovala především *MF Dnes* ve svém regionálním vydání, kde bylo řečeno, že Miloš Zeman se pokusí získat většinu hlasů v Brně, kde v prvním kole zvítězil Schwarzenberg. Ten se však v tomto studentském městě těší velké podpory ze strany dobrovolníků a spolků.

19. ledna se ovšem pozornost upřela zpět k televizní debatě, v níž pronesl Schwarzenberg svůj výrok o tom, že odsun Němců po druhé světové válce by dnes byl souzen před mezinárodním soudním dvorem v Haagu, před nějž by byl postaven i tehdejší prezident Edvard Beneš. Oslovení politologové se shodli, že právě toto by se mohlo stát velmi silným tématem pro Miloše Zemana, díky kterému by mohl vyhrát volby. Podle politologa Josefa Mlejníka tento výrok zobrazil Karla Schwarzenberga jako „cizáka,“ čehož Zeman využil a spojil ho se skupinou sudetských Němců.¹⁶⁹

Další téma, které bylo probíráno nejen na serveru *iHned*, ale i v dalších médiích, je výrok Karla Schwarzenberga, že Miloš Zeman a Václav Klaus spolu tvoří jednu mocenskou skupinu, která se poprvé projevila v době vzniku opoziční smlouvy. Reagoval tak na kritiku, kterou oba zmínění vyřkli na jeho výrok o Benešových dekretech. Je zde ovšem také zmíněno, že i Miloš Zeman v roce

¹⁶⁶ Zeman a Schwarzenberg se střetli v druhé televizní debatě. Lehčí tón střídaly tvrdé útoky. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59149540-zeman-a-schwarzenberg-se-stretli-v-druhe-televizni-debate-lehci-ton-stridaly-tvrde-utoky>

¹⁶⁷ Druhé kolo prezidentské kampaně: Tým Miloše Zemana vyvěsil nové billboardy. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59148980-kampan-obou-kandidatu-na-prezidenta-pokracuje>

¹⁶⁸ Schwarzenberg míří na Moravu, chce přitáhnout voliče. V Ostravě si popovídá s Rottovou. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59147880-schwarzenberg-finisuje-na-morave>

¹⁶⁹ Benešovy dekrety by mohly být Zemanovo silné téma, říkají politologové. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://auto.ihned.cz/c1-59147750-zeman-schwarzenberg-benesovy-dekrety>

2002 řekl, že Benešovy dekrety odpovídaly době vzniku a nelze je hodnotit dnešním prizmatem. Součástí je i přehled všech výroků od všech tří politiků na toto téma. Další vyjádření pochází od Ladislava Jakla, tajemníka tehdejšího prezidenta, který se nechal slyšet, že dekrety byly později potvrzeny jako zákony, a tak by před haagský tribunál musel být postaven celý zákonodárný sbor, jelikož dekrety jsou platnou součástí právního řádu.¹⁷⁰ Ačkoliv i toto téma bylo předmětem mnoha článků a zpráv, žádné z analyzovaných periodik nepřineslo detailní analýzu výroků od více zainteresovaných politiků. Zpráva pochází ze dne 20. ledna.

21. ledna zveřejnil server *iHned* výsledky výzkumu od Semantic Vision. Odborníci z této firmy zjistili, že Karel Schwarzenberg vládne sociálním sítím, a pokud k volbám přijdou mladí lidé, výrazně se zvyšují jeho šance na úspěch. Schwarzenberg vyhrál i v pomyslném souboji o počet fanoušků na Facebooku, kde jich měl přes 170 tisíc a Miloš Zeman pouhých 35 tisíc. V posledním týdnu před volbami však výrazně vzrostl počet negativních zmínek o Karlu Schwarzenbergovi. Počet se vyšplhal až na 90 denně, u Zemana to byla přibližně polovina, ovšem negativní zmínky byly především na blozích než na negativních serverech a týkaly se především jeho výroků ohledně Benešových dekretů. Tato data byla tedy zveřejněna na základě výzkumu společnosti Semantic Visions a jednalo se o poměrně ojedinělý článek, takto podrobnou analýzu nepřineslo žádné jiné analyzované médium.¹⁷¹

Dále pak, dva dny před druhým kolem volby, byla komparována kampaň mimo internet, tedy na billboardech. Opět, dle informace, kterou přinesly i jiná média, měl Zeman čtyřikrát více billboardů po celé republice, avšak za jejich pronájem platil o miliony korun méně. Zpráva dále komparuje, co vše použil který kandidát na svou kampaň. Do údajů byly zahrnuty i podpisové karty, propisovací tužky či klíčenky. Opět se jednalo o jedinou analýzu podobného druhu. Ačkoliv financováním kampaně Miloše Zemana a i cenou pronajatých billboardů se zabývalo více periodik než pouze *iHned*, žádné médium nepřineslo podrobnější analýzu, co vše který kandidát pořídil na svou propagaci.¹⁷²

24. ledna se tématem stala opět televizní debata, v níž kladli otázky i podporovatelé každého z nich. Referuje se zde o tom, že oba kandidáti byli útoční. Karel Schwarzenberg odpovídal na otázky, které se opět týkaly především Benešových dekretů, a vyčetl Zemanovi, že záměrně znejistil lidi v pohraničí, ve kterých svými útoky vyvolal strach. Závěrem debaty měl každý z kandidátů minutu na to, aby promluvil. Miloš Zeman si řekl o podporu lidí, kteří v prvním kole volili nestranické

¹⁷⁰ Schwarzenberg: Klausovi a Zemanovi jde o moc, jsou schopni jí podřítit cokoliv. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59156270-schwarzenberg-klausovi-a-zemanovi-jde-o-moc-jsou-schopni-ji-podridit-cokoliv>

¹⁷¹ SOUDNÝ, Vojtěch. Volby rozhodnou mladí voliči. Když přijdou k urnám, Zeman může na Hrad zapomenout. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59164780-volby-rozhodnou-mladi-volici-kdyz-prijdou-k-urnam-zeman-muze-na-hrad-zapomenout>

¹⁷² KODĚRA, Petr. Bitva billboardů: Zeman jich má čtyřikrát více, přesto za kampaň platí o miliony méně. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59171700-bitva-billboardu-zeman-porazi-knizete>

kandidáty, Schwarzenberg zase řekl, že sjednotí národ a bude prezidentem bez stranických závazků.¹⁷³

Poslední zprávy, které vyšly na serveru *iHned*, byly profily obou politiků. Měly zrekapitulovat život každého z nich a připomenout jejich slavné i horší momenty a byly vydány shodně dne 24. ledna.

8.7 Právo

V tomto periodiku vyšlo výrazně méně relevantních článků o volbě prezidenta než v jiných médiích, ovšem i zde bezprostředně po volbě, dne 14. ledna, byla publikována především reakce na výsledek prvního kola a také reakce ze zahraničí. Miloš Zeman je zde charakterizován jako „středolevý politik s mírným sklonem k alkoholu“, zatímco Karel Schwarzenberg je zde popsán jako „charismatický soupeř – aristokrat evokující éru Václava Havla“.¹⁷⁴

Další zpráva ze 17. ledna pak referuje až o prvním duelu obou soupeřů, který byl dle *Práva* bez podpásovek, ale trochu nudný. Nevyskytuje se zde nic, co by již nebylo publikováno v jiných médiích, jedná se pouze o stručné hodnocení debaty, v níž jsou použity výroky politologa Pavla Šaradina. Dle něj byla debata vedena velmi nekonfliktně, a oba tak dostali svým slibům, že nebudou vést negativní kampaň.¹⁷⁵

Poslední článek, který je pro mou práci relevantní, byl vydán 24. ledna a hodnotí uplynulé dva týdny, v nichž se odehrály kampaně s cílem získat voliče.¹⁷⁶ Ani zde se nenachází žádné nové informace, ale jen to, co i v ostatních komparovaných médiích.

8.8 Výsledek analýzy

Jelikož přímá volba prezidenta měla svou premiéru, nebylo jasné, jaký bude její průběh a jaký bude mediální ohlas celé záležitosti. Během celého analyzovaného období médii rezonovalo velké množství témat, která se týkala jak kandidátů, jejich minulosti, současného působení v politice a na veřejnosti, tak samozřejmě také jejich kampaně, volebních týmu, názorů a výroků.

Během těchto analyzovaných 12 dní se objevilo mnoho skutečností, z nichž některé měly vazbu na dění v minulosti, jiné byly zasazeny do kontextu bezprostřední současnosti. O všech velkých tématech informovala téměř všechna analyzovaná média.

Velkou výjimkou ve zkoumaném vzorku bylo *Právo*, u něhož byl počet relevantních článků velice nízký, a proto tak ve výsledku nehraje takovou roli, a ne všechny informace uvedené v tomto shrnutí se vztahují i na něj.

¹⁷³ Zeman žádal o hlasy Fischerových voličů. Schwarzenberg sliboval nestraničnost. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59187180-debata-ct-zeman-schwarzenberg-prezident>

¹⁷⁴ České volby ve světě všeobecně překvapily. *Právo*. 2013, 23(12), 10.

¹⁷⁵ MARTINEK, Jan. První duel byl bez podpásovek, ale trochu nudný. *Právo*. 2013, 23(15), 01.

¹⁷⁶ DANDA, Oldřich a Jan ROVENSKÝ. Bude to těsné, rozhodnou váhající. *Právo*. 2013, 23(21), 01.

Velký mediální ohlas si získal výrok Karla Schwarzenberga o Benešových dekretěch a to se stalo významným okamžikem celé kampaně, o kterém referovaly všechny tituly. Dále byla pozornost upřena na podporu obou kandidátů od veřejnosti, ať už široké či od osobností české kulturní a politické scény. Většina médií se také zmiňovala o kampani vedené na sociálních sítích. Ta byla markantnější hlavně ze strany Karla Schwarzenberga a měla významný vliv na průběh období mezi prvním a druhým kolem prezidentské volby.

Miloš Zeman zase figuroval ve zpravodajských článkách, které byly často zaměřené na nepravdivé informace, které uváděl ohledně privatizace Mostecké uhelné společnosti, či na netransparentní financování jeho kampaně. I on však měl velkou podporu od veřejnosti, jak informovala analyzovaná média.

Tato velká témata se tedy stala předmětem mnoha zpráv a bez větších výjimek je v různých podobách bylo možné najít na stránkách všech novin či internetových stránkách zpravodajských serverů.

Jak jsem však touto analýzou zjistila, objevila se zde i témata, která byla unikátní a dané informace přineslo zpravidla vždy pouze jedno médium. Například *MF Dnes* a server *iDnes* byla jediná média, která informovala o finančním daru blízkého přítele podnikatele Františka Mrázka na účet Miloše Zemana. Miloš Zeman příspěvek odmítl, avšak nezmínila se o tom žádná jiná média než právě *MF Dnes* a *iDnes*. Pouze na serveru *iDnes* byla k nalezení i informace, že Miloš Zeman si veřejně poprvé poslechl hovor svého blízkého spolupracovníka Šloufa a právě podnikatele Mrázka. Během telefonátu se spolu domlouvali na společné dohodě a Miloš Zeman si ho vyslechl poprvé a měl to být důkaz o tom, že jeho blízké okolí bylo ve styku s mafií.

Pouze na *iDnes* se také objevila informace o letáčích, které byly umístěny do některých domovů pro seniory a které obsahovaly lživé informace a byly silně prozemanovské a opatřené oficiálním logem jeho kampaně. Tyto letáky vychvalovaly Zemana a na druhé straně lživě pojednávaly o Karlu Schwarzenbergovi.

Dalším médiem, které zveřejňovalo unikátní informace, byla *MF Dnes*. Toto periodikum jako jediné například informovalo o tom, že v Hrádečku, v místě, které je velmi úzce spjato s bývalým prezidentem Václavem Havlem, překvapivě první kolo prezidentské volby vyhrál Miloš Zeman. Toto zjištění se mohlo zdát jako překvapivé, ve zprávě je ovšem uvedeno, že místní lidé neměli Václava Havla tolik rádi, protože se ho báli. Tento vztah a pocit se patrně přenesl i do přímé volby prezidenta, kdy většina obyvatel nevolila Karla Schwarzenberga, Havlova blízkého spolupracovníka.

Server *lidovky.cz* byl zase jediný, který informoval o útoku hackera na webové stránky prostějovské ČSSD, na které umístil fotku Karla Schwarzenberga. Ve zprávě jsou vyjádření členů strany, kteří se nechali slyšet, že tento útok berou jako porušení jejich práv a že budou respektovat doporučení strany ČSSD v podpoře Miloše Zemana jako kandidáta na prezidenta České republiky.

Jak je tedy z výsledků analýzy vidět, v médiích převažovala velká témata, o kterých informovala všechna periodika, nicméně vyskytly se zde výjimky, například *MF Dnes* a *iDnes*, které publikovaly informace, které žádné jiné médium nepřineslo, a je nutné podotknout, že tyto skutečnosti často nebyly ničím, co by se mělo zanedbat, naopak, měly pro společnost velký význam. Jednalo se například o již zmíněné zpravodajské články zabývající se finančními dary přátel podnikatele Františka Mrázka na účet Miloše Zemana či o spojení jeho blízkých tehdejších spolupracovníků a mafie.

9. Obsahová analýza

V obsahové analýze se zaměřím na to, zda média zveřejňovala negativní výroky kandidátů a jestli kandidáti používali před druhým kolem prezidentské volby negativní vyjádření proti svému soupeři, jestli na sebe útočili a upozorňovali na chyby či nedostatky toho druhého.

K analýze jsem využila všechna vybraná média a všechny články, které ve zkoumaném období, tedy v období mezi prvním a druhým kolem prezidentské volby, byly zveřejněny. Zkoumané výroky pak jsou pouze ty, které jsou doslovnou citací jednoho z kandidátů, nejsou zde zahrnuta vyjádření novinářů či stanoviska daného média.

Zaměřím se na každé médium zvlášť, aby bylo zřejmé, kolik negativních výroků kterého kandidáta bylo v analyzovaném období v daném periodiku zveřejněno a v jaké souvislosti. Uvedu také analyzované přímé řeči, aby bylo evidentní, která tvrzení jsem brala jako negativní vyjádření kandidáta o jeho soupeři. Analýzu provedu pro každého kandidáta zvlášť, výsledkem mé analýzy bude tedy rozbor každého periodika, v němž budou uvedeny počty negativních výroků každého kandidáta a bude popsáno, v jaké situaci byly zveřejněny. V závěru všechny výroky sečtu a porovnam, který kandidát se o svém soupeři vyjadřoval více negativně.

Některé výroky se ovšem opakovaly, a to nejen v různých periodících, ale i v rámci jednoho titulu a rozdílných člancích. Tyto přímé řeči jsem pak počítala tolikrát, kolikrát byly publikovány, ale toto opakování bude samozřejmě v rámci mé analýzy zdůrazněno.

Vyroky pochází z článků, které jsem používala již v předchozí kapitole, a neliší se ani zkoumané období, které je opět od 13. do 24. ledna, tedy období mezi prvním a druhým kolem přímé volby prezidenta.

9.1 *Mladá fronta Dnes*

Vyroky Miloše Zemana v *MF Dnes*

V *Mladé frontě Dnes* byly ve zkoumaném období zveřejněny celkem čtyři negativní výroky Miloše Zemana o Karlu Schwarzenbergovi. První z nich byl uveden v rozhovoru právě pro *MF Dnes*, a zněl: „Budu se samozřejmě snažit bez jakýchkoliv negativních a nekorektních útoků upozorňovat

na to, že on je druhým mužem současné Nečasovy vlády.“¹⁷⁷ Zeman se snažil přitáhnout pozornost na to, že Karel Schwarzenberg je zároveň ministrem zahraničí a členem vlády, jejímž předsedou byl Petr Nečas. Tato vláda byla kritizována za některé nepopulární kroky. V podobném znění byl též výrok zveřejněn ještě jednou a upravený zněl takto: „Budu se snažit upozorňovat na to, že Schwarzenberg je druhým mužem současné Nečasovy vlády.“¹⁷⁸

V rozhovoru pro *MF Dnes* Zeman ještě vyslovil další výrok: „Pan Schwarzenberg jako první vicepremiér nese výraznou spoluzodpovědnost za činy Nečasovy vlády.“¹⁷⁹

Poslední analyzovaný negativní výrok se pak týkal toho, že Zeman spolu se svým volebním týmem napadl svého soupeře, když ho obvinil z toho, že Schwarzenbergova žena Therese a její rodina má na svém rodinném sídle obrazy s nacistickou tematikou. Doslovný přepis této přímé řeči je tento: „Schwarzenberg zamlčel, že v rodovém sídle, kde pobývá jeho manželka Therese, visí obrazy s hákovými kříži a hajlujícími lidmi.“¹⁸⁰ Tato aféra byla probírána ve většině médií, problém byl však ten, že tento hrad rodině Schwarzenbergovy ženy Therese už více než 200 let nepatří. Právě na tento omyl upozorňovali historici i média.

Výroky Karla Schwarzenberga v *MF Dnes*

Karel Schwarzenberg měl pak v *MF Dnes* zveřejněny dva negativní výroky o svém soupeři, ovšem s velmi podobným obsahem. První se týkal spojení Zemana a tehdejšího prezidenta Václava Klause, kdy tato dvojice byla Schwarzenbergem obviněna z toho, že tvoří jednu mocenskou skupinu a že se nejedná o boj pravice s levicí. Tento výrok zní takto: „Pan prezident se zná se Zemanem minimálně třicet let. Byli v Prognostáku, ta parta se vždycky přátelila. Pak spolu upekli opoziční smlouvu, a jak ukazuje dlouholetá zkušenost z politiky, nejlepším svorníkem je vždycky společný kostlivec ve skříní.“¹⁸¹ Druhý Schwarzenbergův výrok byl velmi podobný a zněl: „Jsou to kamarádi z Prognostáku.“¹⁸² Je to tedy zkrácená verze přechozí přímé řeči, která upozorňuje na obdobné skutečnosti.

9.2 *iDnes*

Výroky Miloše Zemana na *iDnes*

Server *iDnes* zveřejnil celkem čtyři negativní výroky Miloše Zemana směrem ke Karlu Schwarzenbergovi. Ten první byl narážkou na Schwarzenbergovu výslovnost, kdy bývalý premiér řekl: „Já rozhodně nebudu v kampani útočit na vaši češtinu nebo výslovnost, ale mí rakouští přátelé

¹⁷⁷ DOLEJŠÍ, Václav. Teď nesmím urážet, zvolil Zeman taktiku na knížete. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 6.

¹⁷⁸ KUBÍK, Jiří. Dobrá volba. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 01.

¹⁷⁹ DOLEJŠÍ, Václav. Teď nesmím urážet, zvolil Zeman taktiku na knížete. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 6.

¹⁸⁰ SYROVÁTKA, Tomáš a Jakub POKORNÝ. Šest největších lží, manipulací a omylů prezidentské kampaně. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(19), 02.

¹⁸¹ KUBÍK, Jiří. S takovým soupeřem neusnu. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(12), 07.

¹⁸² SYROVÁTKA, Tomáš a Jakub POKORNÝ. Šest největších lží, manipulací a omylů prezidentské kampaně. *Mladá fronta Dnes*. 2013, 24(19), 02.

mi nedávno říkali, že vám nerozumějí ani oni v němčině.“¹⁸³ Zeman se chtěl vyvarovat přímým útokům, a tak se snažil veškeré připomínky vložit do úst třetích osob.

Další dva negativní výroky byly publikovány ve stejném dni a i ve stejném článku, oba však s rozdílným obsahem. První se týkal výměny názorů obou kandidátů, zda by měl prezident navštěvovat jednání vlády, poslanců nebo senátorů. Zeman byl toho názoru, že prezident by měl často navštěvovat tyto schůze, Schwarzenberg naopak, a z toho důvodu se Zeman nechal slyšet: „Měl jsem vás rád, ale už mě to začíná přecházet. Vy si opravdu myslíte, že prezident je fikus nebo oleandr v rohu místnosti, kterého občas zalijete, a tím jeho role končí? Nebo že se má v souladu s ústavou, když s něčím hodně nesouhlasí, schovat do kouta?“¹⁸⁴ Další pak reagoval na Schwarzenbergovo vyjádření o tom, že Zeman a Klaus jsou dávnými přáteli z prognostického ústavu a že nyní spolu tvoří jednu mocenskou skupinu: „Nejste informován, což u kandidáta není pozitivum, protože já jsem do revoluce v prognostickém ústavu nikdy nepracoval. Po revoluci, kdy jsem tam nastoupil, byl Václav Klaus už ministrem financí, takže jsme se tam vůbec nepotkali.“¹⁸⁵

Poslední analyzovaný výrok se opět týkal tvrzení o majetku rodiny Schwarzenbergovy manželky: „Cíleně zamlčel, že i jeho rodiče měli kolem sebe samé nacisty a že dokonce v rodovém sídle, kde pobývala jeho žena Theresa, dosud visí obrazy s hákovými kříži a hajlujícími lidmi.“¹⁸⁶

Výroky Karla Schwarzenberga na *iDnes*

Schwarzenberg měl na serveru *iDnes* zveřejněný pouze jeden jediný výrok, který se negativně vztahoval Miloši Zemanovi, a to v odpovědi na otázku, proč by byl lepším prezidentem než jeho soupeř: „Myslím, že jsem na to díky mému životu více připraven než Miloš Zeman. Já bych zdvořile řekl, že bych byl lepší prezident díky tomu, že jsem větší flegmatik. Myslím, že není dobré, když je prezidentem člověk, který se lehce rozzuří.“¹⁸⁷

9.3 Lidové noviny

Výroky Miloše Zemana v *Lidových novinách*

V *Lidových novinách* se nacházelo celkem šest přímých řečí s negativním nádechem od Miloše Zemana směrem ke Karlu Schwarzenbergovi. První z nich se týká důležitosti prezidentské volby z hlediska směřování České republiky: „Je to poměrně troufalý výrok od člověka, který je úzce

¹⁸³ Prezident není fikus v rohu, míní Zeman. Předvádění škodí, opáčil Schwarzenberg. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/diskuse-mezí-schwarzenbergem-a-zemanem-d9t-/domaci.aspx?c=A130117_210226_domaci_hv

¹⁸⁴ Prezident není fikus v rohu, míní Zeman. Předvádění škodí, opáčil Schwarzenberg. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/diskuse-mezí-schwarzenbergem-a-zemanem-d9t-/domaci.aspx?c=A130117_210226_domaci_hv

¹⁸⁵ Prezident není fikus v rohu, míní Zeman. Předvádění škodí, opáčil Schwarzenberg. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/diskuse-mezí-schwarzenbergem-a-zemanem-d9t-/domaci.aspx?c=A130117_210226_domaci_hv

¹⁸⁶ Zeman se omlouval, v duelu se Schwarzenbergem řešili Kalouska i Šloufa. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/debata-idnes-cz-a-mf-dnes-se-zemanem-a-schwarzenbergem-pcw-/domaci.aspx?c=A130122_150400_domaci_kop

¹⁸⁷ KOPECKÝ, Josef. Schwarzenberg: Jsem větší flegmatik. Prezident se nesmí lehce rozzuřit. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/rozhovor-karel-schwarzenberg-pred-volbou-prezidenta-pde-/domaci.aspx?c=A130124_072928_domaci_kop

spjat s ministrem financí Miroslavem Kalouskem, který je jeho místopředsedou v TOP 09 a který v podstatě celé jednání pana Schwarzenberga, za zády s podnikateli Bakalou a Hávou, řídí.“¹⁸⁸

Ve stejné zprávě se nachází i úryvek ze Zemanova prohlášení, v němž je uvedeno, že vyzývá „občany České republiky, kterým není lhostejná budoucnost této země, aby se od výroků Karla Schwarzenberga, stejně jako prezident Václav Klaus, distancovali“.¹⁸⁹

Další výrok se týkal obrazů na hradě Hardegg: „Cíleně zamlčel, že i jeho rodiče měli kolem sebe samé nacisty a že dokonce v rodovém sídle, kde pobývá jeho žena Therese, dosud visí obrazy s hákovými kříži a hajlujícími lidmi.“¹⁹⁰

Lidové noviny zveřejnily výroky z debaty, o níž byly informace zveřejněny 24. ledna. Zeman se tázal, proč když restituoval zámek v Čimelicích a muselo se vystěhovat učiliště, přišla o byt i Schwarzenbergova kamarádka Táňa Bílá. Zeman se snažil zaútočit, že to není ochrana chudých a slabých: „Když jste restituoval zámek v Čimelicích, muselo se vystěhovat učiliště, o byt přišla i vaše kamarádka Táňa Bílá. Je to ochrana slabých a chudých.“¹⁹¹ Zmíněná Táňa Bílá však vysvětlila, že to není pravda, a Schwarzenberga se zastala.

Do historie sahal i další dotaz Zemana, který se týkal zákona o vyvlastnění Schwarzenbergova strýce Adolfa s názvem Lex Schwarzenberg a zněl: „Když byl vlastenec, proč byl ten zákon přijat?“¹⁹² Zeman tak opět útočil na příslušníky Schwarzenbergovy rodiny, ovšem důvodová zpráva ukázala, že Zeman neříká pravdu. Majetek strýce Adolfa nebyl zabaven kvůli kolaboraci, ale za zneužití moci státu.

Lidové noviny pak zveřejnily výrok týkající se aféry, že Schwarzenberg v roli ministra zahraničí má tolerovat korupci. Zeman ho napadl výrokem: „Je-li to pravda, budete jediný z kandidátů obviněný z korupce.“¹⁹³

Další výroky Miloše Zemana v *Lidových novinách* nebyly ucelené přímé řeči, ale objevily se zde části výroků kandidáta, které doplňovaly vysvětlení a pozadí nastíněné novináři. Tyto případy se zde objevily celkem třikrát, přičemž byly zveřejněny ve znění: „Sokovi vpálil, že si jej kvůli kritice odsunu už neváží a že ‚mluví jako Sudeták, a ne jako prezident‘.“¹⁹⁴ „Uživatelé této sociální sítě se tak ve velkém dozvídají, že Schwarzenberg ‚mluví jako Sudeták, a ne jako prezident‘, když podle Zemana odmítl poválečné uspořádání, nebo že ‚knížata zdegenerovala‘.“¹⁹⁵ a „Jenomže volební tým

¹⁸⁸ KŘIVKA, Vladimír. Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. *Lidové noviny*. 2013, 26(18), 01.

¹⁸⁹ KŘIVKA, Vladimír. Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. *Lidové noviny*. 2013, 26(18), 01.

¹⁹⁰ KŘIVKA, Vladimír a KÁLAL, Jan. Zeman straší nacisty. Kampaň ovládla lež. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 01.

¹⁹¹ KŘIVKA, Vladimír a KÁLAL, Jan. Zemanova kampaň. Lež střídá další lež. *Lidové noviny*. 2013, 26(21), 01.

¹⁹² KŘIVKA, Vladimír a KÁLAL, Jan. Zemanova kampaň. Lež střídá další lež. *Lidové noviny*. 2013, 26(21), 01.

¹⁹³ KŘIVKA, Vladimír a KÁLAL, Jan. Zemanova kampaň. Lež střídá další lež. *Lidové noviny*. 2013, 26(21), 01.

¹⁹⁴ KŘIVKA, Vladimír. Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. *Lidové noviny*. 2013, 26(18), 01.

¹⁹⁵ KABÁTOVÁ, Michaela. Negativní kampaň na sítích tvrdě narazila. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 02.

Miloše Zemana vytáhl na veřejnost další „skandální“ zvěst: Schwarzenbergova manželka Therese prý ‚pobývá v rodovém sídle obklopená obrazy s hákovými kříži a hajlujícími lidmi‘.¹⁹⁶

Výroky Karla Schwarzenberga v *Lidových novinách*

Karel Schwarzenberg měl v *Lidových novinách* uvedeno celkem šest výroků, které útočily na Miloše Zemana. První z nich se týkal spojení Václava Klause a Miloše Zemana jako jedné mocenské skupiny: „Já jsem to vždy očekával. Jsou to kamarádi ještě z Prognostřáku. Uzavřeli opoziční smlouvu a nic nespojuje v životě více než společní kostlivci ve skříní.“¹⁹⁷ Druhý výrok obsahově navazoval na první: „Zeman je velice vážený protivník, ale začíná být jasné, že by to bylo pokračování stejného systému vládnutí, jenom v lehce zarůžovělé barvě.“¹⁹⁸ a třetí zněl: „Projevil se velký podvod na voličích. Léta nám oba tvrdili, jak spolu svádí boj pravice s levicí. Přitom spolu tvoří jednu mocenskou skupinu.“¹⁹⁹ V jiné podobě byl publikován ještě jednou: „V těchto dnech se projevil velký podvod na českých voličích. Dlouhá léta nám Václav Klaus a Miloš Zeman tvrdili, jak spolu svádí nepřekonatelný boj pravice s levicí. Teď se jasně projevuje, že o to vůbec nejde.“²⁰⁰

Týž den byl zveřejněn ještě úryvek vyjádření Karla Schwarzenberga, který zněl: „Schwarzenberg na základě toho varuje, že jeho sokům jde ‚jen o moc, které jsou schopni podřídít cokoliv‘.“²⁰¹

Poslední negativní vyjádření o Zemanovi od Schwarzenberga znělo takto: „Jeho kavární brigáda vytáhla tolik lží a nepravostí, že už mne tohle jen pobavilo, poněvadž to bylo už úplně absurdní.“²⁰² Toto vyjádření poskytl Schwarzenberg *Lidovým novinám* v reakci právě na obvinění jeho ženy Therese, která dle Zemanova volebního týmu měla na rodovém sídle své rodiny uchovávat obrazy s nacistickou tematikou.

9.4 *Lidovky.cz*

Výroky Miloše Zemana v *lidovkách.cz*

Na serveru *lidovky.cz* se nacházelo celkem osm negativních výroků Miloše Zemana. První z nich útočil na Schwarzenberga jako na člena nepopulární vlády Petra Nečase a zněl: „Pane první místopředsedo Nečasovy vlády,“²⁰³ kdy tímto oslovením Zeman několikrát zahájil svou promluvu.

Další výrok Miloše Zemana se pak týkal kritizované amnestie Václava Klause: „Nechci věřit, že by pak první místopředseda Nečasovy vlády nemluvil pravdu, když by říkal, že o amnestii nevěděl.

¹⁹⁶ KÁLAL, Jan. Hákové kříže? Absurdní, říká kníže. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 02.

¹⁹⁷ KÁLAL, Jan. Hrad podpořil Zemana, kníže se nediví. *Lidové noviny*. 2013, 26(16), 03.

¹⁹⁸ KÁLAL, Jan. Hrad podpořil Zemana, kníže se nediví. *Lidové noviny*. 2013, 26(16), 03.

¹⁹⁹ KŘÍVKA, Vladimír. Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. *Lidové noviny*. 2013, 26(18), 01.

²⁰⁰ KŘÍVKA, Vladimír. Negativní kampaň na sítích tvrdě narazila. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 02.

²⁰¹ KŘÍVKA, Vladimír. Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. *Lidové noviny*. 2013, 26(18), 01.

²⁰² KÁLAL, Jan. Hákové kříže? Absurdní, říká kníže. *Lidové noviny*. 2013, 26(19), 02.

²⁰³ SAMEK, Martin. Zeman začal útočit a debatě vládl, Schwarzenberg přesvědčoval klidem. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/debata-prezidentskych-kandidatu-zeman-utocil-schwarzenberg-byl-klidny-138-/zpravy-domov.aspx?c=A130117_221047_ln_domov_sm

Buď ale nemluvil pravdu, nebo se nezajímal o to, jaká amnestie je, a obojí je chyba.²⁰⁴ Zeman tak spojil Schwarzenberga s Klausovými nepopulárními kroky.

I na serveru *lidovky.cz* byl zveřejněn výrok podtrhující rozdílné názory kandidátů na to, jak často by měl prezident navštěvovat jednání vlády: „Vy si opravdu myslíte, že prezident je fikus, nebo oleandr v rohu místnosti, kterého občas zalijete, a tím jeho role končí? Nebo že má v souladu s ústavou, když s něčím hodně nesouhlasí, zbaběle se schovat do kouta?“²⁰⁵

Výrok „V Rakousku o vás říkají: My mu nerozumíme, ani když mluví německy,“²⁰⁶ byl v jiné podobě zveřejněn už v *iDnes*.

I další výroky na serveru *lidovky.cz* byly téměř totožné s těmi, které byly uvedeny v jiných médiích, a sice se jeden z nich týkal Zemana napadení Schwarzenberga, že „mluví jako Sudeťák“,²⁰⁷ a další napadal Schwarzenbergovu manželku a majetek její rodiny: „Cíleně zamlčel, že i jeho rodiče měli kolem sebe samé nacisty a že dokonce v rodovém sídle, kde pobývá jeho manželka Therese, dosud visí obrazy s hákovými kříži a hajlujícími lidmi.“²⁰⁸

Stejně jako v *Lidových novinách*, tak i zde se objevily dva výroky sahající do historie. První napadal Schwarzenbergova strýce a zákon Lex Schwarzenberg: „Jestliže byl pan Schwarzenberg vlastenec a já o tom nemám informace, proč Národní shromáždění přijalo tento zákon?“²⁰⁹ a druhý se týkal privatizace zámku v Čimelicích: „Když jste privatizoval zámek v Čimelicích, působilo tam učiliště pro zdravotně postižené děti, vy jste učilišti nasadil takové nájemné, že se děti musely vystěhovat.“²¹⁰

Výroky Karla Schwarzenberga v *lidovkách.cz*

Karel Schwarzenberg měl na serveru *lidovky.cz* uveřejněny pouze tři výroky napadající Miloše Zemana a všechny se týkaly právě jeho spojení s Václavem Klause. První zněl: „V těchto dnech se projevil velký podvod na českých voličích. Dlouhá léta nám Václav Klaus a Miloš Zeman

²⁰⁴ SAMEK, Martin. Zeman začal útočit a debatě vládl, Schwarzenberg přesvědčoval klidem. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/debata-prezidentskych-kandidatu-zeman-utocil-schwarzenberg-by-lklidny-138-zpravy-domov.aspx?c=A130117_221047_ln_domov_sm

²⁰⁵ SAMEK, Martin. Zeman začal útočit a debatě vládl, Schwarzenberg přesvědčoval klidem. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/debata-prezidentskych-kandidatu-zeman-utocil-schwarzenberg-by-lklidny-138-zpravy-domov.aspx?c=A130117_221047_ln_domov_sm

²⁰⁶ SAMEK, Martin. Zeman začal útočit a debatě vládl, Schwarzenberg přesvědčoval klidem. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/debata-prezidentskych-kandidatu-zeman-utocil-schwarzenberg-by-lklidny-138-zpravy-domov.aspx?c=A130117_221047_ln_domov_sm

²⁰⁷ HRUBEŠ, Karel. Knižata zdegenerovala, kostlivci z privatizace. Kampaň víří ostrá slova. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/knizata-zdegenerovala-a-dalsi-perly-dbz-zpravy-domov.aspx?c=A130119_112505_ln_domov_khu

²⁰⁸ ŽIŽKOVÁ, Markéta. Zeman opírá útok na Schwarzenberga o článek antisemitského publicisty. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zeman-opira-utoky-na-schwarzenberga-o-clanek-antisemitskeho-publicisty-101-zpravy-domov.aspx?c=A130121_135604_ln_domov_ziz

²⁰⁹ GOLIS, Ondřej, Radek KEDROŇ a Šárka PÁLKOVÁ. V Kolekce podpásovek: hajlování na hradě, podraz kamarádky a otec kolaborant. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/volebni-podrazy-hajlovani-na-hrade-podraz-kamaradky-a-otec-kolaborant-1kn-zpravy-domov.aspx?c=A130123_125838_ln_domov_ogo

²¹⁰ GOLIS, Ondřej, Radek KEDROŇ a Šárka PÁLKOVÁ. V Kolekce podpásovek: hajlování na hradě, podraz kamarádky a otec kolaborant. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/volebni-podrazy-hajlovani-na-hrade-podraz-kamaradky-a-otec-kolaborant-1kn-zpravy-domov.aspx?c=A130123_125838_ln_domov_ogo

tvrdili, jak spolu svádí nepřekonatelný boj pravice s levicí.²¹¹ Na to navazoval obsahově podobný výrok: „Teď se jasně projevuje, že o to vůbec nejde. Neboť“ Václav Klaus a Miloš Zeman tvoří jednu mocenskou skupinu, která spolu drží léta pohromadě,²¹² a třetí narážel na touhu po moci: „Prohlášení Václava Klause a Miloše Zemana jsou přitom v naprostém rozporu s jejich konkrétními výroky a postoji předešlých let. To jen dokazuje, že jim jde jen o moc, které jsou schopni podřídit cokoliv.“²¹³

9.5 Hospodářské noviny

V *Hospodářských novinách* měl Miloš Zeman zveřejněných pět výroků, zatímco Karel Schwarzenberg ani jeden, proto zde budou analyzovány pouze přímé řeči současného prezidenta.

Výroky Miloše Zemana v *Hospodářských novinách*

Prvním z nich opět naráží na Schwarzenbergovo členství v tehdejší vládě: „Je to muž přítomnosti.“²¹⁴

Následující výroky byly zveřejněny v rozhovoru Jindřicha Šídla a Petra Honzejka s Milošem Zemanem. Většina z nich byla spojena s vyjádřeními Karla Schwarzenberga o Benešových dekretech: „Pan Schwarzenberg prohlásil, že Benešovy dekrety jsou už dvacet let mrtvé, a vůbec si nevšiml nálezu Ústavního soudu. A mluvil o Edvardu Benešovi jako o člověku, který by dnes skončil před mezinárodním soudem v Haagu. To jsou naprosto evidentní lži.“²¹⁵ Jeho další vyjádření znělo: „Vážení pánové, pokud řeknete o bývalém československém prezidentovi, že by patřil před soud v Haagu, je to výrok, který mnoho lidí právem pobouří. Chápu, že se to snažíte omlouvat a nazývat to nepřesností, já to naopak nazývám nechtěným odkrytím karet. Pana Schwarzenberga jsem si přestal vážit teprve v tomto okamžiku, protože jsem dospěl k názoru, že je exponentem jiných zájmů, než jsou zájmy České republiky.“²¹⁶ Zveřejněno zde bylo i vysvětlení, proč o svém protivníkovi říká, že mluví „jako Sudeťák“: „Dám vám na vědomí několik výroků. Především ten, který pronesl Berndt Posselt, ale i Franz Neubauer a další: Edvard Beneš byl válečný zločinec. No a ten další byl od Karla Schwarzenberga. A proto jsem mu řekl, že mluví jako Sudeťák, neboť“ je tu analogie mezi těmito dvěma výroky.“²¹⁷

Poslední vyjádření se týkalo amnestie Václava Klause, kdy se autoři ptali, zda bude pátrat po vzniku její amnestie: „Rozhodně by mě to zajímalo, mimo jiné i proto, že se pan Schwarzenberg

²¹¹ Zeman s Klausem tvoří jednu skupinu, je to podvod, řekl Schwarzenberg. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-zeman-s-klausem-tvori-jednu-mocenskou-skupinu-je-to-podvod-na-volicich-gol-/zpravy-domov.aspx?c=A130120_115854_ln_domov_khu

²¹² Zeman s Klausem tvoří jednu skupinu, je to podvod, řekl Schwarzenberg. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-zeman-s-klausem-tvori-jednu-mocenskou-skupinu-je-to-podvod-na-volicich-gol-/zpravy-domov.aspx?c=A130120_115854_ln_domov_khu

²¹³ Zeman s Klausem tvoří jednu skupinu, je to podvod, řekl Schwarzenberg. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-zeman-s-klausem-tvori-jednu-mocenskou-skupinu-je-to-podvod-na-volicich-gol-/zpravy-domov.aspx?c=A130120_115854_ln_domov_khu

²¹⁴ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Ministr s barevným čírem zabral, kníže nechce negativní kampaň. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(12), 06.

²¹⁵ ŠÍDLO, Jindřich a HONZEJK, Petr. Karel Schwarzenberg slouží sudeťákům, ne České republice. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(20), 02.

²¹⁶ ŠÍDLO, Jindřich a HONZEJK, Petr. Karel Schwarzenberg slouží sudeťákům, ne České republice. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(20), 02.

²¹⁷ ŠÍDLO, Jindřich a HONZEJK, Petr. Karel Schwarzenberg slouží sudeťákům, ne České republice. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(20), 02.

dopustil neslýchané lži, když na své tiskové konferenci v Olomouci konstatoval, že jsem s Václavem Klausem tuto amnestii dohodnul. Nejenže jsem o ní nevěděl, ale mnoho měsíců jsem říkal, že bych žádnou amnestii nevyhlašoval. No a kromě toho pan Schwarzenberg tuto amnestii zpočátku pochválil, zatímco já jsem ji hned na začátku odsoudil.“²¹⁸

9.6 *iHned*

Výroky Miloše Zemana v *iHned*

Na serveru *iHned* se nacházely čtyři výroky Miloše Zemana, z toho dva z nich prezentovaly stejný názor, pouze jinou formou a lišily se délkou: „Chtěl bych panu Schwarzenbergovi říci, že ho skutečně pokládám za muže přítomnosti. Muže, který jako první předseda Nečasovy vlády hlasoval pro zvýšení daní na potraviny a léky, hlasoval pro církevní restituce, hlasoval pro důchodovou reformu.“²¹⁹ a „Je to muž přítomnosti.“²²⁰ Další dva výroky pak byly dokonce naprosto totožné, ovšem byly publikovány v jiný den a v jiné zprávě: „Ten, kdo označí jednoho z prezidentů Československa za válečného zločince, mluví jako Sudeťák, a ne jako prezident.“²²¹

Výroky Karla Schwarzenberga v *iHned*

Karel Schwarzenberg měl v *iHned* publikována také čtyři negativní prohlášení. Tři z nich poukazují na údajné spojení Zemana a Klause: „Plné nasazení rodiny Václava Klause pro Miloše Zemana ukazuje jasně i každému sociálnímu demokratovi, že nejde o boj mezi pravíci a levíci. Nýbrž o střet systému Václava Klause, jehož pokračovatelem je Miloš Zeman, s odkazem Václava Havla. Ano, jde o souboj pravdy a lásky se lží a nenávisí.“²²² Obsahově na něj reaguje další výrok: „Dlouhá léta nám Václav Klaus a Miloš Zeman tvrdili, jak spolu svádí nepřekonatelný boj pravice s levíci. Teď se jasně projevuje, že o to vůbec nejde. Neboť Václav Klaus a Miloš Zeman tvoří jednu mocenskou skupinu, která spolu drží léta pohromadě.“²²³ A třetí výrok zní: „Jasně se nyní ukazuje, že Václav Klaus a Miloš Zeman mají společný zájem, který je spojuje v okamžiku nouze. Stejně jako je spojoval v dobách opoziční smlouvy. Součástí tohoto paktu je i nedávná masivní amnestie.“²²⁴

Poslední výrok na serveru *iHned* nebyl zveřejněn v žádném jiném médiu a zněl: „Záměrně jste znejistil lidi v pohraničí, citáty, které jste využíval, byly falešné. Já jsem nikdy o genocidě

²¹⁸ ŠÍDLO, Jindřich a HONZEJK, Petr. Karel Schwarzenberg slouží sudeťákům, ne České republice. *Hospodářské noviny*. 2013, 57(20), 02.

²¹⁹ KUBITA, Jan. Co rozhodne: Šlouf, Lukoil, Rusko versus Kalousek, církevní restituce a daně. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59111390-co-rozhodne-slouf-lukoil-rusko-versus-kalousek-cirkevni-restituce-a-dane>

²²⁰ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Kdo jsou mozky Schwarzenbergovy úspěšné kampaně? Seznamte se. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59113890-volba-prezident-schwarzenberg-zeman>

²²¹ Zeman a Schwarzenberg se střetli v druhé televizní debatě. Lehčí tón střídaly tvrdé útoky. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59149540-zeman-a-schwarzenberg-se-stretli-v-druhe-televizni-debate-lehci-ton-stridaly-tvrde-utoky>

²²² ZELINKOVÁ, Lucie. Pravicový prezident pro levicového kandidáta? Je to obvyklé? Experti se neshodnou. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59153470-pravicovy-prezident-pro-levicoveho-kandidata-je-to-obvykle-experti-se-neshodnou>

²²³ Schwarzenberg: Klausovi a Zemanovi jde o moc, jsou schopni jí podřítit cokoliv. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59156270-schwarzenberg-klausovi-a-zemanovi-jde-o-moc-jsou-schopni-ji-podridit-cokoliv>

²²⁴ Schwarzenberg: Klausovi a Zemanovi jde o moc, jsou schopni jí podřítit cokoliv. *iHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59156270-schwarzenberg-klausovi-a-zemanovi-jde-o-moc-jsou-schopni-ji-podridit-cokoliv>

nemluvil.²²⁵ Toto je výroky Karla Schwarzenberga na adresu Miloše Zemana, který se nechal slyšet, že v souvislosti s vyjádřením o Benešových dekrettech by Karel Schwarzenberg chtěl navrátit majetek vyhnaným Němcům.

9.7 Právo

V *Právu* měli oba kandidáti shodně po dvou výroky.

Výroky Miloše Zemana v *Právu*

První analyzované vyjádření znělo takto: „U prezidentského kandidáta mě taková neinformovanost překvapuje,“²²⁶ které Zeman pronesl v návaznosti na Schwarzenbergovo prohlášení, že se s Václavem Klausem znají z prognostického ústavu, což Zeman popírá.

Druhé a poslední sdělení bylo v narážce na to, že Karel Schwarzenberg byl dle Miloše Zemana pod vlivem Miroslava Kalouska, a znělo takto: „Nejsem ničí loutka a nikdy jsem nebyl. Nikdy se mnou nemanipuloval ani Miroslav Šlouf, ani Miroslav Kalousek.“²²⁷

Výroky Karla Schwarzenberga v *Právu*

Karel Schwarzenberg měl tedy také dva publikované výroky v *Právu*. Oba se dotýkaly spojení Klause a Zemana: „Jsou to staří kamarádi z Prognost'áku, uzavřeli opoziční smlouvu a nic nespojuje v životě více než společní kostlivci ve skříni.“²²⁸ a „Musí nám ale být jasné, že by to bylo pokračování stejného systému vládnutí, jenom lehce růžově nabarvené.“²²⁹

9.8 Vyhodnocení obsahové analýzy

V této obsahové analýze jsem rozebírala výroky obou kandidátů na funkci prezidenta v první přímé volbě prezidenta České republiky. Analyzovaným vzorkem byly pouze přímé řeči každého z kandidátů, nebyly do ní zahrnuty prohlášení volebního týmu ani text od novinářů. Jedinou výjimkou bylo to, kdy v *Lidových novinách* byly uvedené věty, které končily útržky přímých řečí kandidátů.

Po výše uvedené podrobné analýze výroků, které kandidáti prohlásili a později byly publikovány v médiích, jsem každý výrok zasadila do kontextu a výroky jsem uváděla především proto, aby bylo evidentní, co je považováno na negativní výrok. Většina výroků se v médiích opakovala, pouze byly upraveny do pozměněné podoby a někdy se opakoval i jeden výrok v rámci jednoho média, ovšem v jiných článcích, do této analýzy byl však každý výrok počítán jako nová samostatná jednotka.

²²⁵ Zeman žádal o hlasy Fischerových voličů. Schwarzenberg sliboval nestrannost. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59187180-debata-ct-zeman-schwarzenberg-prezident>

²²⁶ Prezident na lyžích nepřímo pro Zemana. *Právo*. 2013, 23(16), 03.

²²⁷ MARTINEK, Jan. První duel byl bez podpásovek, ale trochu nudný. *Právo*. 2013, 23(15), 01.

²²⁸ Prezident na lyžích nepřímo pro Zemana. *Právo*. 2013, 23(16), 03.

²²⁹ Prezident na lyžích nepřímo pro Zemana. *Právo*. 2013, 23(16), 03.

Ve vyhodnocení analýzy se nyní zaměřím na to, který kandidát použil více negativních výroků proti svému soupeři.

Tabulka pod tímto textem poté přehledně utřídí, kolik které médium zveřejnilo negativních výroků u každého kandidáta.

Po sečtení všech negativních výroků ze všech médií jsem zjistila, že Miloš Zeman má celkem zveřejněných 36 přímých řečí svých výroků, které měly negativní nádech vůči Karlu Schwarzenbergovi. Karel Schwarzenberg měl těchto výroků 18.

Z obsahové analýzy tedy vyplynulo, že Miloš Zeman měl v médiích více zveřejněných negativních výroků, které vyřkl na adresu svého soupeře. Jeho výroky byly také rozmanitější, tedy zahrnovaly více témat, a nebyly tolik jednostranně orientované, jako třeba výroky Karla Schwarzenberga, který zdůrazňoval především spojení Miloše Zemana a Václava Klause. Většina obsahu výroků Miloše Zemana se pak orientovala na to, že Karel Schwarzenberg je členem nepopulární Nečasovy vlády, a také na jeho tvrzení o Benešových dekretech. V tomto případě zdůrazňoval to, že Schwarzenberg nemluví jako prezident, nýbrž jako Sudeťák.

Výsledek této obsahové analýzy mluví v prospěch Karla Schwarzenberga, který dle těchto výsledků použil negativní kampaň v médiích v menší míře než jeho soupeř, nicméně nelze jej generalizovat a aplikovat na celou prezidentskou kampaň. Aby bylo toto možné, musela by být prodloužená doba zkoumání, rozšířen vzorek a musela by se zkoumat celá prezidentská kampaň a výroky nejen samotných kandidátů, ale i jejich volebních týmů.

	MF Dnes	Lidové noviny	Hospodářské noviny	Právo	iDnes	iHned	Lidovky.cz	Celkem
Počet výroků Miloše Zemana	4	9	5	2	4	4	8	36
Počet výroků Karla Schwarzenberga	2	6	0	2	1	4	3	18

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala první přímou volbou prezidenta České republiky, která se konala v roce 2013, a zároveň mediálním ohlasem prezidentských kampaní kandidátů Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga ve vybraných českých médiích. Práce se zaměřuje především na tyto dva kandidáty, kteří postoupili do druhého kola prezidentské volby, a na jejich volební kampaně, které byly vedeny v období mezi prvním a druhým kolem přímé volby prezidenta. Toto období jsem vybrala proto, že prvního kola přímé volby se účastnilo více kandidátů a pozornost médií se zaměřovala na všechny kandidáty bez výjimky, k větší koncentraci na Zemana a Schwarzenberga došlo až po prvním kole přímé volby, z něhož postoupili do kola druhého.

V práci využívám vybraná média, a to hlavní české deníky *Mladá fronta Dnes*, *Hospodářské noviny* a *Lidové noviny* a nejčtenější internetové zpravodajské portály *iDnes*, *iHned* a *lidovky.cz*

Práci jsem rozdělila na dvě části: teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou popsány základní obecné pojmy, které využívám, dále je zde nastíněno pozadí první přímé volby prezidenta, především z hlediska legislativního, popsána jsou zde obě kola přímé volby, v teoretické části se rovněž zabývám osobami obou kandidátů, jejich volebními kampaněmi a také vybranými analyzovanými periodiky.

Praktická část se skládá ze tří kapitol. První se zabývá komparací online a tištěných médiích, v níž jsem zjišťovala, zda prezidentská kampaň a přímá volba měla větší ohlas v tištěných novinách či na internetu. Po provedení samotné komparace jsem zjistila, že rozdíl v množství publikovaných článků na internetu a v tisku je minimální, konkrétně na internetových portálech *iDnes*, *iHned* a *lidovky.cz* se nacházelo o šest článků více než v tisku, avšak to, že rozdíl nebyl markantnější, může být způsobeno i tím, že zprávy v online médiích je možné postupně aktualizovat a v případě zjištění nových informací není nutné psát novou zprávu, jako je tomu v tištěných médiích.

Druhá kapitola praktické části se zabývá mediálním ohlasem prezidentských kampaní a obou kandidátů ve vybraných médiích. V této části se tedy nachází všechny relevantní zpravodajské články z každého média, obsah všech článků je zde popsán, zasazen do kontextu a poté následuje analýza, zda některý titul publikoval zprávu, která byla ojedinělá, nacházela se pouze v jednom médiu, a ne v žádném jiném, či zda všemi médii rezonovala všechna velká témata bez výjimky. Zde jsem zjistila, že zkoumaná média obsáhla všechna velká a kontroverzní témata, která se v období mezi prvním a druhým kolem prezidentské volby objevila, nicméně jsem také zjistila, že existují články, které byly publikovány pouze v jednom médiu, a to i přes to, že některé z nich měly vcelku zajímavý a vážný obsah. Příkladem může být to, že v *MF Dnes* a na portálu *iDnes* se jako v jediných médiích nacházela zpráva o finančním daru blízkého přítele podnikatele Františka Mrázka na účet Miloše Zemana či informace také z *iDnes*, který jako jediný informoval o evidentním spojení Zemanova bývalého blízkého spolupracovníka Šloufa a právě Františka Mrázka, který se pohybuje v pražském podsvětí.

Podobné situace se objevily i v jiných médiích, například server *lidovky.cz* zase jako jediný informoval o útoku hackera na webové stránky prostějovské ČSSD, na které umístil fotku Karla Schwarzenberga, i přes to, že strana vydala oficiální prohlášení o podpoře Miloše Zemana jako kandidáta na funkci prezidenta České republiky. Kromě některých dalších ojedinělých případů jsem však zjistila, že média informovala velmi podobně o velkých tématech a kauzách, které rezonovaly českou společností před druhým kolem přímé volby prezidenta. Jednalo se například o Schwarzenbergovo vyjádření o Benešových dekretech, o kterých v televizní debatě řekl, že jsou již neplatné, či o tom, že Miloš Zeman tvrdí, že jeho vláda nebyla zapojena do privatizace Mostecké uhelné společnosti.

Ve třetí kapitole praktické části jsem se potom zaměřila na přímé řeči obou kandidátů v analyzovaných médiích, jejichž analýzou jsem zjistila, zda Zeman či Schwarzenberg použili negativní kampaň proti svému kandidátovi. Jelikož není neobvyklé, že se kandidáti vyjadřují nechvalně o svém soupeři, tyto výroky jsem samozřejmě v médiích dohledala, rozebrala a následně sečetla, kolik výroků měl který kandidát. Výsledek byl takový, že Miloš Zeman měl dvakrát více negativních výroků než Karel Schwarzenberg, avšak je nutné podotknout, že se některé výroky opakovaly víckrát, a to proto, že byly používány několikrát během kampaně, a také proto, že se vztahovaly k velkým tématům. Jedním takovým příkladem je výrok Miloše Zemana na adresu jeho soupeře o tom, že „mluví jako Sudeťák.“

Ačkoliv tato analýza má jasný výsledek, v němž Zeman má více negativních výroků, nelze toto zjištění generalizovat, jelikož pokud bychom chtěli vědět, či kampaň byla více negativně zaměřená, bylo by nutné zkoumat celé období i před prvním kolem prezidentské volby a v potaz brát nejen výroky samotných kandidátů, ale i jejich volebních týmů.

Má bakalářská práce tedy analyzovala a komparovala mediální ohlas prezidentských kampaní dvou kandidátů, kteří v prvním kole přímé volby získali nejvyšší počet právoplatných hlasů od oprávněných voličů, a dostali se tak do druhého kola prezidentské volby, ze kterého vyšel vítězně Miloš Zeman, který nyní zastává funkci prezidenta České republiky. Jelikož se jednalo o historicky první přímou volbu prezidenta, nikdo nevěděl, jak se situace bude vyvíjet a ani jaký bude ohlas veřejnosti. Bylo však jasné, že zájem médií o tuto událost bude veliký. Ve své bakalářské práci jsem zpracovala zpravodajské články, které vyšly ve vybraných médiích, a zjistila jsem, že zájem médií byl skutečně veliký a že média informovala o všech důležitých faktech.

V závěru své práce bych ráda zmínila, že v roce 2018 čeká Českou republiku druhá přímá volba prezidenta, a jelikož volba prezidenta je velkou událostí, je jasné, že opět bude rezonovat v médiích. Z první volby již máme některé precedenty, ale jedná se o teprve druhou přímou volbu, a tak vše může být jinak, než tomu bylo v roce 2013. Již nyní však známe jména některých kandidátů, respektive těch, kteří se by chtěli kandidovat a začínají sbírat podpisy. Mezi tyto osobnosti patří

například současný prezident Miloš Zeman, producent Michal Horáček či bývalý předseda Akademie věd Jiří Drahoš. Nabízí se tedy otázka, jak bude vypadat druhá přímá volba prezidenta. Ačkoliv však ještě nikdo z výše jmenovaných nezahájil svou volební kampaň, dokonce se ani nestal oficiálním kandidátem, na sociálních sítích a následně i v médiích se již objevují výpady budoucích kandidátů proti jejich soupeřům, a to dokonce z míst nejvyšších, tedy přímo z Hradu, konkrétně od prezidentova mluvčího Jiřího Ovčáčka právě proti Jiřímu Drahošovi.

Není jasné, kdo další volbu vyhraje a jakým směrem se Česká republika bude ubírat, ovšem jedna věc by měla být zaručena, a sice to, že ve funkci prezidenta republiky, tedy v reprezentativní funkci našeho státu, bude osoba, která je vážená, ctí zájmy země, má respekt, ale zároveň také respektuje ostatní.

Summary

In this bachelor thesis I dealt with the presidential elections in the Czech republic which took place in 2013 and the media response of the political campaigns of the candidates Miloš Zeman and Karel Schwarzenberg in selected media. This thesis tells more about these two candidates who were a part of the second round of this election, about their campaigns in the time between the first and the second round of the election. I chose this term because the attention of the media was only on these two candidates and not on other candidates who were a part of the election in the first round.

For the use of this thesis I selected some of the Czech media, which are *Mladá fronta Dnes*, *Hospodářské noviny*, *Lidové noviny*, *Právo*, and online portals *iDnes*, *iHned* and *lidovky.cz*.

This thesis is divided into two main parts. First one is theoretical and it contains basic terms used in the thesis, then it explains more details about the presidential election and it also contains details about the candidates and about the selected media as well.

Second part is practical and it has three main parts. First one is the comparison of the media response in printed media and online media. I found out that there were more published articles in online media but the difference is not that significant but it could be caused by the fact that when writing into online media, you can still update the article even after finding new information meanwhile when writing into printed media, you always need to write a new article.

Second part of the theoretical part was about the media response itself. I used the Newton database to find all articles in all selected media, then I made a small selection in which I chose only news would be useful for my analysis and not the columns and other opinion articles. All the relevant selected articles are described and this part contains analysis if there was any article that was published in one and only medium or if there were only the important topics that would fill pages of all selected media. I found out that there were some articles that were unique and published in only

one medium. To give an example, it was an article about the financial gift to Miloš Zeman from a close friend of a Czech business man František Mrázek and it was published in *Mladá fronta Dnes* and on *iDnes*. Another unique article was also published on *iDnes* and it was about the connection of a close coworker of Miloš Zeman, who was connected to that businessman František Mrázek. Some other unique cases appeared as well but apart from them, there were no big differences in a media response to the campaigns of the presidential elections.

The third part of this practical part was about the content analysis of the direct speeches of both candidates and my aim was to find out whether any of these candidates used a negative campaign against his opponent. The result was that Miloš Zeman used more negative direct speeches than Karel Schwarzenberg but this result can not be applied to the entire time of the campaigns. It is caused by the fact that this analysis is done in a short term and it contains only the direct speeches of the candidates. If there was a need to find out if any campaign of any candidate was negative, it would be necessary to analyse the entire time of the campaign and not only the direct speeches of the candidates but also the speeches of their teams and other subjects involved in the campaign.

In the end I would also like to mention that there is another presidential election coming up in 2018 and it is correct to expect that it would be an important occasion again. Even though we might know what we can expect, it still is not certain and we have to be prepared. Some people who want to be candidates are completing the necessary tasks so that they can become an official candidates and we already know some names of the persons who want to get involved in this presidential election. They are Miloš Zeman, Jiří Drahoš and Michal Horáček. None of them had started the presidential campaign yet but we can already think about the elections and we can already recognize some relations between the candidates and also find some negative campaign used against each other.

Nobody knows who is going to become the next president of the Czech republic but one thing is certain and that is that this person needs to represent this country, it has to be respected but also respect others as well.

Použitá literatura

Bibliografické zdroje:

BAUER, Jan. *Dramatické střídání na hradě*. Praha: Petrklíč, 2013. ISBN 978-80-7229-383-4.

BRADOVÁ, Eva et al. *Negativní kampaně a politická reklama ve volbách*. Olomouc: Periplum, 2008. ISBN 978-80-86624-44-0.

ČUŘÍK, Jaroslav et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5825-5.

ČUŘÍK, Jaroslav. *Zpravodajské žánry v tištěných a online médiích*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7590-0.

CHYTILEK, Roman, EIBL Otto a MATUŠKOVÁ Anna et al. *Teorie a metody politického marketingu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012. ISBN 978-80-7325-281-6.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a ORSÁG Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8.

KŘEČEK, Jan. *Politická komunikace od res publica po public relations*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3536-8.

KUBÁČEK, Jan. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4013-3.

MCNAIR, Brian. *An Introduction to Political Communication*. 5. Oxon: Routledge, 2011. ISBN 978-0-415-59644-2.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA Jan ET AL. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7.

OSVALDOVÁ, Barbora a TEJKALOVÁ Alice, ed. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.

QUINN, Stephen a F. FILAK Vincent. *Convergent Journalism*. Burlington: Focal Press, 2005. ISBN 978-0-240-80724-9.

S. TUMAN, Joseph. *Political Communication in American Campaigns*. United States of America: Sage, 2008. ISBN 978-1-4129-0945-7.

ŠEDO, Jan, ed. *České prezidentské volby v roce 2013*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014. ISBN 978-80-7325-325-7.

TÓTHOVÁ, Barbora. *Karel Schwarzenberg: Životopis*. Praha: Torst, 2007. ISBN 978-80-7215-327-5.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.

Internetové zdroje:

Kampaň k prezidentským volbám 2013. *Institut politického marketingu* [online]. Institut politického marketingu, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/prezidentska-kampan-2013>

Karel Schwarzenberg, kandidát TOP 09 na prezidenta České republiky. *Volba prezidenta České republiky* [online]. Boskovice: Dabs, c2011-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: http://www.volba-prezidenta.cz/karel_schwarzenberg_top09/

Karel Schwarzenberg je oficiálním kandidátem prezidentských voleb. *Fórum Karla Schwarzenberga* [online]. Perfect Planet, 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.volimkarla.cz/karel-schwarzenberg-je-oficialnim-kandidatem-prezidentskych-voleb/>

Karel Schwarzenberg zahájil svou volební kampaň. *Fórum Karla Schwarzenberga* [online]. Perfect Planet, 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.volimkarla.cz/prezidentsky-plan-karla-schwarzenberga/>

Kampaň Miloše Zemana očima experta: Favoritem nejen díky kampani, boduje i v debatách. *Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, c1996-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59089610->

Kdo jsou mozky Schwarzenbergovy úspěšné kampaně? Seznamte se. *Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, c1996-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/politika/c1-59113890-volba-prezident-schwarzenberg-zeman>

Lidové noviny. Mediální společnost Mafra [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-lidovenoviny.htm>

Martin Nejedlý. *NasiPolitici.cz* [online]. Hradec Králové: WDW.cz, c2008-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/3022-martin-nejedly>

Miloš Zeman, kandidát na prezidenta České republiky za SPOZ: Ing. Miloš Zeman, CSs. *Volba prezidenta České republiky* [online]. Boskovice: Dabs, c2011-2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: http://www.volba-prezidenta.cz/milos_zeman_spoz/

Mladá fronta Dnes. *Mediální společnost Mafra* [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-mfd.htm>

O společnosti. *Economia* [online]. Praha: Economia, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

O společnosti. *Mediální skupina Mafra* [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/o-spolecnosti.aspx>

Prezidentský plán Karla Schwarzenberga. *Fórum Karla Schwarzenberga* [online]. Perfect Planet, 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.volimkarla.cz/prezidentsky-plan-karla-schwarzenberga/>

Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 11.01. – 12.01.2013: Výsledek volby. *Volby.cz: Volba prezidenta republiky* [online]. Praha: Český statistický úřad, c2013 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

Vyhlášení a konání prezidentských voleb České republiky. *Volba prezidenta České republiky* [online]. 2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: http://www.volba-prezidenta.cz/termin_konani_prezidentskych_voleb/

Výsledek volby. *Volby.cz* [online]. c2013 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

Zpravodajský portál iDnes.cz. *Mediální společnost Mafra* [online]. Praha: Mafra, c2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-idnes.htm&cat=internet>

Životopis. *Karel Schwarzenberg: Oficiální stránky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.karelschwarzenberg.cz/zivotopis.html>

Životopis. Miloš Zeman: Prezident České republiky [online]. Praha: look4vision.cz, c2013-2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.zemanmilos.cz/cz/t/zivotopis.htm>

Životopis: Osobní stránky prezidenta ČR. *Pražský hrad: Prezident ČR* [online]. Praha: FG Forrest, c2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/zivotopis>

Judikatura:

Ústavní zákon č. 71/2012 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů

Elektronické články:

BENEŠ, Martin. Letáky straší důchodce Schwarzenbergem. Jsou neetické, míní politolog. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/letaky-podporujici-zemana-dcr-/domaci.aspx?c=A130123_102232_budejovice-zpravy_jkr

BROŽ, Jan. ČSSD nerada podpoří Zemana. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(12), 10.

BROŽ, Jan. Lidé Zemanovi nevěří, Schwarzenberg je „cizí“. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(13), 02.

BROŽ, Jan. Renč čeká na povel od Zemana, jeho soupeř už klip točí. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(15), 03.

BROŽ, Jan. Zemanova munice: Benešovy dekrety i švýcarský pas. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(17), 04.

Benešovy dekrety by mohly být Zemanovo silné téma, říkají politologové. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://auto.ihned.cz/c1-59147750-zeman-schwarzenberg-benesovy-dekrety>

České volby ve světě všeobecně překvapily. *Právo*. 2013, **23**(12), 10.

DANDA, Oldřich a Jan ROVENSKÝ. Bude to těsné, rozhodnou váhající. *Právo*. 2013, **23**(21), 01.

DEMAGOG.CZ. Duel kandidátů pohledem serveru Demagog.cz. Projděte si všechny výroky. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vyroky-milose-zemana-a-karla-schwarzenberga-fm1-/domaci.aspx?c=A130123_110213_domaci_jav

DOLEJŠÍ, Václav. Charakter, morálka a žbrblání. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(18), 03.

DOLEJŠÍ, Václav. Teď nesmím urážet, zvolil Zeman taktiku na knížete. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(12), 6.

Druhé kolo prezidentské kampaně: Tým Miloše Zemana vyvěsil nové billboardy. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59148980-kampan-obou-kandidatu-na-prezidenta-pokracuje>

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Kdo jsou mozky Schwarzenbergovy úspěšné kampaně? Seznamte se. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59113890-volba-prezident-schwarzenberg-zeman>

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Kníže získal starosty, Zeman bude vlídný. *Hospodářské noviny*. 2013, **57**(13), 01.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Ministr s barevným čírem zabral, kníže nechce negativní kampaň. *Hospodářské noviny*. 2013, **57**(12), 06.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Schwarzenberg chce přesvědčit venkovany. Starostové zaklepají na jejich dveře. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59121920-schwarzenberg-zeman-volba-prezident>

GOLIS, Ondřej, KEDROŇ, Radek a PÁLKOVÁ, Šárka. V Kolekce podpásovek: hajlování na hradě, podraz kamarádky a otec kolaborant. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/volebni-podrazy-hajlovani-na-hrade-podraz-kamaradky-a-otec-kolaborant-1kn-/zpravy-domov.aspx?c=A130123_125838_ln_domov_ogo

HAVRÁNKOVÁ, Kateřina. „Ani jeden z kandidátů není ideální“. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(18), 03.

Hacker na web ČSSD umístil fotku Schwarzenberga. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/hacker-na-web-prostejovske-cssd-umistil-fotku-schwarzenberga-p60-/media.aspx?c=A130117_213816_ln-media_sk

HOŘÍNKOVÁ, Monika. Jazz nebo reggae „pro prezidenta“ podniku Křtiny. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(15), 04.

HRUBEŠ, Karel. Zeman v debatě opět lhal, za Mosteckou uhelnou je odpovědný také [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zeman-opet-nemluvil-pravdu-za-mosteckou-uhelnou-je-odpovedny-take-10x-/zpravy-domov.aspx?c=A130119_115815_ln_domov_khu

HRUBEŠ, Karel. Knížata zdegenerovala, kostlivci z privatizace. Kampaň víří ostrá slova. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/knizata-zdegenerovala-a-dalsi-perly-dbz-/zpravy-domov.aspx?c=A130119_112505_ln_domov_khu

JANOUSH, Václav, BENEŠ, Martin a MAREK, Lukáš. Jihočeši víc věří „svému“ knížeti. Zeman byl druhý. *Mladá fronta Dnes: Jižní Čechy*. 2013, **24**(12), 01.

Jeden „bere“ u Klause, druhý od Havla. *Lidové noviny*. 2013, **26**(21), 02.

- KABÁTOVÁ, Michaela. Negativní kampaň na sítích tvrdě narazila. *Lidové noviny*. 2013, **26**(19), 02.
- KALÁB, Vladimír. Prezidentem za všechny peníze. *Lidové noviny*. 2013, **26**(21), 17.
- KÁLAL, Jan. Hákové kříže? Absurdní, říká kníže. *Lidové noviny*. 2013, **26**(19), 02.
- KÁLAL, Jan. Hrad podpořil Zemana, kníže se nediví. *Lidové noviny*. 2013, **26**(16), 03.
- KÁLAL, Jan a NACHTMANN, Filip. Cesta z Hradu na Vysočinu a zase zpět. *Lidové noviny*. 2013, **26**(12), 02.
- KÁLAL, Jan. Nepůjdeme si po krku, slibují hráči o Hrad. 12 dnů do rozhodnutí. *Lidové noviny*. 2013, **26**(12), 04.
- KERLES, Marek. Vídeň by za vítěze chtěla Schwarzenberga, Zemanovi uškodil Temelín. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/rakusane-by-si-prali-vitezstvi-knizete-zemanovi-uskodil-temelin-phw-/zpravy-svet.aspx?c=A130113_160843_ln_zahranici_mtr
- KLÍMOVÁ, Jana a SYROVÁTKA, Tomáš. Zeman odmítá vinu v kauze Mostecké uhelné. Fakta však mluví proti němu. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/milos-zeman-a-privatizace-mostecke-uhelne-fic-/domaci.aspx?c=A130121_1879208_domaci_hro
- KMENTA, Jaroslav. Zeman byl při debatě v úzkých. Poslechl si, jak Mrázek volá Šloufa. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-byl-pri-debate-v-uzkych-poslechl-si-jak-mrazek-vola-sloufa-psx-/domaci.aspx?c=A130122_214615_domaci_js
- KODĚRA, Petr. Bitva billboardů: Zeman jich má čtyřikrát více, přesto za kampaň platí o miliony méně. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59171700-bitva-billboardu-zeman-porazi-knizete>
- KOPECKÝ, Josef. Sexistické narážky v kampani. Nevyhnuli se jim Zeman ani Schwarzenberg. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-ani-schwarzenberg-se-v-kampani-nevyhnuli-sexistickym-poznamkam-les-/domaci.aspx?c=A130124_120224_domaci_kop
- KOPECKÝ, Josef. Schwarzenberg neopustí vládu ani vedení TOP 09, Zeman chválil ČSSD. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/debata-schwarzenberga-se-zemanem-v-ct-po-1-kole-fo1-/domaci.aspx?c=A130113_122506_domaci_kop
- KOPECKÝ, Josef a WIRNITZER, Jan. Zeman se omlouval, v duelu se Schwarzenbergem řešili Kalouska i Šloufa. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/debata-idnes-cz-a-mf-dnes-se-zemanem-a-schwarzenbergem-pcw-/domaci.aspx?c=A130122_150400_domaci_kop
- KŘEČ, Luboš. Hradní finalisté si půjdou si po krku. Ale citlivě. *Hospodářské noviny*. 2013, **57**(13), 02.

KŘIVKA, Vladimír a KÁLAL, Jan. Zemanova kampaň. Lež střídá další lež. *Lidové noviny*. 2013, **26**(21), 01.

KŘIVKA, Vladimír a KÁLAL, Jan. Zeman straší nacisty. Kampaň ovládla lež. *Lidové noviny*. 2013, **26**(19), 01.

KŘIVKA, Vladimír. Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. *Lidové noviny*. 2013, **26**(18), 01.

KUBÍK, Jiří. Dobrá volba. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(12), 01.

KUBÍK, Jiří. S takovým soupeřem neusnu. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(12), 07.

KUBITA, Jan. Co rozhodne: Šlouf, Lukoil, Rusko versus Kalousek, církevní restituce a daně. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59111390-co-rozhodne-slouf-lukoil-rusko-versus-kalousek-cirkevni-restituce-a-dane>

KUBITA, Jan a ČTK. První televizní duel: Zeman se pokoušel útočit. Schwarzenbergovi se dařilo odolávat. *IHned*[online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59143680-prvni-televizni-duel-zeman-se-pokousel-utocit-schwarzenbergovi-se-darilo-odolavat>

MÁNERT, Oldřich. Zeman a Klaus kritizují šéfa TOP 09 za dekrety, sami však mluvili podobně. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-klaus-a-dekrety-05x-/domaci.aspx?c=A130120_212211_domaci_ert

MARTINEK, Jan. První duel byl bez podpásovek, ale trochu nudný. *Právo*. 2013, **23**(15), 01.

NACHTMANN, Filip. ČSSD vede ostrý boj o Zemana. *Lidové noviny*. 2013, **26**(13), 02.

Ovlivnil Facebook a Twitter výsledek voleb? *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/cesky-internet-rezонуje-vysledky-prvniho-kola-prezidentske-volby-1f4-/media.aspx?c=A130113_133855_ln-media_hm

PÁLKOVÁ, Šárka. Zemanovi na účet chodí statisíce. Jména dárců jeho štáb tají. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zemanovy-finance-jeho-stab-taji-jmena-darcu-fkd-/zpravy-domov.aspx?c=A130117_173710_ln_domov_spa

PECHÁČKOVÁ, Alena. Jezevec nebo seladon? Prezidentští kandidáti očima módního stylisty. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://relax.lidovky.cz/rustikalni-jezevec-nebo-knizeci-seladon-prezidensti-kandidati-ocima-modniho-kritika-gae-/moda.aspx?c=A130117_152407_ln-zajimavosti_ape

POKORNÝ, Jakub. Chceme volit proti kandidátům. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(17), 02.

Prezident na lyžích nepřimo pro Zemana. *Právo*. 2013, **23**(16), 03.

RAISKUBOVÁ, Hana. Volby rozdělily hudebníky, folkloristé podpořili knížete. *Mladá fronta Dnes: Brno*. 2013, **24**(19), 01.

RAMBOUSKOVÁ, Michaela. Havlovi přátelé neuspěli. Hrádeček fandí Zemanovi. *Kraj Hradecký*. 2013, **24**(12), 01.

ROKOSOVÁ, Alena, ZIKMUNDOVÁ, Markéta a FOJČÍKOVÁ, Zuzana. Kdo podpoří Schwarzenberga v kraji. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(15), 02.

SAMEK, Martin. Zeman začal útočit a debatě vládl, Schwarzenberg přesvědčoval klidem. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/debata-prezidentskych-kandidatu-zeman-utocil-schwarzenberg-byl-klidny-138-/zpravy-domov.aspx?c=A130117_221047_ln_domov_sm

SKÁCEL, Petr a CHMELOVÁ, Iva. Charismatický kníže, sociální Zeman. Boj o Hrad vrcholí. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(18), 01.

SOUDNÝ, Vojtěch. Koho za prezidenta? ČSSD i přes oficiální podporu Zemana neskrývá rozpaky. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59113020-cssd-podpora-zeman-spidla-volba-prezidenta>

SOUDNÝ, Vojtěch. Volby rozhodnou mladí voliči. Když přijdou k urnám, Zeman může na Hrad zapomenout. *IHned*[online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59164780-volby-rozhodnou-mladi-volici-kdyz-prijdou-k-urnam-zeman-muze-na-hrad-zapomenout>

SVACINA, Gracián. Nosil jsem Občanské fórum a teď Karla. Nápor ve Schwarzenbergově kanceláři. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59120700-nosil-obcanske-forum-nyni-karla-schwarzenberga-hrady-kancelar-zazi-va-napor>

SVOBODOVÁ, Věra a HRUBEŠ, Karel. Videofinále kandidátů: Zemanův dav, Havlová i Svěrákova bajka. *Lidovky.cz*[online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/video-souboj-na-posledni-chvili-mlcenlivy-dav-havlova-sverak-i-antikampan-urbana-gp4-/zpravy-domov.aspx?c=A130123_133602_ln_domov_vsv

SVOBODOVÁ, Michaela a POKORNÝ, Jakub. Nálada houstne. Finalisté už spolu ani nevydrží v jedné místnosti. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(20), 01.

Schwarzenberg přesytil internet a teď už nad ním ztrácí kontrolu. *Hospodářské noviny*. 2013, **57**(14), 04.

Schwarzenberg sdružuje, nerozděluje, vyzývají k jeho volbě osobnosti. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-sdruzuje-nerozdeluje-vyzyvaji-k-jeho-volbe-osobnosti-120-/zpravy-domov.aspx?c=A130121_153511_ln_domov_kim

Schwarzenberg vs Zeman na Facebooku: 5:1 pro knížete. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-na-facebooku-oslovuje-ctyri-pct-lidi-zeman-0-6-pct-pv1-/zpravy-domov.aspx?c=A130121_193908_ln_domov_kim
Schwarzenberg míří na Moravu, chce přitáhnout voliče. V Ostravě si popovídá s Rottrovou. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59147880-schwarzenberg-finisuje-na-morave>

Schwarzenberg: Klausovi a Zemanovi jde o moc, jsou schopni jí podřídít cokoliv. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59156270-schwarzenberg-klausovi-a-zemanovi-jde-o-moc-jsou-schopni-ji-podridit-cokoliv>

SYROVÁTKA, Tomáš a JIŘIČKA, Jan. Nadšení ve štábu knížete: „Srdce lidí patří Karlovi“. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(12), 11.

SYROVÁTKA, Tomáš a POKORNÝ, Jakub. Šest největších lží, manipulací a omylů prezidentské kampaně. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(19), 02.

SYROVÁTKA, Tomáš a POKORNÝ, Jakub. Zeman natočí humorné spoty, Schwarzenberg potřebuje přesvědčit Moravu. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kandidati-na-hrad-pokracuji-v-kampani-dsa-domaci.aspx?c=A130115_095130_domaci_jj

SYROVÁTKA, Tomáš. Zeman vrátí dar Mrázkova přítele. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(13), 03.

SYROVÁTKA, Tomáš. Zeman vrátil dar od Mrázkova přítele. Souzený podnikatel mu dal pět tisíc
Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/zeman-vrati-dar-mrazkova-pritele-d4o-domaci.aspx?c=A130114_214122_domaci_ert. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-vrati-dar-mrazkova-pritele-d4o-domaci.aspx?c=A130114_214122_domaci_ert

ŠÍDLA, Jindřich a HONZEJK, Petr. Karel Schwarzenberg slouží sudetákům, ne České republice. *Hospodářské noviny*. 2013, **57**(20), 02.

ŠNÍDL, Vladimír. Internet žije Schwarzenbergem, Zemanovi stačí debaty v televizi. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59121860-internet-zije-schwarzenbergem-zemanovi-staci-televize>

ŠNÍDL, Vladimír. Web žije Karlem, Milošovi stačí televize. *Hospodářské noviny*. 2013, **57**(13), 04.

ŠVEC, Pavel. Praha může rozhodnout. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(12), 01.

ŠVEC, Pavel. Souboj o Pražský hrad začíná. Hraje se o téměř milion Pražanů. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(13), 01.

TŘEČEK, Čeněk. KSČM, Čunek.. Citlivé otázky zůstaly v posledním duelu bez odpovědi. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zeman-schwarzenberg-debata-prezidentske-volby-ct-f7w-/domaci.aspx?c=A130124_175026_domaci_cen

VACA, Jan a VÁLKOVÁ, Hana. Schwarzenberg chce návrat protektorátu, tvrdí místopředseda Zemanovců. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/na-webu-koluji-kontroverzni-nazory-na-vyroky-schwarzenberga-pun-domaci.aspx?c=A130124_140312_domaci_hv

VALÁŠEK, Lukáš a JAKUBCOVÁ, Hana. Po prvním kole je Brno Schwarzenbergovo, Zeman to tak ale nechce. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://brno.idnes.cz/zeman-chce-ziskat-volice-i-v-brne-dof-/brno-zpravy.aspx?c=A130115_1877150_brno-zpravy_kol

VÁLKOVÁ, Hana a DOLEJŠÍ, Václav. Prezident není fikus v rohu, míní Zeman. Předvádění škodí, opáčil Schwarzenberg. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/diskuse-mezi-schwarzenbergem-a-zemanem-d9t-domaci.aspx?c=A130117_210226_domaci_hv

VIKTORA, Antonín a SYROVÁTKA, Tomáš. Volební nesmysly. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(21), 01.

VIKTORA, Antonín. Ženy si „oblíbily“ Miloše Zemana. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(17), 03.

VIKTORA, Antonín. Ženy si „oblíbily“ Miloše Zemana. *Mladá fronta Dnes*. 2013, **24**(17), 03.

ZÁLESKÝ, Petr. Hradec politicky kopíruje Prahu, říká politolog Švec. *Mladá fronta Dnes: Kraj Královehradecký*. 2013, **24**(13), 03.

ZELINKOVÁ, Lucie. Pravicový prezident pro levicového kandidáta? Je to obvyklé? Experti se neshodnou. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59153470-pravicovy-prezident-pro-levicoveho-kandidata-je-to-obvykle-experti-se-neshodnou>

Zeman a Schwarzenberg se střetli v druhé televizní debatě. Lehčí tón střídaly tvrdé útoky. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59149540-zeman-a-schwarzenberg-se-stretli-v-druhe-televizni-debate-lehci-ton-stridaly-tvrde-utoky>

Zeman chce před finále dobýt Schwarzenbergovo Brno. *Mladá fronta Dnes: Brno a Jižní Morava*. 2013, **24**(13), 01.

Zeman sází na odpor ke Kalouskovi. Nechci jej na Hradě, hlásá. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zemanova-kampan-miri-s-kritikou-schwarzenberga-na-miroslava-kalouska-1kb-/zpravy-domov.aspx?c=A130118_164501_ln_domov_jkz

Zeman s Klausem tvoří jednu skupinu, je to podvod, řekl Schwarzenberg. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/schwarzenberg-zeman-s-klausem-tvori-jednu-mocenskou-skupinu-je-to-podvod-na-volicich-go1-/zpravy-domov.aspx?c=A130120_115854_ln_domov_khu

Zeman žádal o hlasy Fischerových voličů. Schwarzenberg sliboval nestrannost. *IHned* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59187180-debata-ct-zeman-schwarzenberg-prezident>

ŽIŽKOVÁ, Markéta. Zeman opírá útok na Schwarzenberga o článek antisemitského publicisty. *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zeman-opira-utoky-na-schwarzenberga-o-clanek-antisemitskeho-publicisty-1o1-/zpravy-domov.aspx?c=A130121_135604_ln_domov_ziz

Seznam příloh

Příloha č. 1: Zeman vrátí dar Mrázkova přítele. Autor: Tomáš Syrovátka, MF Dnes, 15. 1. 2013 (Obrázek)

Příloha č. 2: Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. Autor: Vladimír Křivka, Lidové noviny, 21. 1. 2013 (Obrázek)

Příloha č. 3: Hradní finalisté si půjdou po krku. Ale citlivě. Autor: Luboš Kreč, Hospodářské noviny, 15. 1. 2013 (Obrázek)

Příloha č. 4: První duel byl bez podpásovek, ale trochu nudný. Autor: Jan Martinek, Právo, 17. 1. 2013 (Obrázek)

Přílohy

Příloha č. 1: Zeman vrátí dar Mrázkova přítele. Autor: Tomáš Syrovátka, MF Dnes, 15. 1. 2013

Zeman vrátí dar Mrázkova přítele

PRAHA Kmotrovi podsvětí Františku Mrázkovi se právě dovolal jeho blízký přítel Vok Wippem. Psal se rok 2000 a muži mluvili o penězích. Pěkně z ruky do ruky.

Wippem: Hele, tak ti to tam hodím. A druhá půlka bude zítra.

Mrázek: To vyřídím s Tomášem (Pitrem). Kolik jsi mi dneska dal?

Wippem: Ještě nic. Je to 2,5 milionu.

Mrázka odposlouchávali policisté. Vedli si na něj spis Krakatice. Kontaktem Mrázka byl v té době i Miroslav Šlouf, šéfporadce tehdejšího premiéra Miloše Zemana.

A právě Vok Wippem je dnes jedním z drobných sponzorů kandidáta na prezidenta. V pátek mu poslal pět tisíc korun. Zemanův tým se ale včera večer rozhodl dar nepřijmout. Důvodem však není minulost Wip-

Vok Wippem v únoru 2006 na pohřbu kmotra Mrázka.

řekl MF DNES Wippem. Na daru Zemanovi nevidí nic divného. „Pomáhám spoustě lidí, třeba nemocným dětem,“ říká muž, který byl na konci loňského roku nepravomocně odsouzen k podmínce. Jde o případ vydírání podnikatele Jiřího Broma, kterého útočníci zbili, ustříhli mu vlasy a vyhrožovali mu pohřbením v Lípě. „Hájlil jsem jen svá práva,“ říká Wippem.

Zemanovi přispěl deseti tisíci i Vladimír Zelezný, bývalý ředitel televize Nova, později europoslanc. Stejnou částku poslal poslanec za ČSSD Pavel Hönig.

Na Zemanově účtu je mnoho neoznačených darů v desítkách tisíc. Kdosi je přinesl do banky v hovotovosti. Zeman prý čeká, až mu banka odkryje identitu sponzorů.

Tomáš Syrovátka

Příloha č. 2: Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti. Autor: Vladimír Křivka, Lidové noviny, 21. 1. 2013

SPORT Strana 17

Autory amnestie neprozradíme! Hrad stále tají, kdo ji psal

Jágrův návrat snů: 2 góly, 2 nahrávky. A Dallas šílí

LIDOVÉ NOVINY 120 LET V DNEŠNÍ SPLETKOVITOSTI

PONĚLÍ 21. LEDNA 2013 NEZÁVISLÝ DENÍK ZALOŽENÝ 1893 CENA 16 Kč

Schwarzenberg uvízl v nacionalistické pasti

Miloš Zeman a Václav Klaus útočí v jednom šiku: Mluvíte jako Sudeťák. Pohrdáte českými dějinami

VLADIMÍR KŘIVKA

PRAHA Prezidentská kampaň se vyostřila. Za roušku pokročily výroků o Benešových dekretech a odsunu sudetských Němců.

Do nacionalistické pasti se nechal vlákat Karel Schwarzenberg. V jednom z televizních duelů zopakoval, že poválečné události by dnešní optikou byly „odsouzeny jako hrubé porušení lidských práv“ a tehdejší vláda v čele s prezidentem Edvardem Benešem by se „ocitla před mezinárodním soudem v Haagu“.

A Miloš Zeman zavětil příležitost na ve společnosti desítek veličině významné téma vsadil vše. Kovi vpálil, že si je kvůli kritice Baura už neváží a že „mluví jako

Miloš Zeman
„Transfer německého obyvatelstva byl přesně v duchu stalinových migračních přesunů.“
Federální poslanec 25. října 1990

„Já jsem byl první politik, který jasně řekl, že Benešovy dekrety jsou vyhaslé, a byl jsem za to mnohokrát kritizován, a přesto jsem měl odvahu říci prostě proto, protože si myslím, že je to pravda.“
v únoru 2002

Co řekli o odsunu

Václav Klaus
„Minulost nezměníme, z dnešního hlediska šlo o činy nepřijatelné.“
prezident v březnu 2003

Karel Schwarzenberg
„To, co jsme v roce 45 spáchali, by dneska bylo odsouzeno jako hrubé porušení lidských práv. Až by se tehdejší vláda včetně prezidenta Beneše octla v Den Haagu, kdyby už tam tehdy existoval soud.“
ministr, 17. ledna 2013

de vystřídala první dáma, která ne- umí česky.

Do protitoku v mediích zavlekl i Schwarzenberg. Na mimořádném brifingu odmítl, že by zpochybnil poválečné uspořádání. Takový pocit se prý snaží navodit protistrana manipulací jeho výroky.

A v emotivním prohlášení demaskoval spojení Klaus a Zemana. „Projev se velký podobá na voličích. Léta nám oba tvrdili, jak spolu svádí boj pravice s levicí. Přitom spolu tvoří jednu mocenskou skupinu,“ vrátil Schwarzenberg soupeřím líder. Domnívá se, že jeho postoj k dekretům se od prezidentskova ani expremiérstva až tak nezmění.

Čtěte TĚMA na stranách 2 a 3
Komentář na straně 10

Sloupek LN

Benešova spirála

ZBYNEK PETRÁČEK

Karel Schwarzenberg klouže. Benešovy dekrety nic, čím snadnějším lidem od svých národních protivníků, a přece to čítrá. Proč? Protože i dekrety placší v častě jako mleta na brýl jakkoliv to zní jak Kólyl přeměně 2002. Do světa by jsou už vyhasly nic. Když o f Klaus prohláší hledišská slova někdo ani mesdai Schwarzenberg ky roste, tedy, facto vyhaslé, ...

Schwarzenberg uvízl v nacionalistické...

Dokonečení ze strany 1

Třeba Zeman ve roce 1990 ve Federálním shromáždění tvrdil, že „komunismus má genetické kořeny v porušování demokracie po roce 1945, a to v transféra německého obyvatelstva přesně v duchu stalin-ských migračních přesunů“. Beněšovy dekrety pak opakovaně označil za „vyhláše“.

Václav Klaus zase v březnu 2003, krátce po nástupu do funkce prezidenta, k odsunu řekl: „Minulost nezmeníme, z dnešního hlediska slo o činy nepřijatelné (...) tyto události, plně násilí a lidských tragédií, poznamenaly celou generaci a pocity křivd v myslích řady lidí přžívají dodnes.“ Schwarzenberg na základě toho varuje, že jeho sokům jde „jen

o moc, které jsou schopni podřítit cokoli“. „Prezidentská volba se jeví jako důležitější, než jsme si mysleli. Jde skutečně o budoucí podobu české politiky“, tvrdí.

Karel Havel, či Miloš Klaus

Za pravdu mu dávají i zahraniční média. Zmínují, že více než o odsun či dekrety se hraje o směřování Česka. Tedy zda bude pokračovat kurz na-

stolený Klausem, či se vrátí Havlův porevoluční duch. Britský týdeník The Economist soubor vystihl titulem Karel Havel, či Miloš Klaus. Zeman takové úvahy odmítá. Přímou na varovné Schwarzenbergovy výroky reagoval prohlášením na webových stránkách. „Je to poměrně tróufalý výrok od člověka, který je užce spjat s ministrem financí Miroslavem Kalouskem, který je

jeho místopředsedou v TOP 09 a který v poslední celé jednání pana Schwarzenberga, za zády s podnikateli Baku a Hávou, řídí.“ V závěru prohlášení vyzývá v souvislosti s větami soupeře o dekretch „občany České republiky, kterým není lhostejná budoucnost této země, aby se od výroky Karla Schwarzenberga, stejně jako prezidenta Vaclava Klause, distancovali“.

Příloha č. 3: Hradní finalisté si půjdou si po krku. Ale citlivě. Autor: Luboš Kreč, Hospodářské noviny, 15. 1. 2013

Hradní finalisté si půjdou si po krku. Ale citlivě

Miloš Zeman

Karel Schwarzenberg

ÚTERÝ 15.0

SELE STRÁNKY

SILNÉ STRÁNKY

SPONZOR 8,3 MIL. Kč

SPONZOR 19,5 MIL. Kč

PODPORA

PRÍLIŠNÉ ZDŮRAŽŇOVÁNÍ PRÁVICOVOSTI NEBO LEVICOVOSTI MŮŽE OBEHMA KANDIDÁTŮM UŠKODIT.

Petr Majerík
ředitel AAMeda

5 příloha Karelův Miloslav
2 Peter Holman

1. 2013

První duel byl bez podpásovek, ale trochu nudný

Jan Martinek

Poklidně a bez osobních útoků včera poprvé debatovali prezidentští kandidáti Karel Schwarzenberg a Miloš Zeman v Českém rozhlase.

Mluvili věcně, neútočili na sebe, nečastovali se podpásovkami. Zazněly jen drobné „špílce“. Zatím se drží veřejného slibu, který dali po vyhlášení výsledků prvního kola: že proti sobě navzájem nepovedou negativní kampaň. Daní za to byl pro posluchače chvílemi poklid hraničící s nudou.

Jako velmi střízlivou zhodnotil diskusi politolog Pavel Šaradin. Ani jeden kandidát podle něj nevyčínal nad druhým. „Vidím to

na čistou remízu. Debata byla vedena velmi nekonfliktně, skoro jako by ani nepředstavovala předvolební soutěž,“ řekl Právu.

„Nejsem Rakušák“

„Působili v dobré kondici. Ale setkali se takto už mockrát, takže bylo obtížné nastolovat nová témata,“ dodal Šaradin.

Oba kandidáti se vyslovili k některým nařčením, kterými je častují jejich oponenti: Schwarzenberg se ohradil vůči tomu, že někdy bývá nazýván Rakušákem. „Některé předsudky jsou naprosto pitomé. To, že jsem údajně Rakušák, mě pronásleduje celý život. Už jsem si zvykl,“ řekl.

(Pokračování na str. 2)

ZPRAVODAJSTVÍ

ČTVRTEK 17. LEDNĚ

První duel byl bez podpásovek

Karel Schwarzenberg se zdraví před veřejným duelem s Milošem Zemanem.

Foto PRAVO – Milan Malíček

(Pokračování ze str. 1)
Schwarzenberg, který má české a švýcarské občanství, v Rakousku však mnoho let žil.

Zeman zase odmítá nařčení, že chce být prezidentem jen proto, aby se pomstil ČSSD, a že za ním stojí lobbistické ruské těžbařské společnosti Lukoil.

„Je velice naivní představa, že bych šel po deseti letech do politiky proto, abych se pomstil. S programem pomsty by žádný kandidát neprošel do druhého kola,“ prohlásil Zeman.

„Nejsem ničí loutka a nikdy jsem nebyl. Nikdy se mnou ne-

manipuloval ani Miroslav Šlouf, ani Miroslav Kalousek,“ řekl Zeman v nářečí na svého soupeře.

Nejsem ničí loutka a nikdy jsem nebyl

Miloš Zeman

Schwarzenberg i Zeman čelili otázce, kterého premiéra za posledních dvacet let by označili za nejlepšího, a kterého naopak za nejhoršího. Podle Zemana byl nejhorší Stanislav Gross, který byl označován za Zemanova „korunního prince“.

Naopak nejlepším premiérem byl podle něj Josef Tošovský, předseda třídennícké vlády v letech 1997–1998. „Tošovský dokázal uklidnit společnost a byl skvělý ekonom. Za jeho vlády se nastartovaly investiční pobídky,“ vysvětloval svou volbu Zeman.

Naopak Schwarzenberg nechtěl být konkrétní, ale vyzdvihl zaslulhý tříprvních polistopadových premiérů Mariána Čalvy, Václava Klause i Zemana. „Čalva byl ten správný člověk na přechod z minulého režimu. Klaus provedl nutné reformy a zavedl u nás stranický život. Zeman vy-

fešil bankovní krizi,“ řekl Schwarzenberg.

Zemanovi by se líbilo povýšení autority Senátu, rád by horní komoru viděl jako zastoupení regionů. Schwarzenberg by zase usiloval o změnu volebního systému do Sněmovny. Podle něj by byl výhodnější většinový systém podobný britskému, aby v dolní komoře byla zajištěna jasná většina, do Senátu naopak doporučil poměrný systém.

Oba se shodli v otázce evropské integrace: oba by prosazovali vstup do bankovní unie až poté, co přijmeme euro.

Koho
Zd

V c
koho
dvě
ra, p
sluša
nali
jim
pol
se
Se
ká
re
Ti
pi
v a